

Innkalling til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

24. februar 2022 kl. 9.15
Møterom 546

Innkalles:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)
Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)
Erling Johannes Husabø (a)
Tarjei Ellingsen Røsvoll (b)
Maria Sandtorv Møller (c)
Amalie Jæger Bentzen (d)
Fredrik Bøhn (d)

Sekretær: Anne Grethe Nielsen
Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no
ePhorte 2022/334

Neste møte: 26. april 2022, kl. 09:15 i 546 eller zoom.

Saksliste

Sak 9/22	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Dagsorden:
Sak 10/22	Orienteringssaker
<u>1</u>	Protokoll fra SU 18.01.2022. Godkjent på sirkulasjon den 21.01.2022.
<u>2</u>	Fullmaktsvedtak: Ingen
<u>3</u>	Orientering om opprettelsen av et nytt erfaringsbasert masterprogram
<u>4</u>	Oppsummering av opptakene ved Det juridiske fakultet V-22
<u>5</u>	Orientering om studiebarometer 2021
<u>6</u>	Muntlig orientering om kommende sak om programmets egenvurdering
Sak 11/22	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
<u>1</u>	Emneevalueringer H-21 JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrettJUS257-2-B Aksjeselskapsrett – fordjupingJUS260-2-D MarknadsføringsrettJUS261-2-A KonfliktmeklingJUS278-2-A Comparative Private Law
SU uttaler	
Vedtaksaker	
<u>Sak 12/22</u>	Emneansvarlig i JUS214 Tings- og immaterialrett
Vedtaksforslag	Professor Tore Lunde erstatter professor Ernst Nordtveit som emneansvarlig i JUS214 fra og med vårsemesteret 2022.
<u>Sak 13/22</u>	Endring undervisningsopplegg og emnebeskrivelsen i JUS134 Retts historie og komparativ rett

Vedtaksforslag	Emnebeskrivelsen og undervisningsopplegget i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig.
Sak 14/22	Endring av emnebeskrivelsen i JUS 222 Forvaltningsrett
Vedtaksforslag	I emnebeskrivelsen for JUS222 Forvaltningsrett endres følgende: • Vurderingsformen endres til skoleeksamen (6 timer) • Det innføres obligatorisk kursoppgave. Bestått obligatorisk kursoppgave er en forutsetning for å gå opp til eksamen. • I kursets læringsmål innsettes nye punkter om etikk i forvaltningsretten
Sak 15/22	Bestilling til eksterne fagfeller 2022
Vedtaksforslag	De eksterne fagfeller skal i 2022 undersøke følgende: <i>Er det samsvar mellom emnenes læringsutbyttebeskrivelser, de studentaktive læringsaktivitetene og eksamensoppgavene som blir gitt?</i>
	Frist for rapporten er 1. desember 2022.
Sak 16/22	Endring i Opptaksreglement or opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap
Vedtaksforslag	I Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap § 5 b) endres plassfordelingen for høsten 2022: • Høgskolen i Innlandet: 21 plasser • Universitetet i Agder: 12 plasser • Universitetet i Stavanger: 9 plasser
Sak 17/22	Faste ordgrenser på 1.-4. studieår
Vedtaksforslag	1) Det etableres faste ordgrenser for hvert studieår for obligatoriske oppgaver og eksamensbesvarelser. Det vil i særskilte tilfeller, etter søknad til studieutvalget, være mulig å fastsette andre ordgrenser. Studieadministrasjonen utarbeider en standardtekst som brukes i emnebeskrivelsene. 2) Instruks om oppgåvegjeving og sensur revideres med særskilt fokus på utforming av 1. eksamensoppgaver 2. obligatoriske oppgaver 3. arbeidsoppgaver
Sak 18/22	Opprettelse av nytt spesialeemne (Chinese business law) – saken ettersendes
Vedtaksforslag	

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen
Leder

Anne Grethe Nielsen
Sekretær

Orientering om erfaringsbasert masterprogram i operativ ledelse og myndighetsutøvelse

Universitetet i Bergen tar sikte på å tilby en *executive master i operativ ledelse og myndighetsutøvelse* fra høsten 2022. Dette studiet springer ut av samarbeid mellom Universitetet i Bergen og Kystvakten, og er rettet mot personer med arbeidserfaring fra organisasjoner med operativ virksomhet som Forsvaret, politi, brann- og redningstjenesten, eller offshorerelaterte og maritime virksomheter.

Studiet er tverrfaglig og inkluderer fem ulike emner innen rettsvitenskap, statsvitenskap og psykologi. Programansvaret vil bli lagt til Det juridiske fakultet.

Bakgrunn

Tidlig 2021 tok Kystvakten kontakt med Universitetet i Bergen ved professor Knut Einar Skodvin, for et mulig samarbeid om å opprette et nytt erfaringsbasert masterprogram for Kystvaktens offiserer. Det ble avholdt et møte på ledernivå (med viserektor, dekan for Det juridiske fakultet og avdelingsdirektør for Studieavdelingen), hvor UiB stilte seg positiv til et slikt samarbeid. Det ble satt ned en arbeidsgruppe for å etablere et samarbeid og utvikle et slikt studietilbud, med målsetting om oppstart av studieprogrammet høsten 2022.

Arbeidsgruppen har bestått av Bo Byrkjeland (seniorrådgiver, UiB Videre), Knut Einar Skodvin (professor, Det juridiske fakultet), Jonar Eikeland (universitetslektor, Institutt for sammenliknende politikk) og Maria Møller (seniorkonsulent, Det juridiske fakultet).

Det ble tidlig avklart at Kystvakten bare ønsker å sende et fåtall studenter per år, og det styrte arbeidet i retning av å se på hvilke emner som allerede eksisterer på universitetet, og la opp til mindre skreddersøm. Av denne grunn er det også bestemt at finansieringsmodellen for studiet vil være *salg* (åpen påmelding og enkeltstudenter betaler studieavgift) og ikke *oppdrag* (oppdragsgiver bestemmer hvem som skal delta).

For å sikre at studiet vil ha relevans for personer utover Kystvaktens offiserer, har arbeidsgruppen jobbet tett med en referansegruppe hvor Kystvakten, KNM Tordenskjold, Forsvarets høgskole (Sjøkrigsskolen), og UiB har vært representert.

Arbeidet har nå kommet dit at søknad om opprettelse av studieprogram vil sendes til den sentrale studiekvalitetskomiteen primo mars med sikte på å få søknaden behandlet i universitetsstyret i mai, og det legges derfor frem til orientering for Studieutvalget nå.

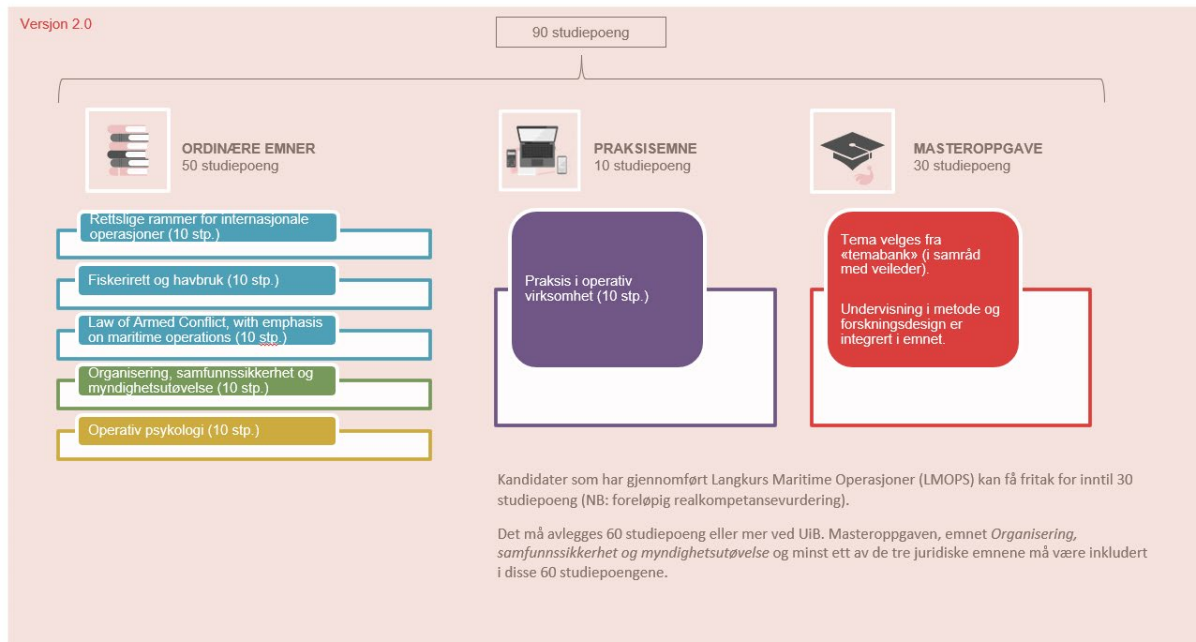
Om masterprogrammet

Studiet er et erfaringsbasert masterprogram på 90 studiepoeng, som retter seg mot personer med arbeidserfaring fra organisasjoner med operativ virksomhet som Forsvaret, politi, brann- og redningstjenesten, eller offshorerelaterte og maritime virksomheter. Studiet er praksisnært og skal ramme inn og bygge videre på den erfaringen studentene har fra før. Studiet vil være fleksibelt og tilrettelagt for å kunne kombineres med jobb. Normert studietid er 3 år, dvs. 50% studieprogresjon sammenliknet med fulltidsstudier¹.

¹ Kandidater som har gjennomført Langkurs Maritime Operasjoner (LMOPS) kan få fritak for inntil 30 studiepoeng (NB: foreløpig realkompetansevurdering)

Studiet er tverrfaglig og inkluderer fem ulike emner innen statsvitenskap, rettsvitenskap og psykologi, samt et praksisemne der studentene gjennomfører veiledet praksis ved egen arbeidsplass eller er utplassert i en annen organisasjon med operativ virksomhet. Mot slutten av studiet skriver studentene en masteroppgave med et omfang på 30 studiepoeng.

Studieprogrammet vil bli satt sammen slik:

Emnene *Organisering, samfunnssikkerhet og myndighetsutøvelse* ved Institutt for sammenliknende politikk og *Operativ psykologi* ved Institutt for samfunnspsykologi eksisterer som etter- og videreutdanningsemner i dag, og krever mindre/ingen tilpassinger for å kunne inngå i studieprogrammet.

For de tre rettsvitenskapelige emnene må to av dem opprettes som helt nye etter- og videreutdanningsemner; *Rettslige rammer for internasjonale operasjoner* og *Fiskeri og havbruk*. *Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations* eksisterer i dag, men som et ordinært spesialeemne. Her vil det opprettes et tvillingemne som vil ha felles undervisning med de ordinære studentene på masterprogrammet i rettsvitenskap, men med tilpasset arbeidskrav og eksamen. Her vil de ordinære studentene og videreutdanningsstudentene kunne utveksle erfaringer, og dra nytte på hverandres ulike perspektiver og kunnskap. Det kan også opprettes spesialeemnetvillinger til de to andre juridiske emnene.

I emnet *Praksis i operativ virksomhet* gjennomfører studentene veiledet praksis ved egen arbeidsplass, fortrinnsvis på et høyere nivå eller i en annen del av organisasjonen enn der de normalt jobber. Alternativt kan praksisoppholdet gjennomføres i en annen organisasjon med operativ virksomhet som de er utplassert i. Praksisemnet vil formelt ligge ved Det juridiske fakultet, men driftes i samarbeid med Institutt for sammenliknende politikk, som både har erfaring med å sende studenter i praksis og et nettverk med mulige utplasseringsplasser.

Masteroppgaveemnet vil også formelt ligge ved Det juridiske fakultet, men undervises i samarbeid med Institutt for sammenliknende politikk for å gi studentene nødvendig metodeopplæring. Både Kystvakten og Sjøkrigsskolen har uttrykt at de kan bidra med veiledning og sensur.

Økonomi

Studiet vil bli finansiert gjennom egenbetaling fra studentene og/eller arbeidsgiverne deres. Forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler åpner for at statlige institusjoner kan kreve egenbetaling for erfaringsbaserte mastergradsstudier.

UiB har en egen særavtale for honorering av arbeid med etter- og videreutdanning, og ansatte som er faglig involvert vil derfor som hovedregel bli honorert ved siden av sitt ordinære tilsetningsforhold i tråd med kriteriene og de fastsatte rundsummene i særavtalen. Dette innebærer at studietilbudet ikke vil belaste fakultetets ordinære undervisningsregnskap og økonomi, men derimot skal generere et dekningsbidrag til fakultetets virksomhet.

Seniorkonsulent Maria Sandtorv Møller ved Det juridiske fakultet vil ha det meste av det praktiske og administrative ansvaret knyttet til driften av studiet.

[Tilbake til sakslisten](#)

Notat til studieutvalget og fakultetsstyret

Fra: studieseksjonen

Oppsummering av opptakene ved Det juridiske fakultet våren 2022

Her følger en kort oppsummering av opptak ved det juridiske fakultet vårsemesteret 2022.

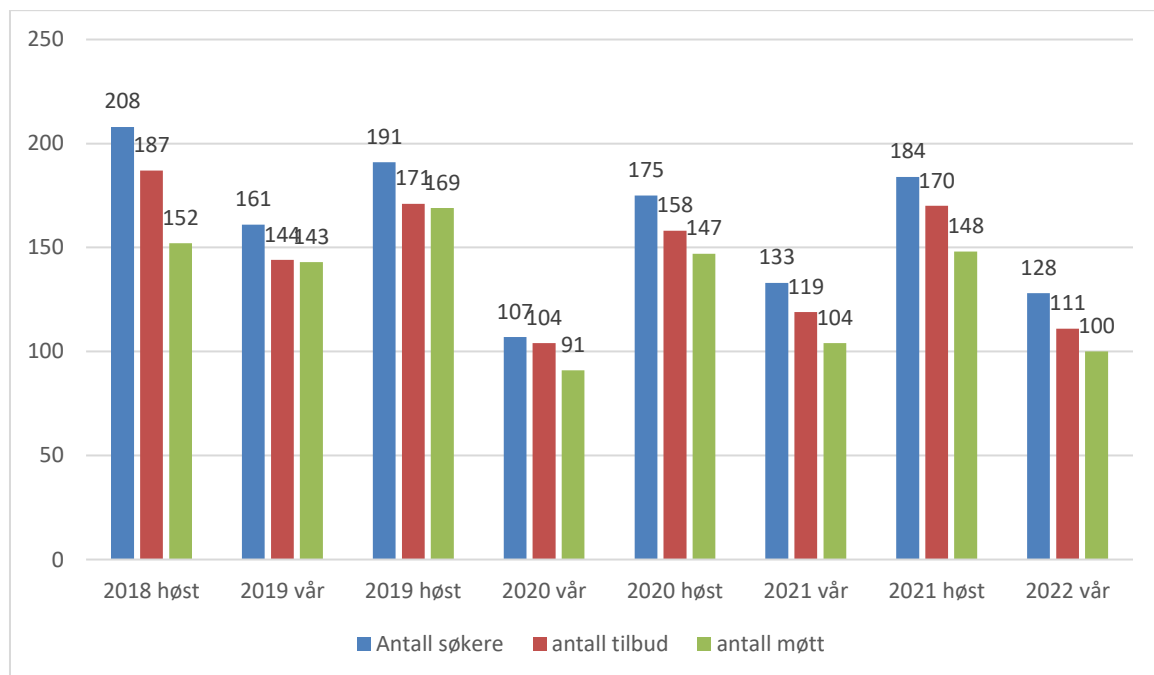
JUSVALG - opptak til spesialemer

Fakultetet tilbyr hvert semester opptak til spesialemer for tidligere studenter, eller andre som oppfyller kravene om enten treårig høgskole eller treårig jusutdanning. Studieretten gjelder for ett semester av gangen og for de emnene det er blitt søkt til.

Fakultetet tilbød opptak til totalt 29 spesialemer våren 2022. Erfaringsmessig er det flere søkere til spesialemer i høstsemesteret enn i vårsemesteret, dette ser vi også i år.

Vi mottok til sammen 130 søkere til JUSVALG våren 2022. Det ble gitt 111 tilbud og av disse har 100 vurderingsmeldt seg. Det var 11 søkere som allerede hadde MAJUR-studierett, og som var ferdig med 3. studieår og dermed kan ta spesialemer på sin eksisterende studierett. Disse søknadene ble trukket av saksbehandler. Åtte søkere hadde manglende/ingen dokumentasjon, disse fikk avslag.

Antall søkere siden høsten 2018:

POSTMAJUR – poststudierett ved Det juridiske fakultet våren 2022

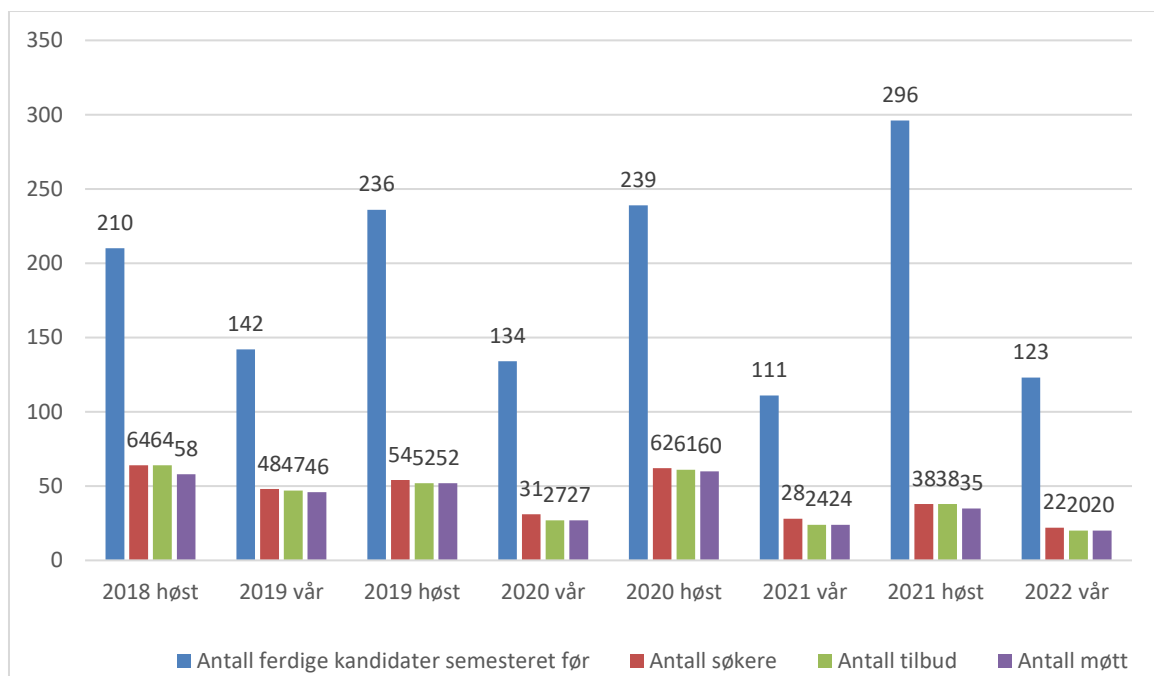
Vi behandler søknader om opptak til poststudierett i høst- og vårsemesteret.

Poststudieretten varer i to semester, og studenten må søke om poststudierett fra det direkte påfølgende semesteret etter at graden er oppnådd. Graden må være fullført i det foregående semesteret for at søkeren skal være kvalifisert.

I vår mottok vi 22 søknader om opptak til poststudierett. Vi ga 20 tilbud om opptak og av disse har alle semesterregistrert seg for våren. Vi har dette semesteret også tatt opp én student etter søknadsfristen. Opptak etter fristen gjøres kun unntaksvis.

Vi ga to søkere avslag, én var ferdig kandidat tidligere enn høst 2020 og kvalifiserer dermed ikke til opptak dette semesteret og én er ikke og har ikke vært, student ved Det Juridiske fakultet.

Tabellen under viser søkertallene fra og med høsten 2019:

Heller ikke i år har alle studentene som tas opp til poststudierett valgt å beholde studieretten i begge semestrene. Dersom emnet går det første semesteret poststudieretten gjelder for, avslutter de poststudieretten etter det første semesteret.

Av de 35 studentene som startet høsten 2021, er det 23 som har semesterregistrert seg våren 2022.

INTL-JUS – opptak av innreisende avtalestudenter

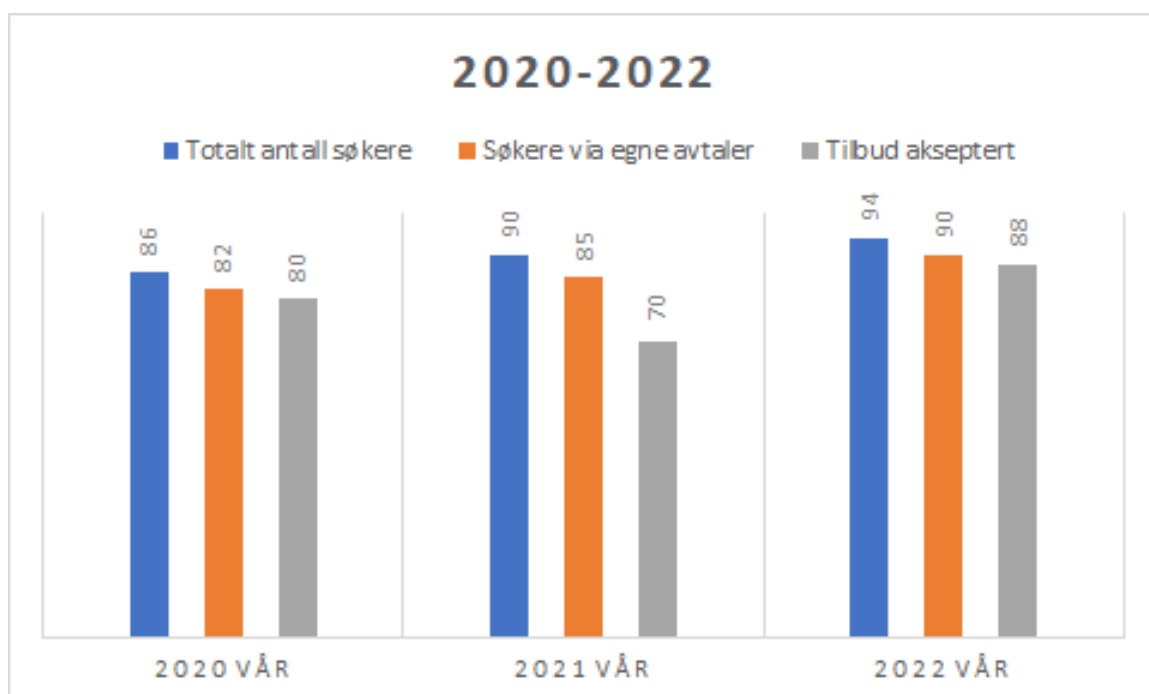
Våren 2022 har fakultetet fått et stort antall søknader fra internasjonale studenter, og til tross for situasjonen vi fortsatt befinner oss i er trenden stigende. Se tabell under for tall for de tre siste vårsemestrene.

Som hovedregel er antall søkere og antall tilbud noenlunde det samme, i og med at de aller fleste studentene nomineres av våre egne partnere og dermed er kvalifiserte. Tallene under viser derfor antall studenter som har søkt og antall som har akseptert tilbudet fra fakultetet. Differansen består hovedsakelig av studenter som har trukket søknaden etter utsendt tilbud. Til forskjell fra i fjor, er det færre som har trukket søknaden sin denne våren, noe som nok gjenspeiler den gradvise åpningen av samfunnet, i tillegg til vaksinestatus og det faktum at det nå virker tryggere og mer forutsigbart å reise på utveksling.

De (få) som får avslag er oftest søkere til jusemner som er tilknyttet andre fakulteter og som ikke oppfyller kravene om 3 års høyere utdanning, som kreves av studenter som ikke har jus i fagkretsen.

I vårsemesteret 2022 har vi tatt imot 88 nye internasjonale studenter, i tillegg er det 48 studenter som kom høsten 2021 som fortsatt er ved fakultetet (opptak for ett studieår). Det er derfor til sammen 136 med INTL-JUS-studierett ved fakultetet denne våren. Til sammenligning var det totalt 108 studenter her i vårsemesteret 2021.

Tabellen under viser antall søkere totalt, søkere via fakultetets avtaler og aksepterte tilbud i vårsemestrene 2020–2022.

Studiebarometeret 2021

Resultatene fra det årlige studiebarometeret ble lagt fram 11. februar 2021. Alle dataene er tilgjengelig på [NOKUTs nettsider](#) samt i vedlegget til denne saken.

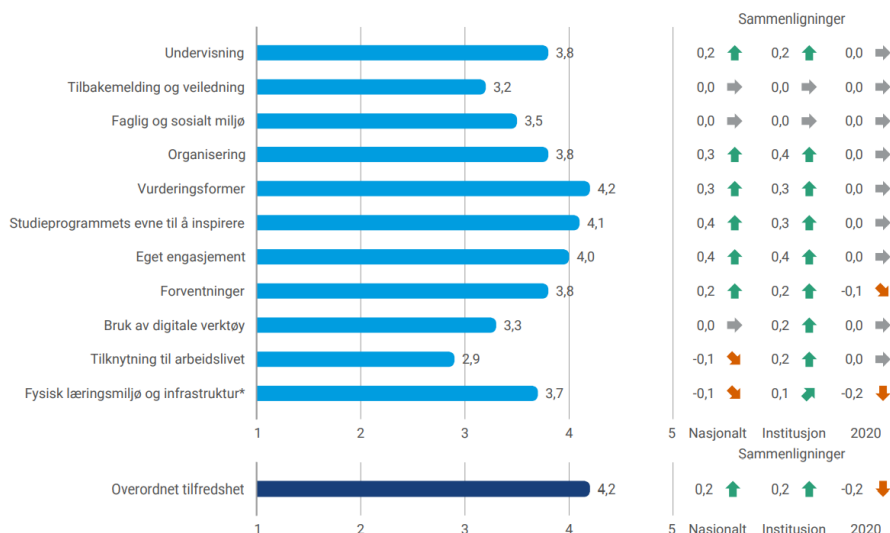
Det er studenter på 2. og 5. studieår som blir invitert til å svare på undersøkelsen. Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2021. Fra vårt fakultet er svarprosenten på 25,9 %, hvilket er litt lavere end i 2020 hvor svarprosenten var 30 %. Undersøkelsen består av en rekke faste spørsmål, men i undersøkelsen i 2021 er det gjort følgende endringer sammenliknet med 2020:

- Spørsmål om fysisk læringsmiljø og infrastruktur ble lagt inn igjen i spørreskjemaet
- I 2021 var det fortsatt en situasjon der samfunnet var preget av koronapandemien, og en stor del av populasjonen til Studiebarometeret har kun opplevd å være studenter under disse forholdene. Spørsmålene er annerledes enn spørsmålene i 2020 fordi disse i hovedsak handlet om det som skjedde i forbindelse med lockdown i vårsemesteret 2020. I 2021 er det lagt inn spørsmål om nettbasert undervisning og fysisk og sosialt læringsmiljø under koronapandemien.
- Det er inkludert et spørsmålsbatteri om læringsutbyttebeskrivelser. Resultatene fra dette batteriet benyttes i NOKUTs pågående evaluering av Nasjonalt kvalitifikasjonsrammeverk.

Resultatet for Det juridiske fakultet

Det er lite endringer fra tidligere år i svar på de faste årlige spørsmålene. Våre studenter er alt i alt tilfreds med studieprogrammet. De opplever det som faglig utfordrende, men de mener de får for lite tid til faglige diskusjoner med/tilbakemeldinger fra vitenskapelig ansatte, og de mener tilknytningen til arbeidslivet er for dårlig.

Spørsmålene i undersøkelsen er gruppert i hovedområder, som hver består av flere enkeltspørsmål innenfor et overordnet tema. Unntatt er Overordnet tilfredshet, som angir ett spørsmål: "Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på".

Den overordnet tilfredshet med studieprogrammet er faldet med -0,2 sammenliknet med 2020. Sammenliknet med UiT og UiO var vi i 2020 de fakultet som best ut av helhetsvurderingen «Overordnet tilfredshet med studieprogrammet». I 2021 er det UiT som scorer høyest på helhetsvurderingen med 4,5 mot 4,2 ved UiB og 4,1 ved UiO.

På ett område gjør Tromsø det klart bedre enn både Oslo og Bergen, og det er svarprosent. I Tromsø svarte over 60 % av studentene på undersøkelsen, mens Bergen og Oslo lå nede på 20-tallet. De som jobber med spørreundersøkelser, vet at svarprosent er viktig. Feilmarginen er stor når så få svarer. Dermed gir ikke undersøkelsen nødvendigvis et godt bilde av situasjonen i Bergen (eller i Oslo).

Jevnt over kommer de mindre institusjonene bedre ut enn de større. Det er selvsagt flere årsaker til dette, men vi kjenner alle til at opplevelsen av å bli sett er viktig, her har institusjoner med få studenter et fortrinn. Vårt fakultet kommer svært godt ut om vi sammenligner oss med andre fakultetet på UiB.

Studieprogrammet scorer under det nasjonale snittet – og under samme score som i 2020 for «Det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet», mens «Det faglige miljøet blant studentene» scorer høyere enn i fjor, og høyere enn det nasjonale snittet.

«Miljøet mellom studenter og faglig ansatte på programmet» får også dårligere score enn det nasjonale snittet, og dårligere enn det sosiale miljøet blant studentene. Det er nærliggende å se det i sammenheng med betydelig grad av digital undervisning det siste året.

Spørsmålene om konsekvensene av pandemien gir et innblikk i den krevende situasjonen studentene våre står i:

- 25 % av de som har svart opplevde at de ikke har blitt integrert i det sosialt studentmiljø
- 38 % sier at kvaliteten på utdanningen ikke er like god med nettundervisning som med fysisk undervisning
- 54 % deltar mindre aktivt i undervisningen når den foregår på nett enn når den foregår fysisk
- 41 % svarer at fysisk undervisning på seminarer ikke kan erstattes av nettundervisning uten at det går ut over læringsutbyttet. 14 % mener tilsvarende når det gjelder forelesninger.

Til punktet om tilknytning til arbeidslivet scorer fakultetet 2,9 og det er dermed det punktet hvor vi scorer lavest. Her kan forklaringen dels være at vi har lite praksis i studiet, og dels at studentene ikke er oppmerksomme på hvor praksisnær undervisningen vår faktisk er. For eksempel med praktikere som underviser og en utpreget praktisk rettet undervisningsmodell med samarbeid i grupper om å løse ulike praktikumsoppgaver.

Fakultetsstyret har i sak 82/21 opprettet en arbeidsgruppe for arbeidsrelevans som leverer sin utredning senest 15. juni 2022. Arbeidsgruppen skal blant annet komme med sin vurdering av om det bør opprettes et praksisemne på 10 studiepoeng.

[Tilbake til saklisten.](#)

Studiebarometeret 2021

Studiebarometeret

NOKUT gjennomfører den nasjonale spørreundersøkelsen om studentenes opplevde studiekvalitet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

Data i denne rapporten

Rapporten er laget for å hjelpe institusjonene i kvalitetsarbeidet. Institusjonene får i tillegg anonymiserte rådata. Det utarbeides ikke rapporter eller vises data for program/enheter med færre enn 6 svarende.

Tallene i rapporten kan i noen tilfeller avvike noe fra tallene på studiebarometeret.no. Dette skyldes at tallene i rapporten kun baserer seg på 2021-data, mens vi legger til data for fjoråret for små programmer i nettportalen. NOKUT og Rambøll bruker ulike metoder i beregning av *indeksverdier*, dette kan i noen få tilfeller medføre små forskjeller i tallene.

Hvem inngår?

Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2021, og gikk ut til ca. 74 000 studenter. Alle studenter i andre studieår på bachelor- og masterprogram, samt studenter i sitt femte studieår på integrerte masterprogram og lange profesjonsutdanninger, ble invitert til å svare på skjema.

Om svarprosenten

Svarprosenten baserer seg på alle respondenter som har *startet* å besvare undersøkelsen. De fleste respondentene fyller ut hele eller nesten hele skjemaet.

Tema for undersøkelsen og spørreskjemaet

Undersøkelsen tar for seg ulike sider av studiekvalitet ved programmet studentene går på. I tillegg finnes flere spørsmål om engasjement, motivasjon og tidsbruk. I utgangspunktet får alle studentene de samme spørsmålene, uavhengig av type studieprogram. Imidlertid stilles spørsmålene om praksis bare til studenter som oppgir at de har hatt praksis. I tillegg kunne institusjonene velge å inkludere (maksimalt to av) tre valgbare spørsmålsbatterier, som stilles deres egne studenter.

Skjemaet baserer seg på erfaringer fra norske og utenlandske spørreskjema, og er kommet til som et resultat av et samarbeid mellom NOKUT og sektoren. Vi bruker primært en 5-delt Likert-skala, der 5 er mest fornøyd / mest enig.

De fleste spørsmålene er uendret over tid og gir dermed tidsserier. I 2021 har vi inkludert en del spørsmål om studiesituasjonen under koronapandemien. Spørsmålene er i liten grad sammenlignbare med koronasspørsmålene i 2020.

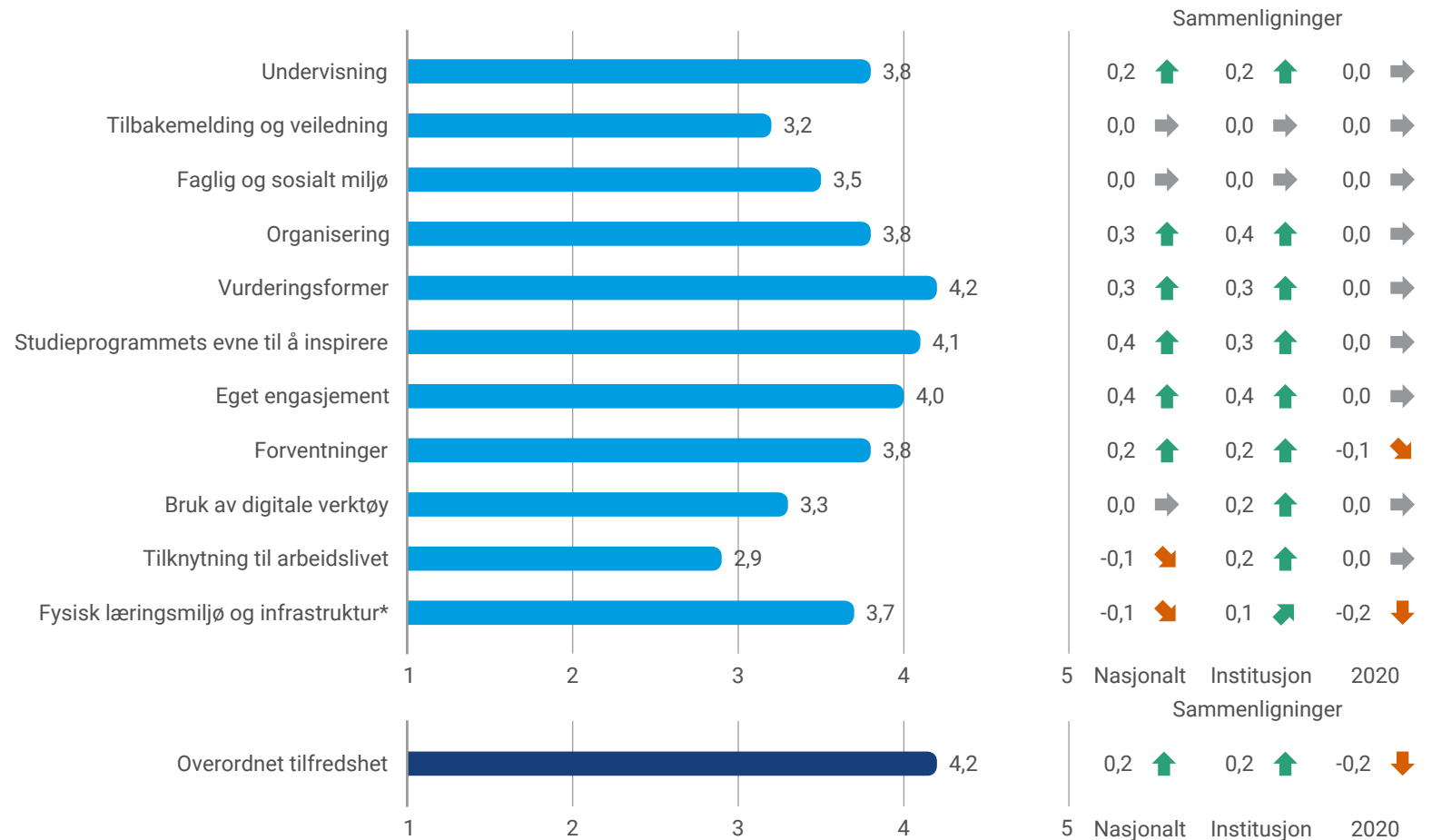
Studiebarometeret.no

I nettportalen er det mulig å sammenligne studieprogram. Portalen er et verktøy for høyskoler, universitet og andre som ønsker å finne informasjon om studentenes oppfatninger av kvaliteten. 2021-tallene blir publisert på nettportalen i slutten av februar 2022. Portalen inneholder tidsserier og detaljerte data (standardavvik, svarfordeling m.m.) per spørsmål per studieprogram (klikk på «> Detaljert informasjon» til høyre under søylediagrammene).

Mer informasjon: <http://studiebarometeret.no/no/artikkel/2>

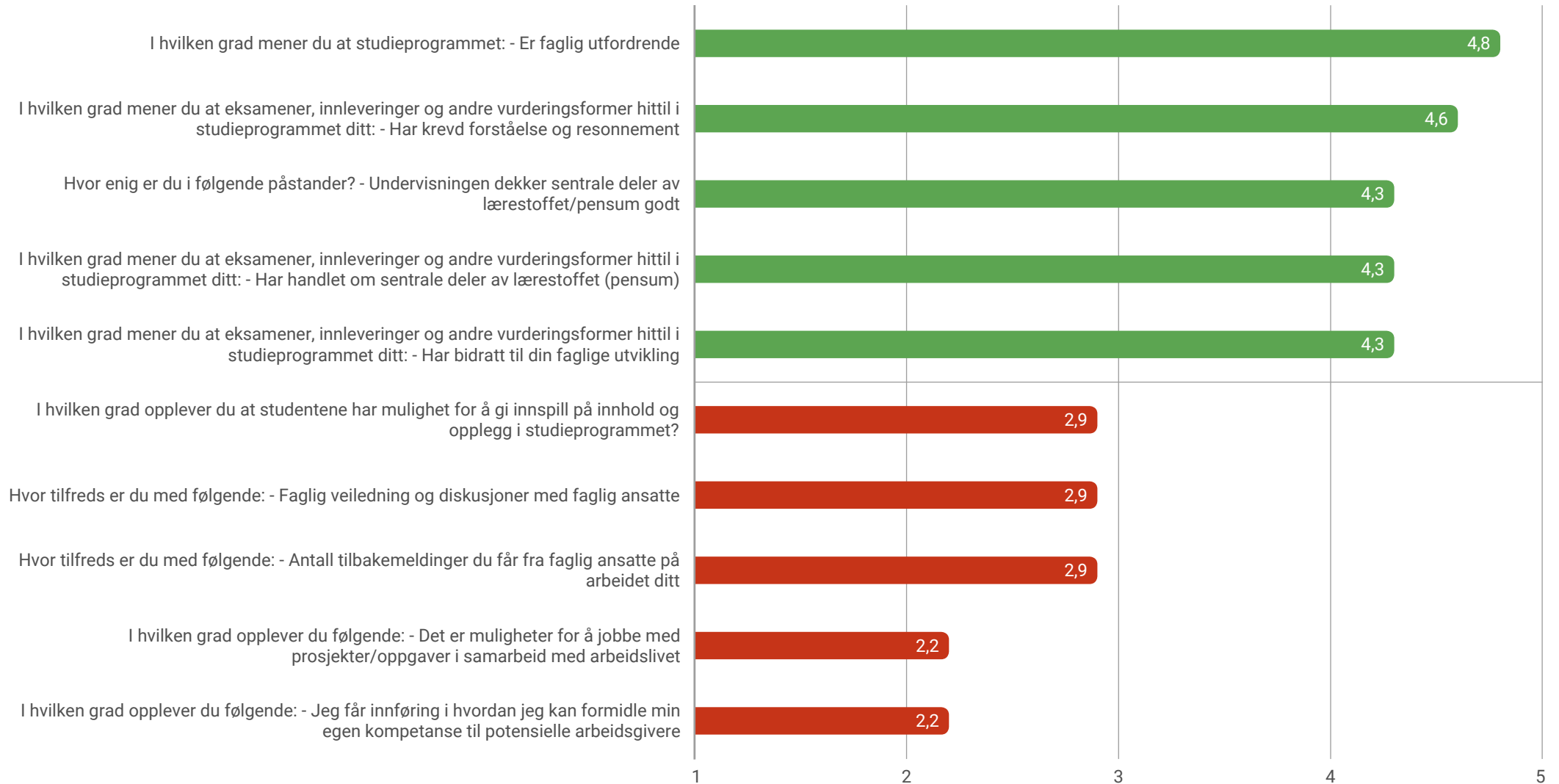
Spørsmålene i undersøkelsen er gruppert i hovedområder, som hver består av flere enkeltpørsmål innenfor et overordnet tema. Unntatt er Overordnet tilfredshet, som angir ett spørsmål: "Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på".

*sammenligning er fra 2019

Nedenfor vises de fem enkeltspørsmålene som blir vurdert høyest og lavest av studentene. Spørsmålene kan være en indikasjon på styrker og utfordringer.

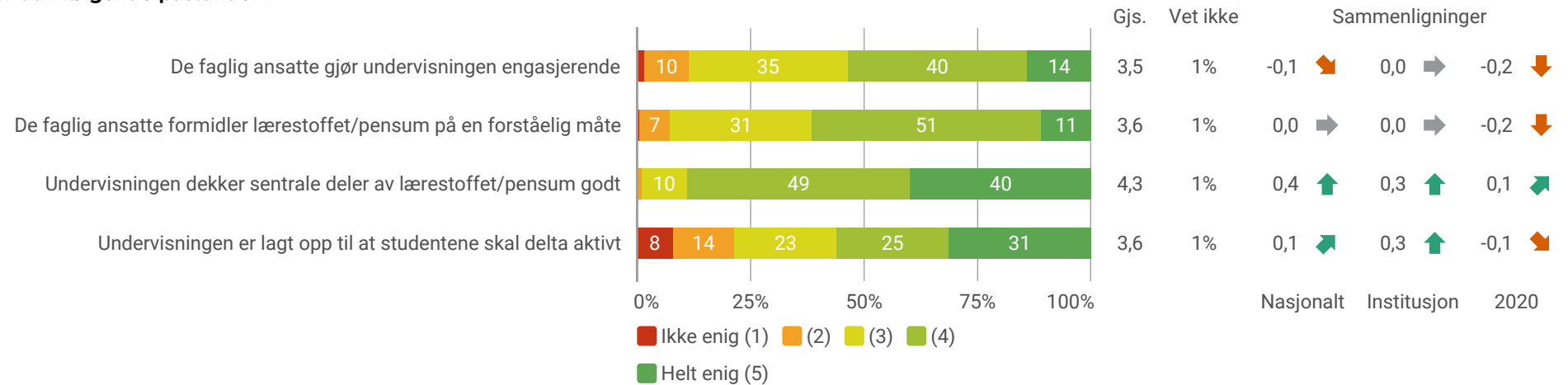
Nedenfor vises de fem enkeltspørsmålene som avviker mest positivt og mest negativt sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet. Om det vises færre enn fem søyler, er det fordi det er færre enn fem spørsmål som skiller seg positivt/negativt.

Undervisning

Hvor enig er du i følgende påstander?

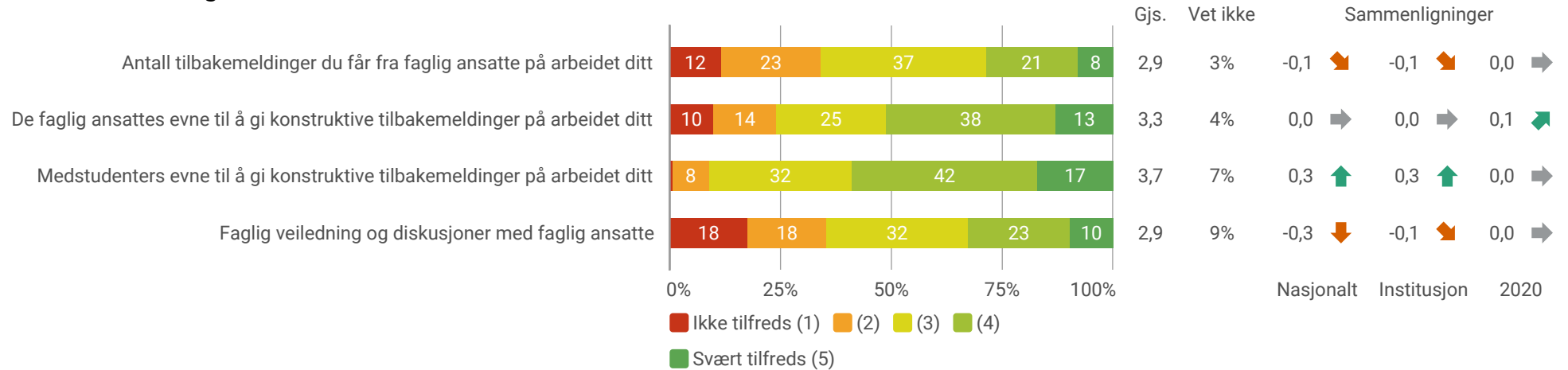

Med "faglig ansatte" mener vi faglærere, studentassistenter, laboratorieassistenter og andre faglig ansatte som bidrar i undervisningen.

Tilbakemelding og veiledning

Hvor tilfreds er du med følgende:

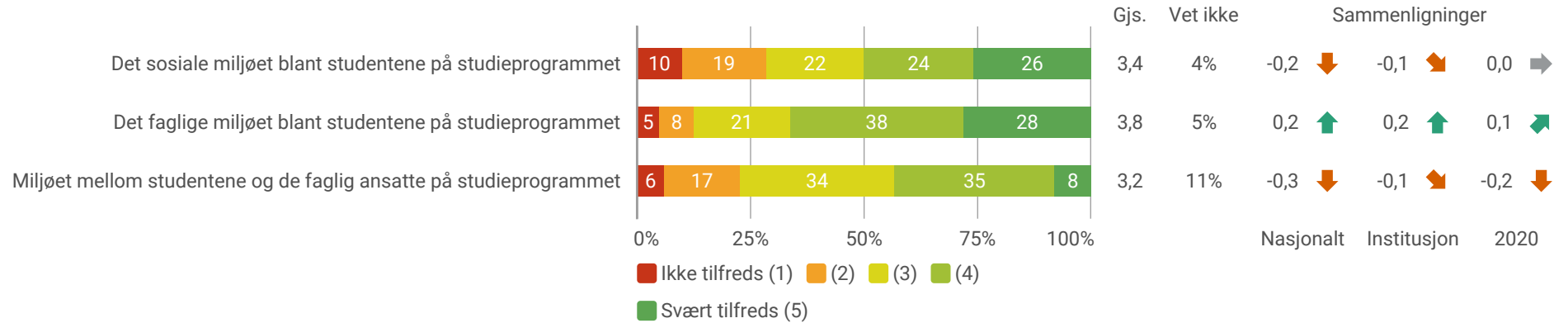

Med «konstruktive» mener vi at tilbakemeldingene bidrar til at du kan forbedre arbeidet ditt før endelig innlevering, bidrar til at du er mer forberedt til eksamen, til at du kan forbedre læringsutbyttet ditt, etc.

Faglig og sosialt miljø

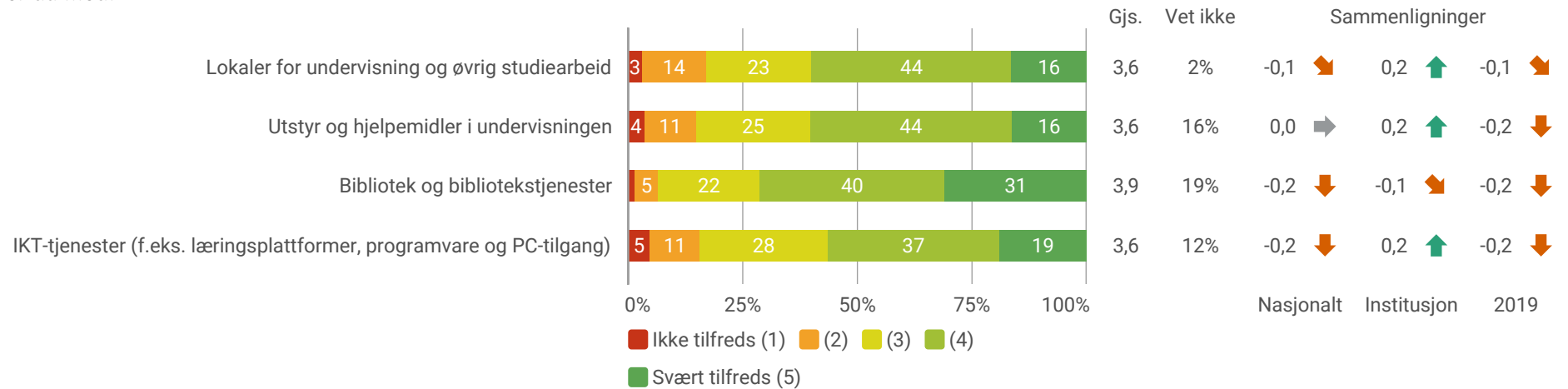
Hvor tilfreds er du med:

Fysisk læringsmiljø og infrastruktur

Hvor tilfreds er du med:

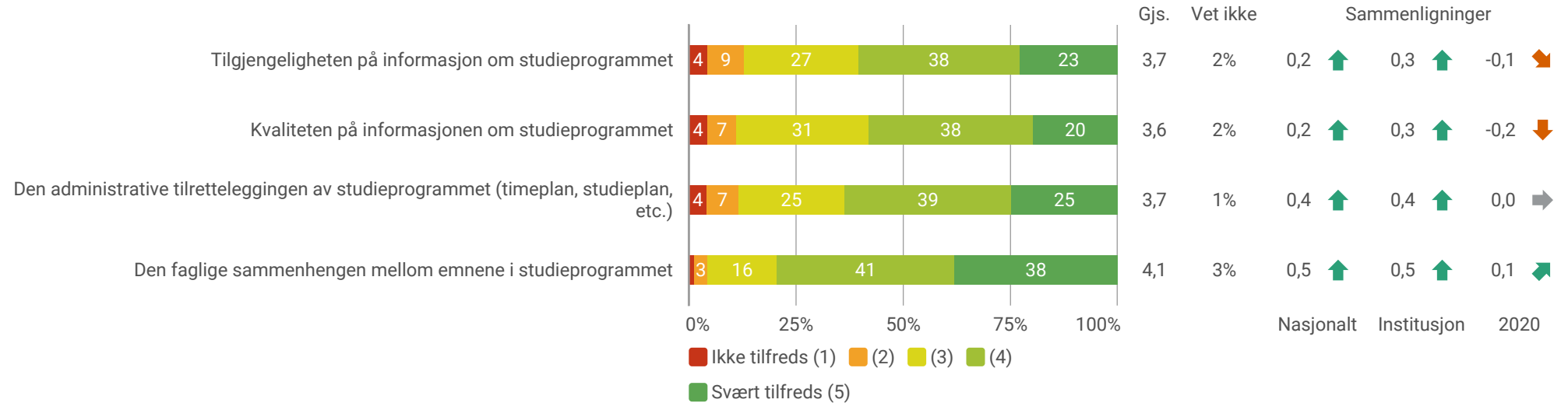

Spørsmålene var ikke inkludert i 2020

Organisering av studieprogrammet

Hvor tilfreds er du med:

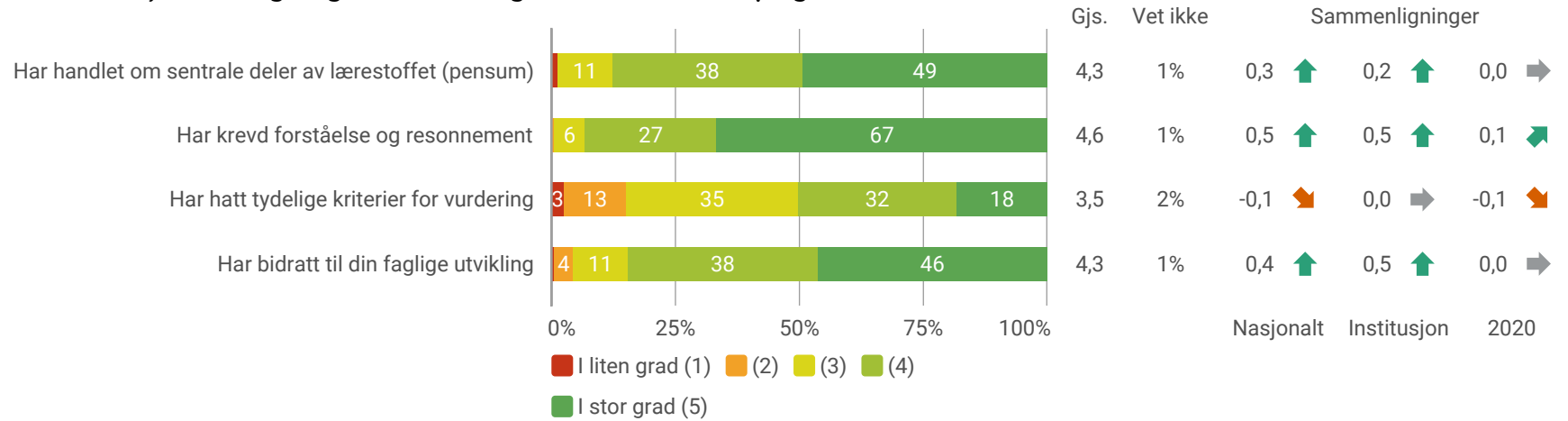

Med "faglig sammenheng" mener vi at emnene utfyller hverandre og gir god faglig progresjon.

Vurderingsformer

I hvilken grad mener du at eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer hittil i studieprogrammet ditt:

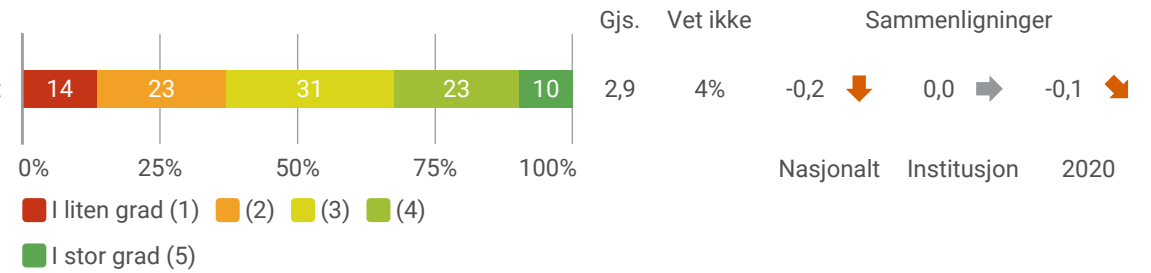

Medvirkning

I hvilken grad opplever du følgende?

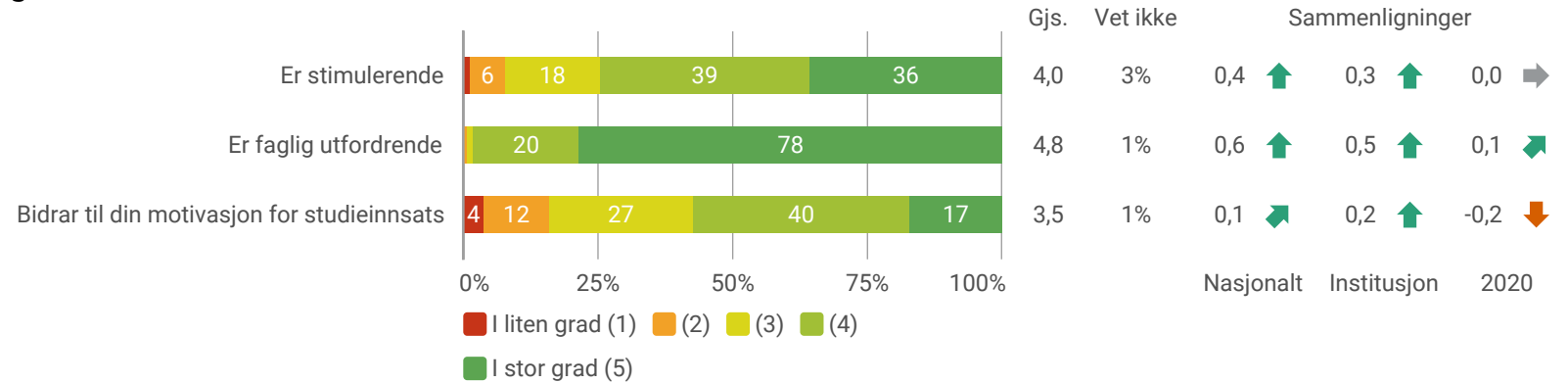
Studentene har mulighet for å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet

Studieprogrammets evne til å inspirere

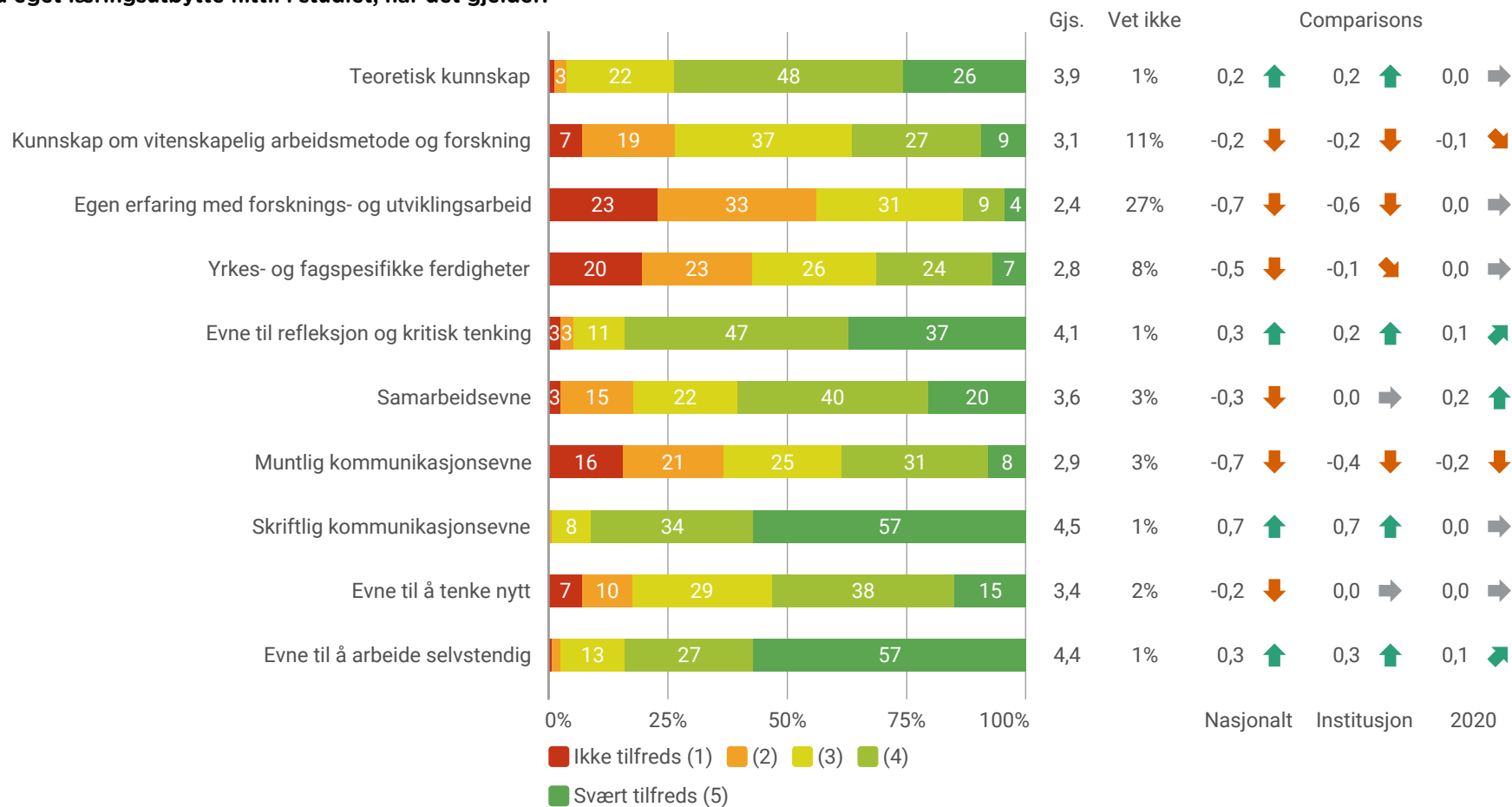
I hvilken grad mener du at studieprogrammet:

Eget læringsutbytte

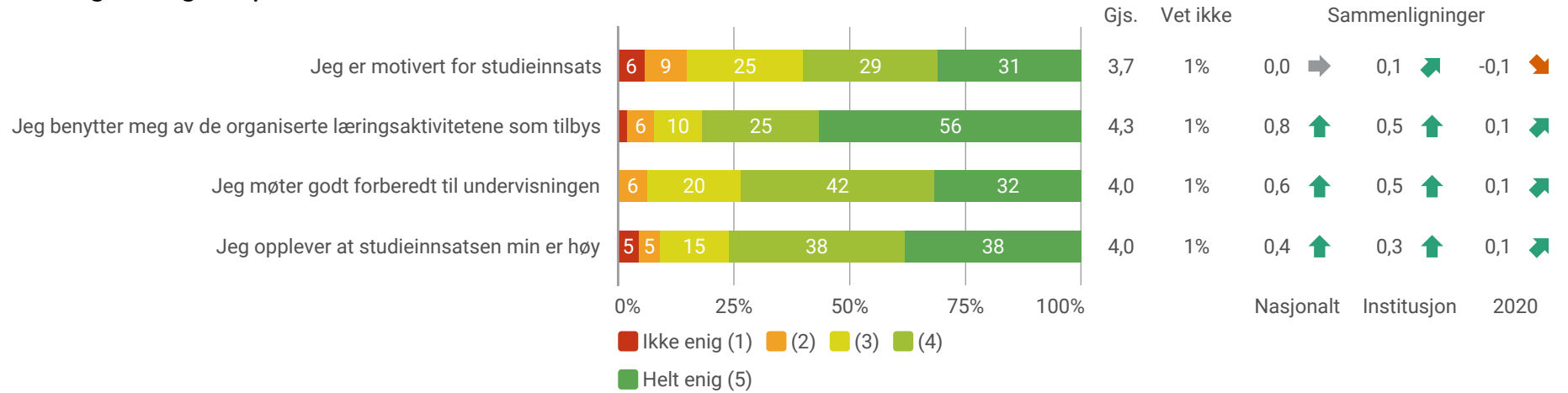
Hvor tilfreds er du med eget læringsutbytte hittil i studiet, når det gjelder:

Eget engasjement

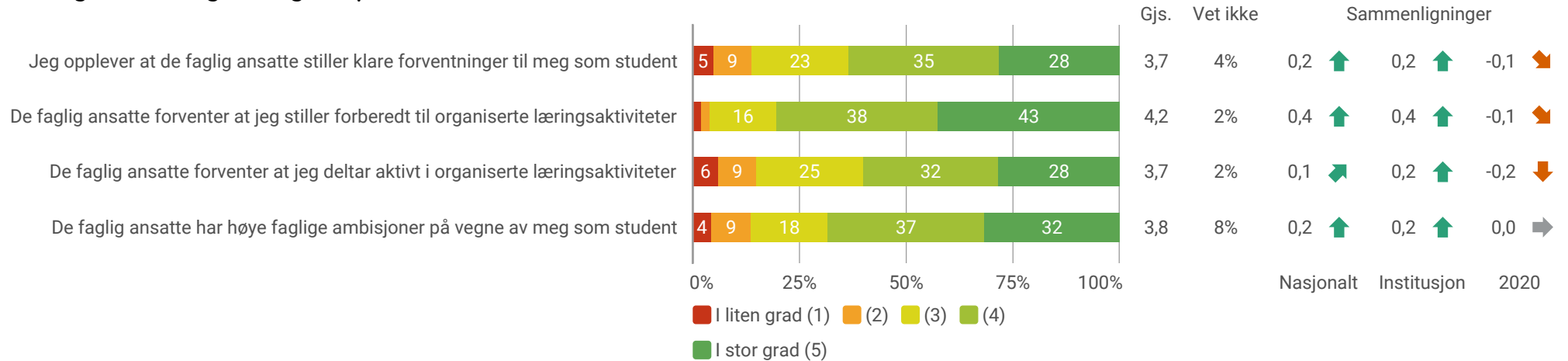
I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:

Forventninger

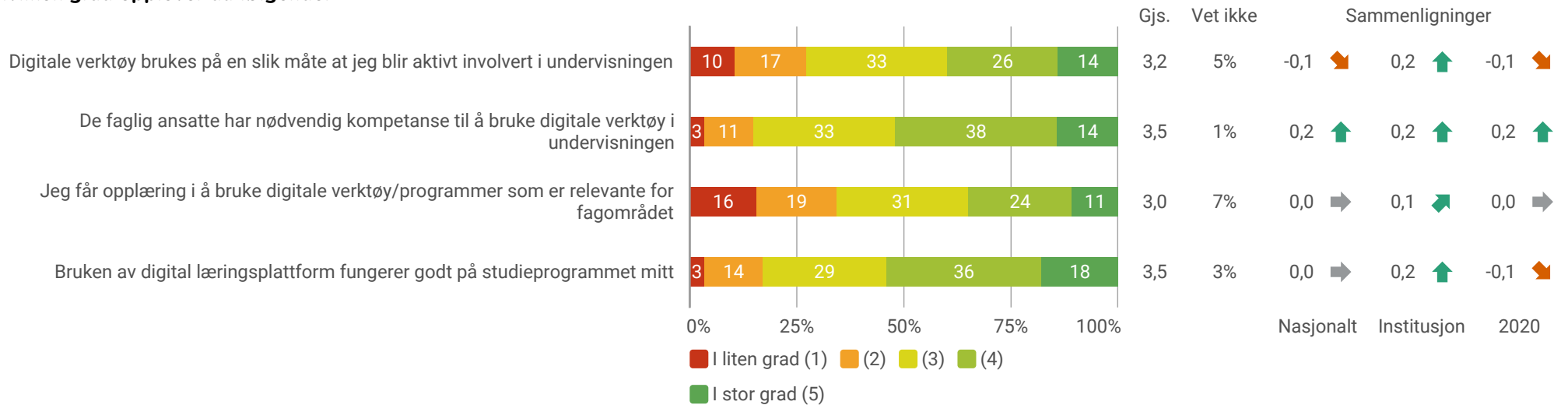
I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:

Bruk av digitale verktøy

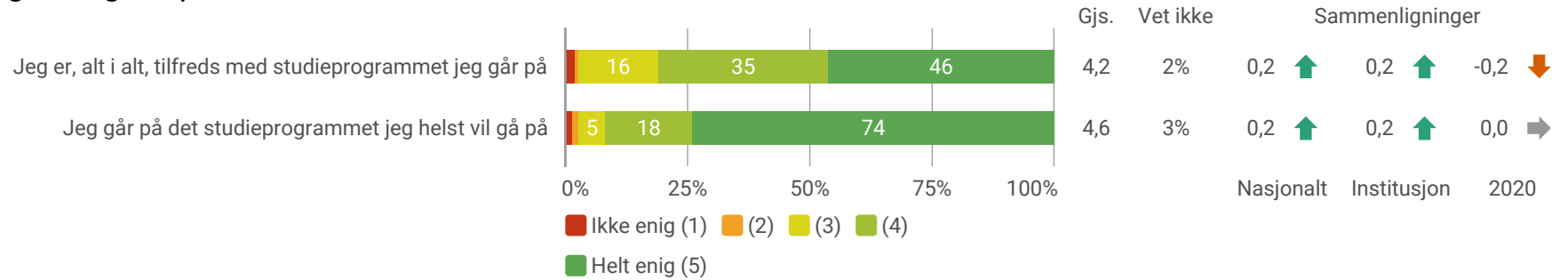
I hvilken grad opplever du følgende:

Overordnet tilfredshet

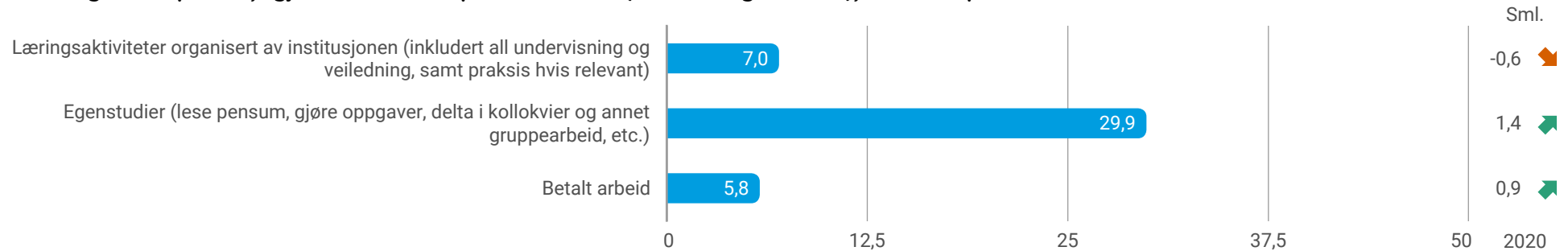
I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:

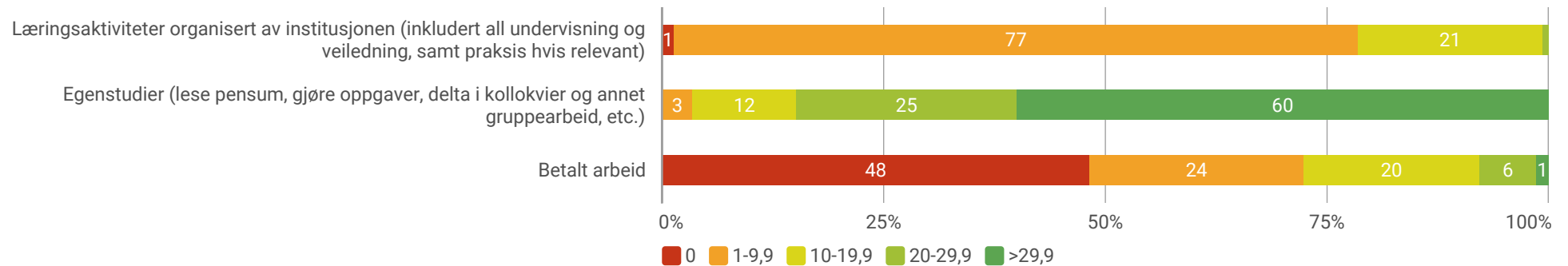

Tidsbruk på faglige aktiviteter og betalt arbeid

Anslå hvor mange timer per uke, i gjennomsnitt hittil på dette studiet (ikke medregnet ferier), du bruker på:

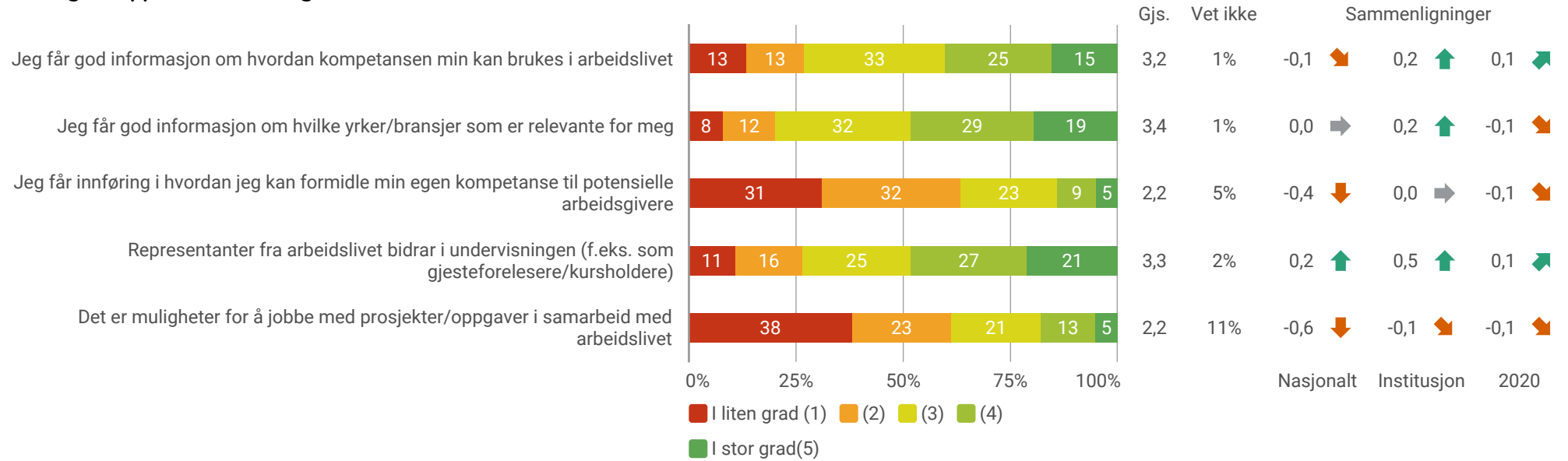
Gjennomsnittverdiene på tidsbruk angis over. Tallene er gruppert i figuren under. I spørreskjemaet var det ikke mulig å skrive inn verdier større enn 80 for faglige aktiviteter eller verdier større enn 50 for betalt arbeid. Både studenter på hel- og deltidsprogrammer inngår.

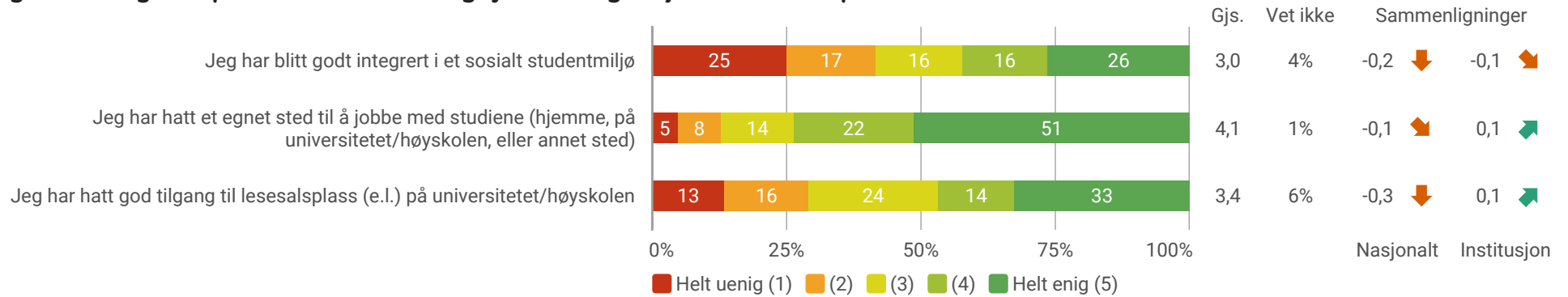
Tilknytning til arbeidslivet

I hvilken grad opplever du det følgende?

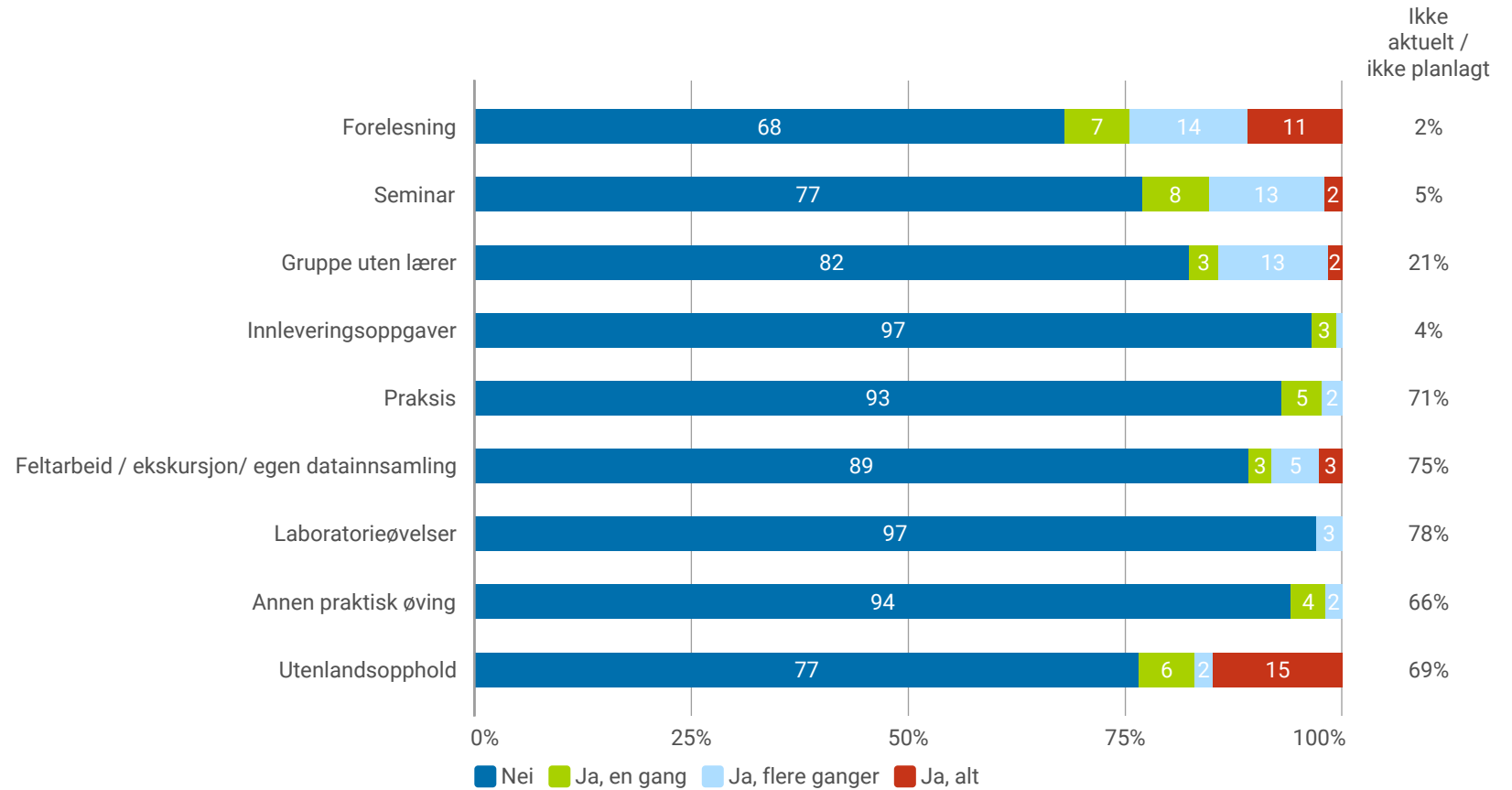

Hvor enig er du i følgende påstander om sosialt og fysisk læringsmiljø under koronapandemien?

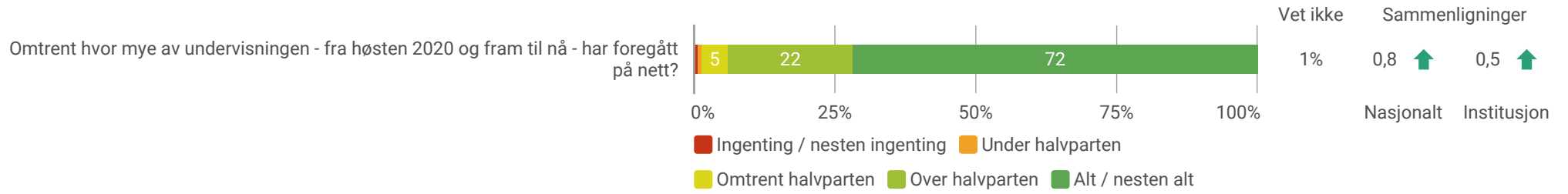

Har du opplevd at noen av følgende aktiviteter har blitt avlyst på grunn av koronapandemien?

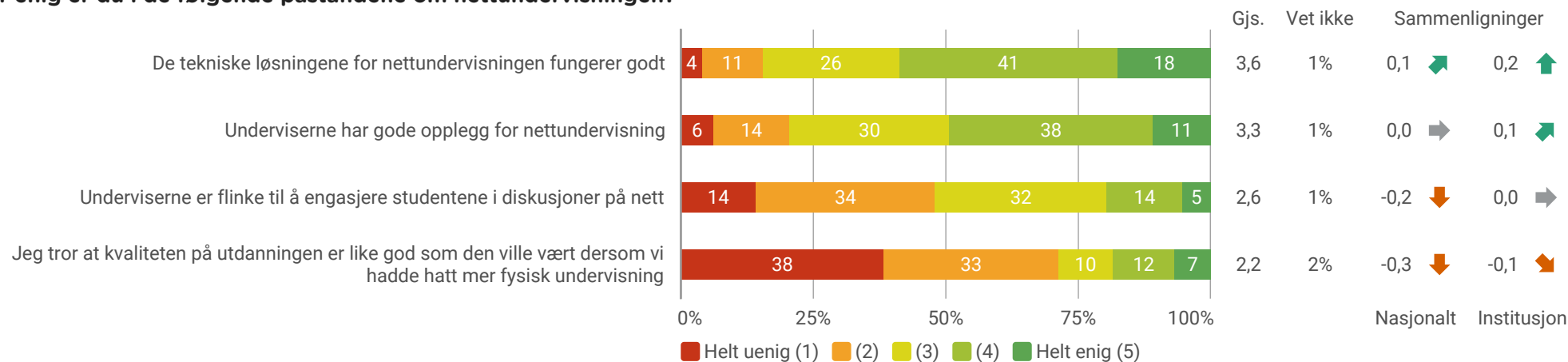

Dersom aktiviteten ble gjennomført digital, tilpasset eller kortet ned, regner vi den ikke som avlyst

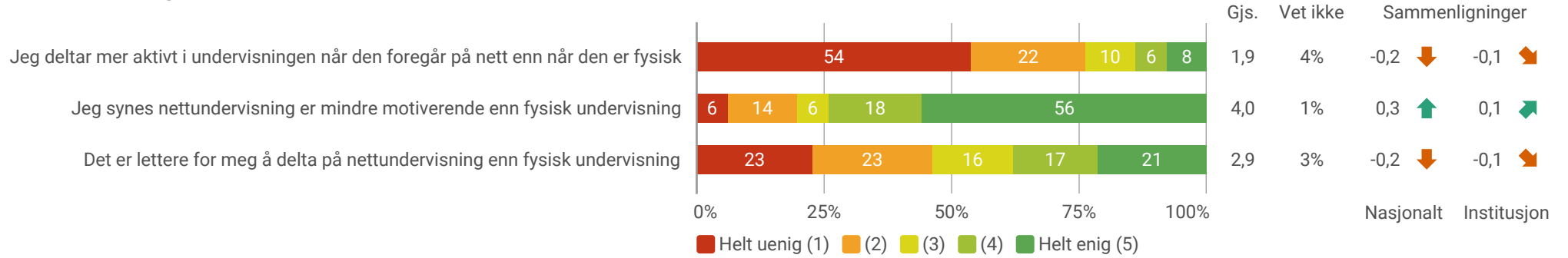

Hvor enig er du i de følgende påstandene om nettundervisningen?

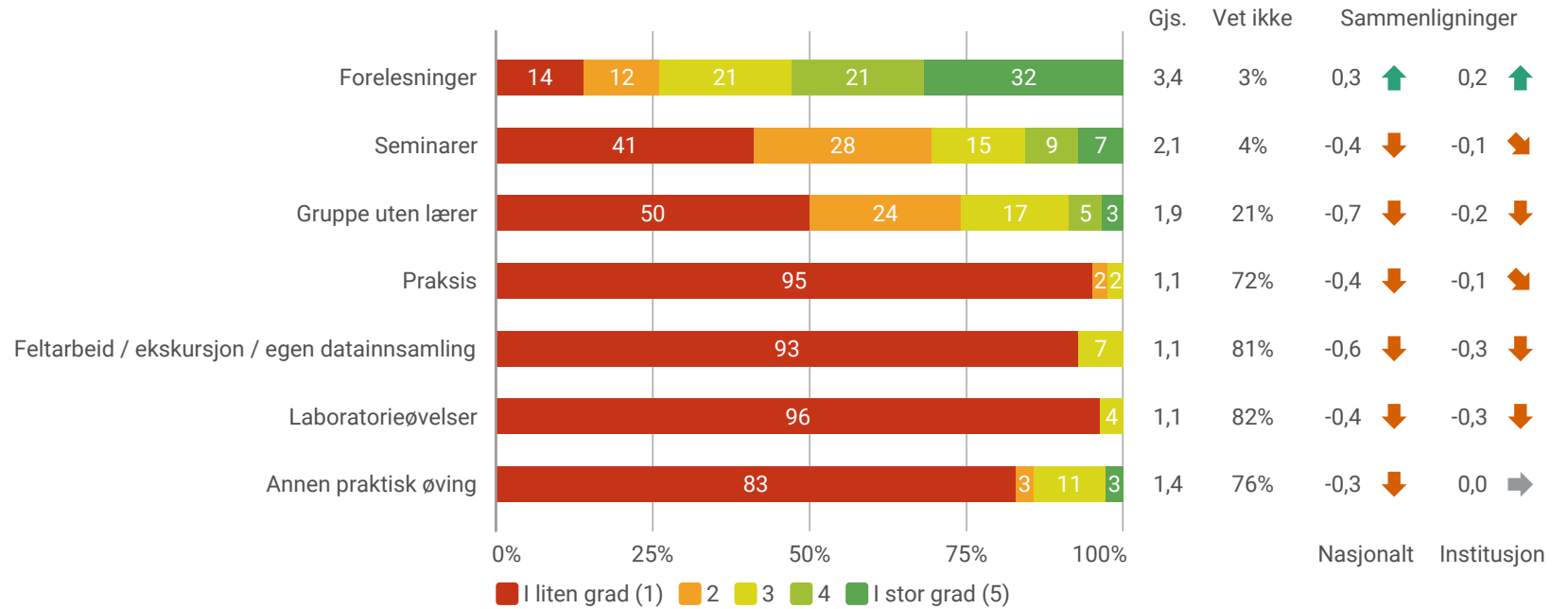

Hvor enig er du i de følgende påstandene om egen deltagelse i nettundervisning?

For følgende undervisningstyper: I hvor stor grad kan nettundervisning erstatte fysisk undervisning uten at det går ut over læringsutbyttet?

Emneevalueringer H-21

Alle emner ved Det juridiske fakultet skal hvert 3. år evalueres av emneansvarlig. Plan for gjennomføring av evalueringene samt rutinene er beskrevet i SU-sak 22/21.

Følgende emner skal ifølge planen ha «stor evaluering» i høsten 2021:

- JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett
- JUS257-2-B Aksjeselskapsrett – fordjuping
- JUS260-2-D Marknadsføringsrett
- JUS261-2-A Konfliktmekling
- JUS278-2-A Comparative Private Law

Emneevalueringene samt studieutvalgets bemerkninger hertil skal inngå i fakultets årlige egenvurdering (viser til sak 51/21-4) hvorfor studieutvalget bør komme med en uttale til hver enkelt evaluering.

Emneevalueringer for vårsemesteret 2022 vil bli lagt fram for SU i høstsemesteret 2022.

JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett

Emneansvarlig

Filip Truyen

E-post

fr@wr.no

Dette emnet har mer enn én emneansvarlig

- Nei

Kurset/emnet som evalueres her ble avholdt

Høst 2021

Evalueringen gjelder dette kurset/emnet:

JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett

Har det blitt gjort endringer i kurset siden forrige gang det ble avholdt? Hvis ja: hvilke?

Eletroniske forelesninger som Høst 2020, men vi la inn en Q&A-sesjon rett før eksamen. Det fungerte svært godt.

Kursets struktur

Kurset fungerer bra i forhold til undervisningssammensetning og beskrivelse av læringsutbytte.

Digitale elementer i kursgjennomføringen

Fungerer ok med forelesninger som studentene kan se flere ganger gjennom hele semesteret. Ny Q&A-sesjon var vellykket

Litteratur

Litteratur er ok

Hvordan vurderer du studentenes arbeidsbelastning i kurset ditt?

Normalt i forhold til 10 studiepoeng

Forelesninger

Forelesningene gir utfyllende momenter i forhold til litteraturen, samt en praktisk tilnærming til mange rettsspørsmål. Forelesningene er tilgjengelige gjennom hele semesteret.

Gruppemøter

Nei, ingen gruppemøter.

Skriftlige oppgaver

Hopp over dette feltet hvis det ikke er arbeidsoppgaver i ditt emne.

Obligatorisk oppgave

Hopp over dette feltet hvis det ikke er obligatorisk kursoppgave i ditt emne.

Eksamensoppgave og sensorveiledning

Kursansvarlig skriver oppgave og sensorveiledning. Praktikum. Som alltid fylldig sensorveiledning. Eldre sensorveildninger benyttes aktivt som en del av undervisningen.

Sensorkorpset

Fast snesorkorps, men med enkelte justeringer. Dialog med sensorene om sesorveildningen og mulige stryk-oppgaver

Karakterfordeling, strykprosent og frafall

Rimelig god (normal)fordeling av karakterene.

Klagesensur og eventuelle kontrollkommisjoner

Klagesensur fungerer bra med bla. rotering av sensorer som har rettet andre oppgaver. Ingen klagekommisjon
Høsten 2021

Andre elementer knyttet til eksamen som bør påpekes

Nei

Årets digitale tilbakemelding fra studentene

Positive tilbakemeldinger fra studentene.

Internasjonalisering

Internasjonale kilder har liten plass i faget. Ingen litteratur på engelsk.

Samlet vurdering av kurset, og ev. forslag til tiltak for neste års kurs

Kurset fungerer bra. Ingen forslag til endringer.

Lokaler og undervisningsutstyr

Alt var digitalt Høst 2021. Det fungerte bra.

Andre forhold som bør kommenteres

Nei

JUS257-2-B Aksjeselskapsrett – fordypning

Emneansvarlig

Filip Truyen

E-post

fr@wr.no

Dette emnet har mer enn én emneansvarlig

- Nei

Kurset/emnet som evalueres her ble avholdt

Høst 2021

Evalueringen gjelder dette kurset/emnet:

Annet emne

Emnenavn

JUS 257-2-B Aksjeselskapsrett fordypning

Har det blitt gjort endringer i kurset siden forrige gang det ble avholdt? Hvis ja: hvilke?

Digital undervisning på samme måte som Høst 2020. Nytt av året var en Q&A-sesjon rett før eksamen. Det fungerte bra

Kursets struktur

Tilfredstillende undervisningssammensetning. Dekker læringsutbyttebeskrivelsen bra.

Digitale elementer i kursgjennomføringen

Digitale forelesninger som er tilgjengelige for studentene hele semesteret. Q&A-sesjon på Zoom rett før eksamen. Løpende henvendelser fra studentene gjennom hele semesteret på e-post.

Litteratur

Litteraturen er ok.

Hvordan vurderer du studentenes arbeidsbelastning i kurset ditt?

Ok belastning i forhold til 10 studiepoeng.

Forelesninger

Forelesningene gir utfyllende elementer og en praktisk tilnærming til sentrale rettsspørsmål.

Gruppemøter

Nei

Skriftlige oppgaver

Hopp over dette feltet hvis det ikke er arbeidsoppgaver i ditt emne.

Obligatorisk oppgave

Hopp over dette feltet hvis det ikke er obligatorisk kursoppgave i ditt emne.

Eksamensoppgave og sensorveiledning

Kursansvarlig skriver eksamensoppgave og sensorveiledning. Teorioppgave. Tilbakemeldingen fra sensorene er at sesorveildningen dekker deres behov.

Sensorkorpset

Fast sensorkorps med mindre justeringer

Karakterfordeling, strykprosent og frafall

Ok karakterfordeling.

Klagesensur og eventuelle kontrollkommisjoner

Klagesensurer velges fra fast sensorkorps på dette emnet og JUS 257-2-A

Andre elementer knyttet til eksamen som bør påpekes

Nei

Årets digitale tilbakemelding fra studentene

Positive tilbakemeldinger. Noe negativt knyttet til at forelesninger fra ekstern foreleser (6 timer med Hugo Matre) ikke lot seg publisere før et stykke ut i semesteret. Skyldtes visstnok tekniske problemer, som omsider ble løst.

Internasjonalisering

Internasjonale kilder har liten plass. Ingen litteratur på engelsk.

Samlet vurdering av kurset, og ev. forslag til tiltak for neste års kurs

Fungerer bra. Ikke behov for endring.

Lokaler og undervisningsutstyr

All undervisning var digital. Det fungerte bra. Også Q&A-sesjon på Zoom rett før eksamen fungerte bra.

Andre forhold som bør kommenteres

Nei

JUS260-2-D Marknadsføringsrett

Emneansvarlig

Tore Lunde

E-post

Tore.Lunde@uib.no

Dette emnet har mer enn én emneansvarlig

- Nei

Kurset/emnet som evalueres her ble avholdt

Høst 2021

Evalueringen gjelder dette kurset/emnet:

JUS260-2-D Marknadsføringsrett

Har det blitt gjort endringer i kurset siden forrige gang det ble avholdt? Hvis ja: hvilke?

Kurset er i stadig større grad dreiet over mot en seminarliknende form.

Kursets struktur

Kurset består av 8 dobbelttimer, hvor det til hver dobbelttime på forhånd er gitt en del spørsmål til nærmere diskusjon, og med tilhørende tips til kilder som bør leses for å kunne ha en fruktbar diskusjon.

Tematikken i spørsmålene gir samlet en rimelig god dekning av læringsmålene.

Digitale elementer i kursgjennomføringen

Kurset har de to siste gangene vært gjennomført heldigitalt.

Det har fungert overraskende bra, de fleste studentene har vært relativt godt forberedt til hver undervisning.

I små grupper fungerer det ofte like greit å ta alt i plenum, i stedet for break out rooms.

Litteratur

Litteraturen på området gir en relativt god dekning av de sentrale læringsmålene.

Hovedlitteraturen er fra 2019, og trenger foreløpig ikke oppdatering, utover den supplering som foretas konkret i undervisningssammenheng.

Hvordan vurderer du studentenes arbeidsbelastning i kurset ditt?

Moderat arbeidsbelastning.

Forelesninger

Forelesningene er i det alt vesentlige diskusjonsbasert, jf. forrige side under "kursets oppbygging".

Studentene får etter min vurdering en mer problembasert tilnærming til stoffet, ved at undervisningen gjennom diskusjonsspørsmål får løftet fram og spisset interessekonfliktene på en annen måte enn det som vil være mulig bare ved en lesing av hovedlitteraturen.

Etter innføringen av heldigital undervisning fra h-2020 under koronaen ble det vist til tidligere videooptak (som ikke er fullstendige).

Studentene har ikke vært interessert i at det skal tas optak av undervisning som er diskusjonsbasert.

Studentene er relativt aktive. Jeg har laget relativt "spisse" diskusjonsspørsmål, med konkrete tips til relevante

kilder - et grep som jeg mener har vært vellykket i den forstand at det har vært lettere å engasjere studentene til å delta aktivt i diskusjonene.

Gruppemøter

Studentene forutsettes å være aktive, uten at det på forhånd er allokerte spesifikke oppgaver til den enkelte student.

Forventningene om aktive studenter har stort sett blitt innfridd, de fleste er aktive, og er også villige til å "tenke høyt" om problemstillinger, selv om de ikke nødvendigvis har forberedt seg grundig på forhånd.

Skriftlige oppgaver

Mht skriftlige oppgaver har eksamensoppgavene hatt noe preg av resirkulasjon.

I den senere tid har jeg gått over til å gi praktikumsoppgaver til eksamen, noe som gir økt variasjonsbredde. Det er mål å fortsette med dette, eventuelt i kombinasjon med korte teorioppgaver.

Obligatorisk oppgave

Kurset har ikke obligatorisk oppgave.

Eksamensoppgave og sensorveiledning

- Jeg skrev utkast til eksamensoppgave selv, men konsulterte Torger Kielland for å sjekke eventuelle "fallgruver".
- Praktikum.
- Sensor har gitt uttrykk for at praktikumsoppgaven og veiledningen ga god grunnlag for vurderingene, og at opppgaven også gav bedre spredning enn det som ofte er tilfelle.

Sensorkorpset

- Ja, som regel samme sensor som benyttes.
- Antar sensurfrister er overholdt, kjenner ikke til dette.
- Det er ofte en samtale mellom kursansvarlig og sensor under sensuren, oftest initiert av sensor hvis det dukker opp spørsmål av mer generell art.

Karakterfordeling, strykprosent og frafall

Har ikke mottatt opplysninger som nevnt. Antar administrasjonen kan fremskaffe dette.

Klagesensur og eventuelle kontrollkomisjoner

Har ikke registrert mottatt klagesensur.

Årets digitale tilbakemelding fra studentene

Ikke relevant.

Internasjonalisering

Internasjonal rettskilder inngår i emnet, men kan kanskje økes ytterligere.

Engelskspråklig rettskildemateriale inngår i begrenset grad.

Samlet vurdering av kurset, og ev. forslag til tiltak for neste års kurs

Jeg ønsker å beholde den diskusjonsbaserte formen for undervisning, selv om det måtte bli åpnet opp for fullstendig fysisk undervisning.

Lokaler og undervisningsutstyr

OK.

Stor emneevaluering JUS 261-2-A Konfliktmekling

Da det oppstår en teknisk feil når jeg skal levere emneevalueringsskjemaet, leverer jeg evalueringen på denne måten isteden. Det kommer opp en side med rare tegn og litt tekst i stedet for en bekreftelsesmelding når jeg leverer. Dette er uforståelig og frustrerende. Heldigvis hadde jeg – klok av skade fra første forsøk på å skrive denne evalueringen i år (!) – lagret alle tekstbitene i dette worddokumentet fortløpende. Det kan imidlertid mangle noe innledende informasjon fra skjemaet. Ta kontakt om det er noe som mangler.

Emneansvarlig: Professor Camilla Bernt

Gjelder siste gangs gjennomføring, høsten 2021.

Har det blitt gjort endringer i kurset siden forrige gang det ble avholdt? Hvis ja: hvilke?

En av de faste lærerne, Solfrid Mykland Fjell, var sykmeldt. To av hennes forelesningstema ble derfor tatt ut av undervisningen, ettersom vi bestreber forskningsbasert undervisning. Forelesningene er dekket av forskningsartikler som er del av anbefalt litteratur. Vi foreleser ikke i alle tema innenfor læringskravene, da kurset vektlegger interaktiv undervisning med mye rollespill og diskusjon.

Fjells sykmelding, kombinert med at en annen av de faste lærerne ble forhindret, gjorde det krevende å rekruttere tilstrekkelig antall veiledere til rollespill i uke 2. Vi hadde 35 studenter og hadde derfor lagt opp til fire grupper, med hver sin veileder. (Normen er 8 studenter pr. veileder) Advokat Dag Røed og jeg kunne stille alle dager, og vi manglet da to veiledere. Jeg klarte å skaffe én veileder til mandag og tirsdag (rettsmekler i jordskifteretten Tomas Berntsen), og én til onsdagen (LO-advokat og master i konfliktmekling Rune Lium). Dette medførte at én gruppe hver dag stod uten lærer som veileder. Dette løste jeg ved å utfordre tre eldre studenter, med mekler/ledererfaring til å veilede hver sin gruppe én dag. Dermed fikk tre av gruppene lærerveiledning to av tre dager, og nevnte veilederløsning én dag, mens den fjerde gruppen fikk lærerveiledning alle tre dager. Løsningen ser ut til å ha fungert godt, og jeg fikk tilbakemelding fra studentene som fikk veilederoppdraget at de fikk ekstra læring av dette.

Grunnet vanskelig romkabal, var det ikke mulig å skaffe meg stort nok rom til å samle alle studentene onsdag og fredag i undervisningsuke 1, men jeg hadde fått noen mindre rom som var egnet til rollespill. Begge dager var det heldigvis rollespill som var hovedaktiviteten. Dette ble løst slik at forelesningen de skulle ha på onsdagen om meklingsprosessen ble erstattet av forhåndsinnspilte videosnutter fra 2020 med samme innhold, og så møtte studentene i sine grupper på avtalt sted (noen i seminarrommene, og noen andre steder) og gjennomførte meklingsprosessen. Felles oppsummering av rollespillet ble gjennomført ved at jeg engasjerte en ekstra lærer (konfliktadvokat og master i rettsvitenskap Camilla Brandt) til å ta oppsummering med halvparten av studentene i ett rom, mens jeg hadde resten av studentene i et annet. Fredagen var det også stort innslag av rollespill. Her møtte studentene sin gruppe på avtalte steder for meklingsprosessen, og så samlet vi oss digitalt på Zoom for oppsummering av rollespillet og øvrige resterende undervisning den dagen.

Som fremgår, var løsningene for å få kabalen til å gå opp arbeidskrevende for meg som lærer, men det er fint å ha vunnet erfaring med at også slike problemer lar seg løse på en god måte.

KURSETS STRUKTUR

Kurset struktur har stått fast i en årrekke og er godt i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsen. Kurset har hvert år to undervisningsuker, en i september og en i begynnelsen av november. I første uken er det fire timer undervisning hver dag (totalt 20 timer), og undervisningen består av en kombinasjon av forelesninger, diskusjoner, rollespill og andre praktiske øvelser. To uker etter første uken skal studentene levere tre refleksjonsnotater (ca 900 ord pr. notat) der de skriver om utvalgte problemstillinger og analyserer rollespill fra undervisningsuke 1. De får skriftlige kommentarer på notatene, i tillegg til vurderingen bestått/ikke bestått. (To av tre notater må være bestått for å kunne ta eksamen.) Undervisningsuke 2 er enda mer intensiv enn uke 1. De tre første dagene har 6 timer undervisning hver dag, og i tillegg til enkelte forelesninger, er mesteparten av tiden satt av til rollespill i såkalte refleksive team, der studentene bytter mellom roller som parter og meklere mm og å være observatører som sitter sammen med veileder bak rollespillbordet og snakker om det som skjer i meklingen, og gir innspill. Det er oppsummeringer både i gruppene og i plenum. Kurset har fire døgns hjemmeeksamen på slutten av semesteret. Her forventes studentene å trekke frem eksempler fra rollespillene i besvarelsene sine.

Digitale og fysiske elementer i undervisningen

I år ble kurset gjennomført på gamlemåten, med fysisk oppmøte, men det ble som nevnt brukt noen forelesningsvideoer om et av temaene grunnet romkabal.

Av hensyn til studenter som hadde forkjølelsessymptomer og noen voksenstudenter som var forhindret fra å være fysisk til stede en av dagene ble det tilrettelagt for hybridundervisning noen av dagene. Studenter meldte seg frivillig til å forhandle/mekle med de som deltok digitalt, så dette gikk seg fint til. Å prøve både fysisk og digital mekling gir også en ekstra læring for studentene.

Litteratur

Vi har Vindeløv, Konfliktmekling som lærebok. Den er sentral for kurset, idet vi bygger på den refleksive modellen som boken beskriver. I tillegg har vi en rekke artikler og bokutdrag om ulike tema. I 2022 kommer en ny bok som vil gå inn i pensum ved siden av Vindeløvs bok: Sverre Blandhol og undertegnede utgir boken "Mekling. Hensynsfull og effektiv konflikthåndtering" (ca 350 boksider) på Gyldendal akademisk. Denne vil forbedre pensumsituasjonen for noen spørsmål der denne i dag ikke er ideell og der den i dag rett og slett er mangelfull. Vi vil beholde en del av forskningsartiklene som i dag står som anbefalt litteratur, men ta ut bl.a. undertegnedes arbeider, som anses konsumert og mer passende fremstilt i boken.

Studentenes arbeidsbelastning...

Opplegget er gjennomprøvd gjennom mange år. Det er forutsigbart for studentene og strømlinjeformet, ved at studentene tidlig i semesteret får en oversikt over hvilke tema som undervises om når, og hvilke deler av anbefalt litteratur som hører til de ulike dagene. De får god hjelp i læring og eksamensforberedelser ved å skrive refleksjonsnotater.

Resultatene på eksamen tilsier at studentene oppnår god læring.

Forelesninger

Forelesningene i kurset dekker som nevnt ikke absolutt alle tema i anbefalt litteratur, men fokuserer på tema der jeg vurderer at studentene trenger:

- A få frem hovedlinjer og samle trådene fra et til dels fragmentert pensum.
- Å få utdypet tema som ikke er så grundig dekket i anbefalt litteratur (fordi slik så langt ikke har vært tilgjengelig. Dette blir bedre ved den nevnte nye meklingsboken).

Tidligere år har det ikke vært tatt opptak av forelesningene, men i år har vi tilbudt dette for første gang.

Studentene er vesentlig mer aktive enn det jeg er vant til fra tradisjonelle juridiske fag. Undervisningsopplegget i dette faget, med forelesninger, diskusjoner og praktiske øvelser integrert hver av dagene gjør nok at det føles mer naturlig for studentene å ta ordet i forelesningene enn det ellers føles.

Gruppemøter

Rollespill i grupper er en vesentlig del av undervisningsopplegget. Her deltar alle de tilstedeværende aktivt som parter og meklere, og som observatører som gir innspill og kommentarer. Alle studentene vil gjennom kurset ha innehatt alle de ulike rollene. Studentene stiller stort sett godt forberedt til rollene sine. Det ligger en sosial kontroll i at man kan ødelegge læringen for medstudentene ved f eks ikke selv å gå godt inn i rollen som part. Studentene som velger Konfliktmekling vet nok hva de går til og er motivert for å være aktive, og studenter som ikke ønsker å medvirke aktivt velger nok andre fag i steden.

Obligatorisk oppgave

Studentene må som nevnt levere tre refleksjonsnotater, hvert notat på ca 900 ord, to uker etter første undervisningsuke. Jeg viser til beskrivelsen tidligere i evalueringen.

Det er en veiledende ordgrense, og noen studenter bruker litt flere ord, f eks 1200 på et notat, mens andre ligger litt under eller på ordgrensen. Dette er helt uproblematisk.

Eksamensoppgave og sensorveiledning

Jeg lager eksamensoppgave og sensorveiledning hvert år og involverer vanligvis ikke andre, da man ikke kan forvente at eksterne lærere skal bidra her. Jeg gir vanligvisi verken rendyrkede teorioppgaver, eller rendyrkede case, men en mellomting. Jeg gav i år én oppgave som handlet om forståelsen og betydningen av begrepene sannhet, dialog, rettferdighet og rettssikkerhet i den refleksive modellen, og dernest ble de bedt om å drøfte hvordan den refleksive modellens forståelse av disse begrepene passer i den norske retsmeklingsordningen slik den er regulert og praktisert. Den andre oppgaven bad studentene redegjøre for hvordan ulike faktorer ved saken, partene og det foreløpige forhandlingsresultatet kan håndteres mot slutten av meklingsprosessen innenfor rammen av den refleksive meklingsmodellen. De ble bedt om å gi konkrete eksempler fra rollespill, egen erfaring eller "hjemmelagede" eksempler. Oppgavene var dermed lagt slik opp at ingen kunne finne svarene ved kun å lete i pensumlitteraturen. Det var behov for selvstendighet og god forståelse for å oppnå de beste karakterene.

Jeg var selv eneste sensor, så det er vanskelig for meg å uttale meg om sensorveiledningen. Klagefristen er ennå ikke utløpt, så jeg vet ikke hva klagesensorene vil synes.

Sensorkorpset

Jeg er fast sensor på eksamen. Jeg har involvert andre når jeg har ansatt meg inhabil (kun én gang foreløpig, grunnet vennskap). Jeg har faste klagesensorer jeg benytter. Det er viktig at sensorene ikke

bare kan noe om mekling, men at de kjenner vårt meklingskurs, og den refleksive modellen. Klagesensorene er personer som enten har deltatt i undervisningen som veiledere eller selv har vært studenter på kurset.

Fristene ble overholdt for sensuren.

Karakterfordeling, strykprosent og frafall

4 A (12 %), 20 B (59 %) og 10 C (29 %), totalt 34 studenter. Dette er et ganske vanlig resultat i emnet. Emnet krevet såpass mye av studentene før de kan ta eksamen, at alle som har gjort jobben med å møte i undervisningen, delta i rollespill og skrive refleksjonsnotater er i stand til å levere på et visst nivå. Noen år forekommer det enkelte D-besvarelser, men svakere karakter tror jeg aldri har vært gitt. Det er gledelig at resultatene ble så gode også i år, hvor vi opphevet oppmøtekravet grunnet smittetrykket. Dette har sammenheng med at studentene møtte omtrent like mye som de pleier selv om det nå var frivillig.

35 studenter deltok på undervisningen, og av disse leverte 34 refleksjonsnotater. Jeg antar derfor at det var de samme 34 studentene som tok eksamen, og ikke personer som har tatt emnet tidligere.

Klagesensur og eventuelle kontrollkommisjoner

Det er foreløpig kommet én klage. Jeg antar at det ikke vil komme særlig mange flere. Det er vanligvis fra 1-3 klager.

Digital tilbakemelding fra studentene

Ikke mottatt.

Internasjonalisering

Kurset er tverrfaglig, og det er ikke plass til nevneverdige komparative elementer i kurset. Grunnet at Vindeløvs bok er dansk og har en del om danske forhold, er det likevel rom for komparasjon mellom Danmark og Norge, særlig når det gjelder rettsmekling. Det er nyttig. Vi har noen engelskspråklige artikler på pensum, men disse handler om norske og danske forhold. Det må ellers presiseres at en del av litteraturen i kurset, både Vindeløvs bok og en del av artiklene bygger på og fremstiller internasjonal forskning

Når anbefalt litteratur skal gjennomgås og endres fordi den nye meklingsboken (Blandhol og Bernt) kommer inn, vil jeg se på muligheten til å legge inn en eller to engelskspråklige artikler om amerikansk meklingsforskning og ta ut noen norskspråklige.

Samlet vurdering av kurset... tiltak...

Jeg er godt fornøyd med gjennomføringen av årets kurs. Hovedendringer til neste år vil dreie seg om anbefalt litteratur som beskrevet ovenfor. Kursopplegget for øvrig er godt gjennomprøvd.

Jeg fikk innvilget vit.ass. for å løse noen av de mange administrative og praktiske oppgavene dette kurset innebærer. Noen er beskrevet ovenfor. I tillegg kommer innhenting av kontaktopplysninger for studentene og samtykke til deling av disse i en klasseliste, kopiering av rollespillroller og fordeling i roller osv. Hybridundervisning krever også ekstra arbeid i selve gjennomføringen. Dessverre lyktes det ikke administrasjonen å finne en vit.ass. som hadde tid i det aktuelle tidsrommet. Til neste år håper jeg vi kan få dette på plass.

Lokaler og undervisningsutstyr

Jeg håper at når pandemiproblematikken er over vil jeg igjen ha tilstrekkelig med undervisningsrom til alle undervisningsdagene, slik at jeg slipper ressurskrevende og kreative løsninger på dette som i år.

Mjølkeråen 2. februar 2022,

Camilla Bernt
Emneansvarlig

Course evaluation

JUS278-2-A 21H / Comparative Private Law

Teacher (Visiting) Prof. Dr. Gianmaria Ajani

<https://www.unito.it/persone/gajani>

Course structure

Have changes been made to the course since the last time it was held? If so: which ones?

While the structure of the course has remained as from last year, some updates, as requested by the nature of the program ("legal reforms in a changing world"), as well as some interesting students' notes, have been introduced

Course structure

-Does the course have a balanced teaching composition?

I believe it does

-Is the course structure suitable based on the learning outcome description?

Yes, it is

-How are the different elements from the learning outcome description found in the teaching?

Through a set of questions offered to the audience during the development of the program

Digital elements in the course

How does this work? Has anything new been tried during the course?

The traditional reading materials, offered to the students and published on the course page in the UiB website, have been in the last year backed by a set of video-interviews to actors of the move towards global legal reforms, watched and then discussed by the students with the teacher.

Literature

Is there sufficient material for the course? Is there a need for updates or changes?

Materials are updated every year

How do you assess the students' workload in your course?

One-to-one meetings at distance have been held to support students' preparation for the final exam

Teaching

Lectures

- What do students get from the lectures that they do not get by reading the main literature?

Students (on average a group varying between 60 and 80 attendants) are asked to comment, pose questions as they feel needed; also, the very multicultural dimension of the audience, where, on average, more than 20 different nationalities are present, makes the experience in the classroom a real test-exercise on comparative law. Moving from the analysis of a specific national institute (for example, the qualification of damages in the law in tortious liability under German Law), the teacher opens the general discussion to make evident the amplitude of different legal solutions in the different nation-states. T

- Are recordings of the lectures published? If yes; when? And what are your experiences with this solution?

So far, they have not been published

- Are the students actively participating (if possible)?

Yes, quite extensively, this is requested by the teacher and pretty much welcome by the students.

- Have you made any special arrangements for the lectures, and has this been successful?

No particular arrangements, simply the use of a power point presentation, recourse to the blackboard, the calling of students to the chair in case they are willing to expose to the audience some traits of their own legal systems

Group meetings

- Do the students have to present something in the groups? If so, does this work well?

No, they have not.

- Are the students prepared for and active in the group meetings?

Students proved to be quite active, if not in group meetings, surely during the classroom lectures

Written assignments (Skip this field if there are no written assignments in your course)

- Are the tasks "recycled"?

- Did they work well, and how were they received by the students?

Compulsory assignment (Skip this field if there is no compulsory course assignment in your course)

- N/A

Exam

Exam paper and examiner supervision

- Did anyone other than course coordinator participate in writing the assignment?

No.

- What type of assignment was given?

A set of open questions, based on the course reading assignments and the course materials

- The examiner guide: did it give the examiner what they needed?

I believe it did, as no students complained about this

The examiner corps

- Does the subject have a more or less fixed examiner corps?

N/A

Grade distribution, failure rate and dropout rate

-Comment on the grade distribution on the course. In addition, state the grade distribution in percent, and over a longer period of time (at least 5 years). If you have not been sent the distribution of results for this year's exams - contact the person responsible in the administration.

The grade distribution curb is sound; on average we find about 18/20% -A- grades, 48/50% -B- grades and then, scaling down, 18/20% -C- grades less than 16% -D- and -F- grades.

Complaints and control commissions

-If there have been no grade complaints in the subject, write it down.

No grade complaints, so far.

Other elements related to the exam that should be pointed out

None

Other relevant matters

This year's digital feedback from the students

Comment on the feedback from the students. Do they contain anything that makes you consider adjusting elements of the course?

Yes, as every year, some students would like to have a larger program, to be able to deepen some subjects; it seems to me that they learn quite a lot from the comparative-law short exercises made in class during the course, as they appreciate to be able to grasp how much legal systems can be different among themselves.

Feel free to also include positive input!

I have found quite positive the increase, over the years, of the number of national Norwegian students, so that the course is not any more an "only for international students" training.

Internationalization

- Do international legal sources have a natural place in the subject?

Yes, it could not be different, in consideration of the nature of the course (Comparative Law and Legal Reforms)

- Can or should the international focus be strengthened?

It could, but not within the allotted time (20 hours)

- Is English-language legal source material or literature included?

All source materials are in English

Overall assessment of the course, and possibly. proposals for measures for next year's course

In my understanding the course is well received by the students; my personal experience as international advisor for some International Agencies on legal reforms in different countries, such as the Russian Federation, PR of China and so forth, encourages their attentiveness, as they can grasp from the country cases I can report also a quite concrete aspect of studying and practicing comparative law.

Premises and teaching equipment

Nothing to report; during the year of at distance teaching due to pandemic emergency the technical aspects (connections and the like) was effective and well managed.

Other matters that should be commented on

No other matters

[Tilbake til saklisten.](#)

Emneansvarlig i JUS214 Tings- og Immaterialrett

I fakultetsstyresak 69/20 ble det nye emnet JUS214 Tings- og immaterialrett opprettet. Emnet går første gang i vårsemesteret 2022 som en del av ny studieordning av 2021. I styresaken ble førsteamanuensis Torger Kielland, professor Ingunn Myklebust og professor Ernst Nordtveit oppnevnt som emneansvarlige.

Professor Tore Lunde erstatter Ernst Nordtveit som emneansvarlig.

Forslag til vedtak:

Professor Tore Lunde erstatter professor Ernst Nordtveit som emneansvarlig i JUS214 fra og med vårsemesteret 2022.

[Tilbake til saklisten.](#)

JUS134 Rettshistorie og komparativ rett: Endring i undervisningsopplegget

I høsten 2021 ble JUS134 evaluert av læringsdesigngruppen ved Det juridiske fakultet.

Evalueringsrapporten ble lagt fram på SU-møte den 02.11.2021 ([sak 67/21-1](#)). SU uttalte:

- *SU viser til sak 15/21, hvor Læringsdesigngruppen ble bedt om å evaluere det nye studieopplegget på JUS134 Rettshistorie og komparativ rett.*
- *SU takker Læringsdesigngruppen for en omfattende og inngående evalueringsrapport. Gruppen har gjort et stort arbeid, blant annet fordi rapporten løfter frem flere viktige spørsmål av vesentlig betydning både for dagens JUS134, for morgendagens JUS232 Rettshistorie og komparativ rett på ny studieordning, og for fakultetets generelle arbeid med studiekvalitet. At evalueringen av et enkeltemne skjer med et blikk for læringspunkter av betydning også for andre emner eller for studieprogrammet som helhet, ikke minst i ny studieordning, er akkurat det SU ønsker fra Læringsdesigngruppen. SU ser fram til Læringsdesigngruppens videre arbeid i tiden fremover.*
- *SU vil også takke den emneansvarlige for JUS134, professor Sören Koch, for hans omfattende kommentarer til evalueringsrapporten. Kommentarene bekrefter SUs inntrykk av Koch som en emneansvarlig med stort engasjement for pedagogikk og forskningsbasert undervisning, og tilhørende vilje til å bruke mye av sin tid på undervisningsopplegget på JUS134. SU har merket seg Kochs innvendinger mot sider ved rapporten, men også at Koch takker Læringsdesigngruppen for dens grundige arbeid og at han møter flere av innspillene med konkrete tiltak som skal bidra til videreutvikling av studiekvaliteten på JUS134/JUS232.*
- *Foranlediget av Kochs spørsmål om Læringsdesigngruppens mandat, finner SU grunn til å presisere at gruppen har en rådgivende funksjon, se styresak 20/20 om opprettelsen av gruppen. Beslutningsmyndigheten til eventuell inngripen i undervisningsopplegget i et emne ligger til SU, i egenskap av programstyre for masterprogrammet i rettsvitenskap. Nettopp fordi Læringsdesigngruppen «bare» har en rådgivende funksjon, står gruppen fritt til å kommentere alle sider ved undervisningsopplegget på et emne, uten å måtte ta hensyn til kompetansefordelingen mellom emneansvarlig og SU. Av samme grunn er Læringsdesigngruppens mandat ikke begrenset til å påpeke mangler som eventuelt må rettes opp for at undervisningsopplegget på et emne skal oppfylle formelle krav – gruppen må også kunne komme med innspill til hvordan et allerede godt opplegg kan bli enda bedre. Det følger av dette at en emneansvarlig ikke er forpliktet til å etterkomme alle innspill fra Læringsdesigngruppen – faglige innvendinger i tilfeller hvor en emneansvarlig finner dette begrunnet, er nettopp det som kreves for å få til faglig diskusjon om undervisningsopplegget på enkeltemner og på hele jusstudiet. En erfaren emneansvarlig vil gjerne ha et og annet å bemerke til sider av gruppens evalueringsrapporter, og slik diskusjon inngår i utviklingen av studiekvalitet.*
- *I tråd med mandatet har Læringsdesigngruppen i dette tilfellet nettopp kommet med en rekke råd og innspill, dels til den emneansvarlige og dels til SU. SU merker seg at det også synes å være slik Koch har forstått evalueringsrapporten. SUs tilnærming er her som ellers at de emneansvarlige må ha betydelig frihet til å utvikle sitt undervisningsopplegg, innenfor de ytre rammer som følger av formelle krav, vedtatt læringsutbyttebeskrivelse, tildelte undervisningsressurser mv.*
- *SU vil løfte fram at Læringsdesigngruppens rapport og Kochs kommentarer bidrar til en kultur for systematisk utvikling av kvalitet av emner og studieprogram på fakultetet, der evalueringer av studieprogram som helhet og overordnede pedagogiske perspektiver på enkeltemner, skal ses i*

sammenheng med emneansvarliges egnevaluering av undervisningsopplegget. Et slikt godt samspill krever blant annet en «fagfellekultur» hvor spørsmål om pedagogikk og undervisningsopplegg diskuteres over samme lest som rettsvitenskapelige spørsmål, der konstruktiv kritikk og diskusjon er et kollegialt gode. SU er glade for at både Læringsdesigngruppen i sin rapport og den emneansvarlige i sine kommentarer bidrar til denne målsettingen, ikke minst fordi utprøving av nye tiltak i undervisningsopplegget ikke nødvendigvis vil fungere optimalt fra første stund, samtidig som nytenking bør ønskes velkommen.

- SU har merket seg at det var 122 av 372 undervisningsmeldte studenter som besvarte studentundersøkelsen, altså om lag en tredjedel av kullet. Dette er bedre enn svarprosenten på mange ordinære emneevalueringer, men dessverre fremdeles for lavt til å vite om tilbakemeldingene er representative. Det synes nærliggende å anta at det er flere studenter med sterke meninger om undervisningsopplegget i den tredjedelen som har svart på undersøkelsen enn blant de to tredjedelene som ikke har gjort dette, men sikker kunnskap om dette har vi ikke.
- SU vil gjerne ha innspill fra Læringsdesigngruppen til hvordan vi kan sikre oss mest mulig representative tilbakemeldinger fra studentene på undervisningsopplegget. SU erkjenner at dette forutsetter at Læringsdesigngruppen får tilført de ressurser som kreves for å undersøke dette, men tror det vil kunne styrke fakultetets arbeid med en systematisk kultur for kvalitetsutvikling av undervisning. I dagens situasjon bruker fakultetet mye ressurser på å innhente en rekke studentevalueringer som dessverre, som en følge av lav svarprosent, ikke kan tillegges utstrakt betydning. Kommentarer fra enkeltstudenter i fritekstfeltene kan gi viktig informasjon, men reiser også vanskelige spørsmål mht representativitet. SU er interessert i Læringsdesigngruppens vurdering av om spørreundersøkelser som bare sendes til et representativt utvalg av studentene, kan være et grep som avhjelper den generelle «evalueringsutmattelsen» som enkelte studenter melder om, eventuelt om representativt utvalgte referansegrupper kan være et alternativ.
- SU har merket seg uenigheten knyttet til hva som er det beste tidspunktet for en undersøkelse av studentenes vurderinger – like før eksamen, like etter eksamen eller etter at sensuren er falt. SU er kjent med at det er ulike oppfatninger om dette spørsmålet, og ulike styrker og svakheter ved alle disse tre alternativene. SU mener det ville vært interessant om fakultetet med tiden kunne bidra med forskning på betydningen av ulike tidspunkt for slike studentevalueringer, f.eks. ved å dele opp studentene på emnet i tre grupper som så får evalueringene på ulike tidspunkt. For ordens skyld tilføyer SU at Læringsdesigngruppens gjennomtenkte valg om å sende spørreundersøkelsene til studentene før eksamen må være fullt forenlig med bestillingen fra SU om å evaluere JUS134 «etter endt emne».
- Slik SU leser evalueringen, er hovedutfordringen ved undervisningsopplegget på JUS134 at studentenes samlede arbeidsbelastning på emnet er for høy for et emne på 10 studiepoeng. Dette synes langt på vei erkjent av den emneansvarlige, som også har svart med en rekke konkrete forslag som vil redusere undervisningsopplegget og frigjøre mer tid til selvstudium, noe SU er glad for. Samtidig vil SU mer generelt peke på at studentenes samlede arbeidsbelastning på et emne må vurderes i lys av at de fleste studenter nok vil følge all undervisning som tilbys, uavhengig av om de ulike undervisningsaktivitetene er obligatoriske eller ikke. Selv om tydelig kommunikasjon mht til hvilke aktiviteter som er obligatoriske og hvilke som er frivillige, er viktig, er det vel så viktig at vurderingen av arbeidsbelastningen på et emne inkluderer også alle frivillige undervisningsaktiviteter som tilbys. Dette inkluderer også opptak av tidligere forelesninger som gjøres tilgjengelig for studentene, og som i praksis kan legge beslag på like mye av studentenes tid som om det var holdt nye forelesninger.
- SU takker Koch for en samlet oversikt over de justeringer han ser for seg i undervisningsopplegget på JUS134 våren 2022. Som Læringsdesigngruppen ser SU positivt på nyskapninger som ressursbanken, notater i forkant av storgruppesamlinger og felles gjennomgang av arbeidsgruppeoppgaver videreføres. Samtidig er SU positiv til at det vil bli satt av mer tid til selvstudium og at fellessamlinger/forelesninger skal få en noe

revidert form. Samtidig understreker SU at justeringer som ikke krever formelle endringer i obligatoriske undervisningsaktiviteter mv. er det opp til den emneansvarlige å bestemme, innenfor den ytre ramme på 250-300 arbeidstimer som JUS134 er dimensjonert for.

- Foranlediget av emneansvarligs tilsvaret til Læringsdesigngruppens merknader om emnets sider på MittUiB, bemerker SU at alternativet til mye informasjon og svært detaljerte anbefalinger knyttet til studentenes arbeidsdager, ikke trenger å være en minimumsløsning hvor det bare gis «strengt nødvendig» informasjon. SU leser ikke evalueringsrapporten slik at Læringsdesigngruppen tar til orde for en slik minimumsløsning. Erfaringen fra andre emner er at studentene setter pris på en overordnet agenda som kan hjelpe dem til å strukturere arbeidsdagene.
- Til målsettingen om at JUS134 skal bidra til studentenes kompetanse i å skrive juridiske tekster på engelsk, bemerker SU at dette punktet i læringsutbyttebeskrivelsen er tatt inn etter ønske fra SU og følger opp den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen til masterstudiet i rettsvitenskap. Det er riktig at undervisningstilbudet som direkte er rettet inn mot dette læringsmålet på JUS134 av ressursmessige årsaker dessverre er begrenset til en to-timers workshop, men studentene tilegner seg forutsetningsvis også ferdigheter i juridisk engelsk gjennom arbeid med engelskspråklig litteratur, engelskspråklige forelesninger og skriving av en arbeidsgruppeoppgave på engelsk. I den grad Læringsdesigngruppens innvendinger på dette punkt er rettet mot at det er uklart om studentenes engelskferdigheter har reell betydning for vurderingen av den delen av hjemmeeksamen som skrives på engelsk, antar SU at løsningen må være å formidle til studentene at språk alltid har betydning for vurderingen av juridiske tekster, men likevel slik at det rent språklige i denne sammenheng vil bli tillagt noe mindre vekt enn i en norskspråklig eksamensbesvarelse – nettopp fordi dette er første eksamen på studiet hvor studentene må skrive på engelsk. Det er også slik SU oppfatter at det språklige ble vurdert av sensorene på eksamen, jf. merknadene om dette fra emneansvarlig. Samtidig er SU enig med så vel Læringsdesigngruppen som den emneansvarlige i at det er viktig at JUS134 får mer hjelp fra andre emner i arbeidet med å sikre at studentene tilegner seg påkrevde ferdigheter i å formidle juridiske analyser også på engelsk. Dette er en prioritert oppgave for SU, og SU noterer seg Læringsdesigngruppens innspill om at det nye emnet JUS221 Rettsstaten bør få en del av dette ansvaret på den nye studieordningen. SU vil samtidig gå i dialog med den emneansvarlige for å se om det er mulig å gi studentene tilbakemeldinger på arbeidsgruppeoppgaven de har skrevet på engelsk, f.eks. i form av en plenumsgjennomgang med utgangspunkt i utvalgte besvarelser.
- SU erkjenner at evaluering av store endringer i et undervisningsopplegg nok krever større muligheter for dialog og samarbeid mellom Læringsdesigngruppen og emneansvarlig enn det som var mulig å få til under pandemien. Dette og andre aspekter ved ressursituasjonen for å gjennomføre og evaluere endringene på JUS134 kunne nok med fordel vært bragt på banen av SU selv. SU vil følge opp Læringsdesigngruppens forslag, med tilslutning fra emneansvarlig, om et initiativ overfor fakultetsstyret for å få på plass en ordning hvor emneansvarlige som ønsker større endringer i undervisningsopplegget kan søke om å få tilført ekstra undervisningstimer.
- Ved innføringen av ny studieordning på 3. studieår vil emnet i våren 2023 få tilført 2 studiepoeng og starte opp alt ved semesterstart i januar. SU vil komme tilbake til hvordan undervisningstiden best kan fordeles mellom JUS232 og de to 10sp-emnene som studentene skal ta samme semester.
- Avslutningsvis finner SU grunn til å fremheve at det er oppløftende at sensuren av eksamen på JUS134 tyder på at studentene oppnådde læringsmålene for emnet, herunder også målet om å skrive juss på engelsk. Rettshistorie og komparativ rett er et svært viktig perspektivemne, og vil også være det på ny studieordning. SU ser frem til dialog om undervisningsopplegget på JUS232.

Emneansvarlig professor Sören Koch har med bakgrunn i erfaringer fra avholdt kurs i vårsemesteret 2021 samt innspill fra læringsdesigngruppen fremsatt forslag til justering av undervisningsopplegget samt justering av emnebeskrivelsen (vedlegg 1).

Saksgang

Kursansvarlig har vært i kontakt med Nina Strandbakken og studiedekanen for å lage en konkret plan på fordeling av læringsaktiviteter og har diskutert endringer i de obligatoriske kravene. På grunnlag av dette har kursansvarlig tatt et møte med to storgruppelederne (Brage og Siri) og etterpå presentert en del konkrete forslag til forskergruppen som kom med ytterligere konstruktive innspill.

Storgruppesamlinger

I vårsemesteret 2022 endres opplegget med storgruppene til følgende:

Det er totalt 3 storgruppesamlinger i JUS134.

- Hver storgruppe består av ca. 35/40 studenter. Storgruppen deles i 3 grupper, ca. 12 studenter i hver gruppe. Hver gruppe får hovedansvar for en av de tre storgruppesamlingene. Gruppen får tre ulike oppdrag som studentene skal fordele seg imellom:
 1. Opp mot 4 studenter fra denne gruppen skal holde en muntlig presentasjon om storgruppeoppgaven.
 2. Opp mot 4 andre studenter skal ta ansvar for den etterfølgende diskusjonen. Diskusjonen skal relatere seg til storgruppeoppgaven og presentasjonen, men skal i tillegg relatere seg til oppgitte til dels aktuelle og konkrete problemstillinger der studentene målrettet kan bruke kunnskapen og ferdighetene som de er opplærte i på forelesninger og gjennom pensum og digitale læringsverktøy. Diskusjonen skal føre kunnskap og ferdigheter sammen og danne et bindeledd mellom læringsaktivitetene.
 3. Den siste tredjedelen av gruppen skal skrive notater som leveres inn i forkant av storgruppen. Studentene kan velge om de vil skrive et felles notat med en utvidet ordgrense (antall studenter x 350 ord) eller levere individuelle notater på 350 ord. Notatene skal publiseres og tilgjengeliggjøres for de andre medlemmer i storgruppen senest kl. 18 dagen før storgruppesamling. Storgruppelederne kommenterer disse notatene. Medlemmer i de andre gruppene, som denne dagen ikke har ansvar, har plikt å komme forberedt, men skal ikke levere inn notater (det anbefales likevel å skissere en grovstruktur til besvarelsen, men dette er altså ikke obligatorisk).
- Storgruppene får bare godkjent storgruppesamlingen når alle deloppgavene (muntlig presentasjon, diskusjon og notat) har blitt gjennomført. Studentene kan altså ikke velge å bare gjøre en deloppgave, f.eks. skrive notater.

Arbeidsbelastningen for studentene senkes på denne måten og valgfriheten øker uten at vi må fjerne tilbudet om muntlig presentasjon eller gruppearbeid. Storgruppeoppgavene må gjennomarbeides og dette bør helst skje i tett samarbeid med storgruppelederne for å sikre en enda klarere læringsdesign og kobling til den ønskede læringsutbytte. Et ytterligere formål er å øke studentenes mestringsfølelse. Kursansvarlig er svært fornøyd med at vi har 5 erfarne storgruppeledere (Brage, Marius, Axel, Siri og Lars), Sören og Anna stiller som vikarer.

Arbeidsoppgaver

Forskergruppen tilslutter seg kursansvarliges forslag til å videreføre fellesgjennomganger av arbeidsoppgaver. Disse skal imidlertid holde før storgruppesamlinger i år. I tillegg ville det vært ønskelig å kunne tilby to parallelle sessioner (Koch og Nylund) slik at gruppens størrelse reduseres. I tillegg vil det være hensiktsmessig å utvide disse forelesninger til 2 timer for å implementere interaktive elementer i disse sessioner også, men kanskje dette vil være mest hensiktsmessig under den nye studieordningen, der vi samtidig må tilby gjennomganger på både norsk og engelsk.

Master Class

Medlemmer i forskergruppen er enig i at ordningen med master classes skal videreføres, men med noen modifikasjoner. Master Classene skal bestå av to deler. De første 45 minutter skal det bli dialogforelesninger med minst 2 forelesere. Så følger det en lengre pause, der de som er særlig interesserte kan alene, i breakoutroms eller i fysiske kollokvier diskutere hva de vil vite mer om og formulere spørsmål som de skal poste på en padlet. Denne delen av master classes styres således stort sett av studenten og studentenes interesser. På et forhåndsgitt tidspunkt forsetter master classen og faglærerne besvarer studentenes spørsmål. Master classene skal om mulig være hybrid-arrangement der vi anbefaler fysisk tilstedeværelse, men vi strømmer forelesningene samtidig. Det gjøres opptak kun av første delen av forelesningen. Disse skal legges ut etterpå.

Forelesninger

Vi skal ikke legge ut forelesnings opptak (fra tidligere år). Vi ber istedenfor våre forelesere å spille inn korte oppsummeringsforelesninger på maks 20 minutter på hvert tema. Disse skal legges ut på tematisk strukturerte moduler som erstatter agendaene. Disse digitale læringselementer skal kunne brukes også under den nye studieordningen.

Kommunikasjon med studenter

Vi skal ha to dobbeltimer med introduksjonsforelesninger, der vi forklarer det pedagogiske opplegget i kurset enn i tidligere år. Vi skal bruke en del grafiske fremstillinger til å synliggjøre sammenheng mellom de ulike læringselementene, læringsutbytte og sammenheng mellom kursets materielle elementer. Rettskultur skal i denne sammenhengen fungere som en paraply for kursets to dimensjoner (den rettshistoriske og den rettskomparative). Infoskrivet til studenten skal enten falle bort eller erstattes med en kortere versjon.

Ressursbank

Selv om alle er enige at ressursbanken er et nyttig læringsverktøy, må vi innse at det i rammene av den gamle studieordningens trange tidsmessige rammer ikke er mulig å videreføre denne ordningen, men den kan reintroduseres under den nye ordningen i 2023.

Endringer i emnebeskrivelse:

Følger i et separat dokument og i tett samarbeid med administrasjonen for den sendes til SU.

Endringenes omfang

Kursansvarlig og forskergruppen har grundig evaluert og tatt hensyn til læringsdesigngruppens konstruktive innspill. Endringene som er foreslått her utgjør hver for seg mindre justeringer, men er samlet sett nok en gang ganske omfattende. Dette er nødvendig for å sikre et helhetlig læringsdesign og

anses også hensiktsmessig med tanke på å redusere arbeidspress på studentene. Samtidig vil disse endringene gi et godt grunnlag for å teste elementer som også godt kan fungere under den nye studieordningen. Denne type evolusjonære og erfaringsbasert tilpasning av opplegget vil derfor forhåpentligvis medføre at vi ikke trenger å konsipere kurset på nytt i 2023. Integreringen av de utenlandske studentene vil likevel skape en del pedagogiske så vel som administrative utfordringer.

Samlede reduisering av arbeidspress for studentene:

Notatene er ikke lenger obligatoriske. Det blir ikke nødvendig med å utarbeide fellesnotater til tredje storgruppeoppgave. Flere timer med studie av tidligere års forelesningsopptak faller bort. Arbeidet med ressursbanken utgår. Studentene får mulighet til å lese seg opp grundig før første master class.

Forslag til vedtak:

Emnebeskrivelsen og undervisningsopplegget i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig.

Vedlegg 1: Revidert emnebeskrivelse

[Tilbake til saklisten.](#)

Mål og innhold

[JUS134](#) er et perspektivfag. Formålet er å gi studenten en dypere forståelse av gjeldende rett samt etablert juridisk metode i dag ved å sammenligne dagens norske rettskultur med tidligere tilstander og andre rettskulturer. Både rettshistorie og rettskomparasjon vil bidra til at studenten vil kunne bedre forstå, evaluere og diskutere norsk rett i et større europeisk og globalt perspektiv.

Deler av undervisningen, litteraturen og de obligatoriske arbeidskravene samt en deloppgave under eksamen er på engelsk, og [JUS134](#) bidrar med dette til at studenten i løpet av jusstudiet tilegner seg generell kompetanse i juridisk engelsk. Det tilbys en workshop om skriving av akademiske tekster på norsk og engelsk og referanseteknikk i samsvar med internasjonale vitenskapelige standarder. Kunnskapen om og ferdighetene til akademisk skriving er et viktig bidrag til kvalitetshevning i masteroppgaver.

I arbeidet med de obligatoriske arbeidsoppgavene og hjemmeeksamen vil studentene lære seg å skrive lengre juridiske tekster i ulike akademiske sjangre (artikkel, essay, utredning, betenkning o.l.), og i tillegg hvilke krav som stilles til henvisninger til rettskilder og litteratur i fotnoter og registre i rettsvitenskapelige tekster.

Gjennom aktivt arbeid med primær- og sekundærkilder vil studentene bruke rettshistoriske og rettskomparative metoder til å utvikle et kildekritisk perspektiv og evnen til å identifisere, evaluere og analysere argumenter produsert utenfor Norge som er relevante i dagens norske rettskultur og samfunnsdebatt.

Videre skal studentene jobbe med komplekse problemstillinger i grupper, slik at deres evne til å presentere og diskutere muntlig i store og små grupper styrkes.

Formålet med [JUS134](#) Rettshistorie og komparativ rett er å

(I) å forklare og analysere, diskutere hvordan en rettskultur er sammensatt av de rettskulturelle faktorene *konfliktløsning, normproduksjon, rettferdighetsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering*.

(II) sammenligne, forklare, analysere og diskutere karakteren av disse rettskulturelle faktorene særlig i den norske, engelske, franske og tyske rettskulturen, men også andre rettskulturer som f.eks. andre nordiske, den amerikanske og europeiske rettskulturen.

(III) sammenligne, forklare, analysere og diskutere både historiske og nå pågående endringer i disse rettskulturelle faktorene, og relatere disse endringene til rettens ulike nivåer.

(IV) oppnå forståelse for rettskulturelle særtrekk og opphav av disse samt evne til å unngå rettskulturelle betingede misforståelser eller kommunikasjonssvikt.

Læringsutbytte

Kunnskap

I [JUS134](#) Rettshistorie og komparativ rett skal studenten (1) få kunnskap om hva en rettskultur er, og hvordan formes og omdannes gjennom møter med rettskulturelt gods fra andre rettskulturer. Det vil være et spesielt fokus på de seks rettskulturelle elementene *konfliktløsning, normproduksjon, rettferdighetsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering*. Deretter skal studenten (2) få kunnskap om det historiske grunnlaget for den norske rettskulturen gjennom å studere norsk rettshistorie i et europeisk perspektiv. Igjen vil de seks rettskulturelle elementene stå i sentrum. Deretter skal studenten (3) få kunnskap om den

norske, nordiske, engelske, franske og tyske rettskulturen med særlig fokus på de seks rettskulturelle elementene.

Kunnskapen om konfliktløsning, normproduksjon, rettferdighetsidealer, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering skal studenten tilegne seg gjennom følgende spesifikke tema i pensumlitteraturen:

(1) Rettskultur

- o Rett som kultur

- o Danning av, og møtet mellom rettskulturer

- o

- o En rettskulturs ulike nivåer etter modellene fra Kaarlo Tuori og Jørn Øyrehagen Sunde

- o

- o Historiske endringer i den nordiske rettskulturen

- o Rettskulturell og de transnasjonale rettsordenene, representert ved EMD og EU-domstolen

(2) Den norske rettskulturens historie i et europeisk perspektiv

- o Normskaping gjennom rettspraksis, og fremveksten av rikslovgivning i Europa og Norge i høymiddelalderen.

- o Rettsstudiet på europeiske universiteter fra 1100-tallet, og hvordan dette påvirket den norske rettskulturen i høymiddelalderen, særlig når det gjelder metodetenkning.

- o Hva romerretten, kanonisk rett og naturrett har hatt å si for utviklingen av en felleseuropeisk rettskultur (*ius commune*).

- o Rettskildelærer og rettferdighetsidealer i norsk og europeisk rettshistorie og endring i disse.

o Den rasjonalistiske naturretten i europeisk og dansk-norsk rettshistorie, og særlig i det dansk-norske juridiske embetsstudiet av 1736.

o Naturrettsbaserte rettskildelærer og universalismen på 1700-tallet, sedvanebaserte nasjonale rettskildelærer på 1800-tallet, samt utviklingen av nordisk og norsk rettsrealisme.

o Den deduktive metoden og hva denne fikk å si for rettspraksis fra 1700-tallet av, for europeisk lovgivning fra 1800-tallet, og for fremveksten av forutberegnelighet som et rettferdighetsideal.

o Det internasjonale inspirasjonsgrunnlaget for endringer av den norske rettskulturen etter middelalderen.

o Internasjonale impulser fra naturretten og *ius commune* etter reformasjonen.

o Internasjonalisering og nasjonalstatens fremvekst, særlig om den norske Grunnlovens opphav og funksjon på 1800- og 1900-tallet.

o Nordisk lovsamarbeid på 1800- og 1900-tallet.

o Internasjonalisering og globalisering av norsk rett etter 1990 og påvirkning på den norske rettskulturen.

(3) Komparativ rett: den norske, nordiske, engelske, franske og tyske rettskulturen

o Er kjent med utfordringen og metoden til gjennomføring av rettskomparative analyser.

o Kunnskap om de syv trinnene som utgjør COMPASS-modellen og diskutere fordeler og ulemper av ulike metodiske perspektiver innenfor faget komparativ rett.

o Karakteristika ved og skillet mellom *common law*- og *civil law*-tradisjonene, fordeler og ulemper med slike klassifikasjoner.

- o Faktorer som gjør at noen rettskulturer står frem som *hybrid-systemer* (på engelsk *mixed legal systems*), og hvorfor denne betegnelsen kan være misvisende.
- o Den norske rettskulturen, og særlig samspillet mellom lovgivning og domstoler.
- o Den engelske rettskulturen, og særlig praksis sin rolle i den.
- o Den tyske rettskulturen, og særlig rettsvitenskapens rolle i den.
- o Den franske rettskulturen, og særlig den synlogiske metoden.
- o De utfordringer EU/EØS-retten og De europeiske menneskerettighetene medfører for norsk, nordisk, engelsk, fransk og tysk rettskultur.

Ferdigheter

Studenten skal gjennom [JUS134](#) Rettshistorie og komparativ rett opparbeide seg evner til å bruke kunnskapen slik at de, både på norsk og engelsk, kan

- o Gjennomføre en metodisk forsvarlig rettskomparativ analyse.
- o Forklare og diskutere sammenheng mellom formål og metodisk tilnærming innenfor rettskomparativ forskning.
- o Forklare og diskutere hvordan en rettskultur er sammensatt av de rettskulturelle faktorene konfliktløsning, normproduksjon, rettferdighetsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering.
- o Sammenligne, forklare, analysere og diskutere karakteren av disse rettskulturelle faktorene i den norske, nordiske, engelske, franske og tyske rettskulturen.

o Forklare og diskutere både historiske og pågående endringer i disse rettskulturelle faktorene, og relatere disse endringene til rettens ulike nivåer.

o Bruke rettshistoriske og rettskomparative analyser ved utredning av konkrete problemstillinger innenfor norsk rett.

o Selvstendig utvikle rettskomparative og retthistoriske problemstillinger, underproblemstillinger, en tilsvarende metode og forskningsdesign for rettsvitenskapelige studier.

Generell kompetanse

Formålet med [JUS134](#) Rettshistorie og komparativ rett er å sette studenten i stand til å fremstille og anvende gjeldende rett i en periode med rettslig internasjonalisering.

Rettskulturell innsikt og forståelse, tuftet på rettshistorisk og komparativ kunnskap, er sentrale forståelsesredskaper når man anvender og analyserer 1) norsk rett produsert innenfor norske jurisdiksjongrensene, 2) norsk rett produsert innenfor norske jurisdiksjongrensene, men med utgangspunkt i rettskilder produsert utenfor, og 3) norsk rett produsert utenfor norske jurisdiksjongrensene.

Emnets karakter innebærer at deler av undervisningen, litteraturen og de obligatoriske arbeidskravene er på **engelsk**. Studentene blir kjent med engelskspråklige kilder og terminologi, og blir i stand til å argumentere og formidle på engelsk innenfor feltet. Emnet bidrar til å gi studenten grunnleggende kompetanse i skriving på norsk og på engelsk, og én av arbeidsoppgavene og en deloppgave på eksamen kan kun besvares på engelsk.

I tillegg sikter emnet på å formidle grunnleggende kunnskap om historiske og kulturelle sammenhenger som gjør det mulig for studenten å ta reflekterte standpunkt i debatten om utfordringer ved internasjonaliseringen og konsekvenser for den norske rettskulturen, samt for en nordisk og europeisk rettstradisjon.

Krav til forkunnskapar

Emner på tidligere studieår, se likevel Utfyllende regler for studier ved det juridiske fakultet § 2-5 nr. 1 andre punktum

Tilrådde forkunnskapar

Alle tidligere emner i studiet

Studiepoengsreduksjon

Ingen overlapp med emner ved Det juridiske fakultet, bortsett fra valgfaget JUS 290-2-A Comparing Legal Cultures in Europe.

Krav til studierett

MAJUR

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, storgrupper og selvstudium.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Oppgaveskriving, kommentering og gruppemøte er obligatorisk. Én av oppgavene kan bare leveres på engelsk. Utrekningen av deltakelse blir gjort som fastsatt i «Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse». De forberedende notatene til storgruppesamlinger er også obligatorisk, men inngår ikke i beregningen av om en student har levert en tilstrekkelig mengde skriftlige arbeider til å få kurset godkjent.

2. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke tas om igjen før ved neste kurs.

3. Kursgodkjenning foreldes ikke.

Om arbeidsgruppeoppgaver og kommentering

Hver student skal i løpet av kurset levere tre obligatoriske arbeidsgruppeoppgaver til godkjenning, hvorav én kun kan

besvares på engelsk. Følgende krav må være innfridd for at oppgavene skal godkjennes:

o Oppgaven må være på minst 700 ord, og veiledende øvre grense er 1750 ord.

o Oppgaven skal være et svar på spørsmålet i den grad at oppgaven ville ha kvalifisert til bestått eksamen.

o Oppgaven skal være en ferdig tekst, og ikke en samling stikkord eller ufullstendige setninger.

Hver student skal i løpet av kurset kommentere 2 x 3 arbeidsgruppeoppgaver skrevet av medstudenter i arbeidsgruppen. De samlede kommentarene til hver av de seks oppgavene skal inneholde minst fire substansielle kommentarer. Med «substansiell kommentar» menes kommentarer som drøfter innhold og/eller fremstilling med fullstendige setninger, og som er egnet til å gi veiledning. Dette er krav som må være innfridd for at kommenteringen skal godkjennes

Om storgrupper

Det er totalt 3 storgruppesamlinger i JUS134.

Hver storgruppe består av ca. 35/40 studenter. Storgruppen deles i 3 grupper med ca. 12 studenter i hver gruppe. Hver gruppe får hovedansvar for en av de tre storgruppesamlingene. Gruppen får tre ulike oppdrag som studentene skal fordele seg imellom

1. Opp mot 4 studenter fra denne gruppen skal holde en muntlig presentasjon om storgruppeoppgaven på maks 20 minutter.

2. Opp mot 4 andre studenter skal ta ansvar for den etterfølgende diskusjonen. Diskusjonen skal relatere seg

til storgruppeoppgaven og presentasjonen, men skal i tillegg relatere seg til oppgitte til dels aktuelle og konkrete problemstillinger der studentene målrettet kan bruke kunnskapen og ferdighetene som de er opplærte i på forelesninger og gjennom pensum og digitale læringsverktøy. Diskusjonen skal føre kunnskap og ferdigheter sammen og danne et bindeledd mellom læringsaktivitetene.

3. Den siste tredjedelen av gruppen skal skrive notater som leveres inn i forkant av storgruppen. Studentene kan velge om de vil skrive et felles notat med en utvidet ordgrense (antall studenter x 350 ord) eller levere individuelle notater på 350 ord. Notatene skal publiseres og tilgjengeliggjøres for de andre medlemmer i storgruppen senest kl. 18 dagen før storgruppesamling. Storgruppelederne kommenterer disse notatene. Medlemmer i de andre gruppene, som denne dagen ikke har ansvar, har plikt å komme forberedt og delta aktivt i diskusjonen, men skal ikke levere inn notater (det anbefales likevel å skissere en grovstruktur til besvarelsen, men dette er altså ikke obligatorisk).

Storgruppene får bare godkjent storgruppesamlingen når alle deloppgavene (muntlig presentasjon, diskusjon og notat) har blitt gjennomført. Studentene kan altså ikke velge å bare gjøre en deloppgave, f.eks. skrive notater.

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Etter kurset blir det avlagt en hjemmeksamen. Oppgavene skal leveres elektronisk via Inspira. Ordgrensen er satt til 4000 ord, eksklusive fotnoter, litteraturliste og andre registre. **Minst en deloppgave skal besvares på engelsk.**

Eksamensspråk:

Oppgaven: Norsk/Engelsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Karakterskala

A til E for bestått og F for ikke bestått.

Vurderingssemester

Vår

Litteraturliste

Litteraturlisten vil være klar innen 1. juni for høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

Litteraturen som dekker den rettskulturelle og komparative delen av faget er på engelsk. Dette fordi temaene er transnasjonale, og det er dermed naturlig at de blir formidlet på et språk brukes på tvers av landegrensene. Det gjør det også lettere å bruke kunnskapen på en internasjonal arena senere i virket som jurist. Samtidig vil dette bidra til at studenten har tilstrekkelig tilgang til relevant engelskspråklig og rettskomparativ terminologi.

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Programansvarleg

Studieutvalget ved det juridiske fakultet.

Emneansvarleg

Professor Sören Koch.

Administrativt ansvarleg

Det juridiske fakultet, studieadministrasjonen.

JUS222 Forvaltningrett: Framlegg om endring i emneskildringa

I. Endring av vurderingsform

I emneskildringa er det lagt opp til ein kombinasjon av skuleeksamen og heimeeksamen. Om forholdet mellom elementa står det:

«Det skal vere berre ein samla karakter for begge eksamenane der skuleeksamen skal telja om lag 90 % og heimeeksamen om lag 10 %.»

Føresetnaden for denne modellen, som blir spegla i det siterte, var ønsket om ei hybridløysing der heimeeksamen både kunne vareta ein pedagogisk funksjon – som obligatorisk kursoppgåve – og inngå som del av vurderingsgrunnlaget til eksamen. Ut frå det som seinare er opplyst, legg studieadministrasjonen til grunn at denne hybridløysinga truleg ikkje kan oppretthaldast. Karakteristikken som «eksamen» utløyser omfattande og ressurskrevjande formelle krav som det ikkje er lett å omgå.

Som emneansvarlege har vi difor måtte tenkje igjennom modellen for vurdering på nytt. Vi noterer oss at Felles klagenemnd nasjonalt har registrert ein sterk auke i klagesaker om fusk. Dette i kjølvatnet av overgangen til heimeeksamen under pandemien. Som emneansvarlege vurderer vi at skuleeksamen gjev det sikraste grunnlaget for å vurdere den enkelte student sitt faglege nivå i forvaltningsrett. Vi har sjølv sagt respekt for at ein i andre emne ser annleis på dette. Men ut frå tradisjonen og karakteren av forvaltningsrettsfaget, vurderer vi at den tradisjonelle skuleeksamenen har store fordelar som prøvingsform.

Spørsmålet er difor om skuleeksamen bør kombinerast med ein heimeeksamen, eller om ressursane heller bør brukast på undervisningsretta aktivitetar. Etter vårt syn er sistnemnde den beste løysinga. Den store ressursbruken ved eksamen gjer det vanskeleg å forsvare at ein heimeeksamen berre skal tilleggjast justerande betydning (10 %), slik det ligg i emneskildringa i dag. Alternativet er difor at vekta av heimeeksamen blir auka, men det finn vi ikkje ønskjeleg ut frå vår haldning til kva som gjev det sikraste grunnlaget for vurderinga av det faglege nivået til studentane. Vårt framlegg er difor å gå tilbake til ein rein skuleeksamen over 6 timar, som vurderingsform i forvaltningsrett.

Vi ser at dette framlegget kan bli oppfatta negativt i deler av studentmiljøet. Vi vil difor understreke at det er vår intensjon at dei ressursane som blir frigjort ved å sløyfe heimeeksamen, skal kome studentane til gode i form av eit styrkt undervisningstilbod. Obligatorisk kursoppgåve er her eitt element, men vi håpar også å få på plass 7 storgruppesamlingar i emnet.

Vi vil særleg framheve at evalueringa av ei obligatorisk kursoppgåve har eit formativt føremål, noko som i større grad vil bidra til studentane si læring enn det som er vanleg ved sensur av ein heimeeksamen.

Ei meir spesiell problemstilling skal kommenterast: For eit emne som i utstrekning dekkjer eit heilt semester, slik JUS222 gjer, blir spørsmålet om konsekvensane av å få ikkje bestått på

obligatorisk kursoppgåve sett på spissen. Problemstillinga vil ut fra erfaring i forvaltningsrettsemna, gjelde svært få studentar. Å måtte ta heile emnet på nytt, kan likevel framstå som særleg tyngande i eit så stort emne. Vårt framlegg til løysing på dette problemet, er at det blir gjeve ein kort frist til å levere inn eit nytt, omarbeidd oppgåvesvar basert på den tilbakemeldinga som er gjeve. Ved andre gongs innlevering blir det likevel ikkje gjeve faglege tilbakemeldingar til studenten. Dette for å unngå at studentane skal ta for lett på arbeidet med den obligatoriske oppgåva i første runde.

Etter dette blir det gjort slikt framlegg til endringar i emneskildringa (markert med spor endring):

Emnet har obligatorisk oppgave - Ja

Bestått obligatorisk kursoppgåve er eit vilkår for å få gå opp til eksamen. Studenten skal få skriftlege tilbakemeldingar frå sensor som er til hjelp i den vidare læringsprosessen. Ved ikkje bestått får studenten ein kort frist på seg til å levere inn eit revidert oppgåvesvar, men det blir ikkje gjeve faglege tilbakemeldingar ved andre gongs innlevering.

Obligatorisk oppgåve går over fem dagar, med utlevering måndag kl. 9 og innlevering fredag kl. 13.

Ordgrensen er 3000 ord.

Vurderingsform(er)

- Skuleeksamen, 6 timar

Begrunnelse for vurderingsform

Skuleeksamen blir vurdert å gje det sikraste grunnlaget for å vurdere den enkelte student sitt faglege nivå.

II. Endring av læringsmål i samband med nedlegging av etikkurset

Studiedekanan har oppmoda om at emnet JUS 222 Forvaltningsrett tek over deler av ansvaret for etikkundervisninga. På denne bakgrunn blir det gjort framlegg om følgjande endringar under «Læringsutbytte» (markert med spor endring). Nytt siste strekpunkt under «Kunnskaper»:
[kunnskap om]

- særlege etiske utfordringar i forvaltningsretten

Vidare nytt siste strekpunkt under «Ferdigheter»:

- Kunne identifisere og drøfte etiske problemstillingar som oppstår i forvaltningsretten

Kort om etikkundervisninga:

Det er naturleg å tilby nokre særlege førelesingar som etikk i forvaltninga. Elles er det i utgangspunktet naturleg å integrere etikkundervisninga i undervisningsopplegget elles, til dømes slik at eit ekstra spørsmål blir hekta på storgruppeoppgåver. Sentralt her står at etikken heng tett saman med det forvaltningsrettslege normsystemet, jf. til dømes «god forvaltningskikk». Om ei slik integrering let seg gjere, er likevel avhengig av kva ressursar som blir stilt til rådvelde for JUS222.

Professor Bjørn Henning Østenstad har underteikna på vegner av dei emneansvarlege.

Det juridiske fakultet, 31. januar 2022

Bjørn Henning Østenstad

Anneken Kari Sperr

Roald Hopsnes

(Emneansvarlege i JUS222 Forvaltningsrett)

Forslag til vedtak

I emnebeskrivelsen for JUS222 Forvaltningsrett endres følgende:

- Vurderingsformen endres til skoleeksamen (6 timer)
- Det innføres obligatorisk kursoppgave. Bestått obligatorisk kursoppgave er en forutsetning for å gå opp til eksamen.
Obligatorisk kursoppgave går over 5 dager med utlevering av oppgaven mandag kl. 9 og innlevering av besvarelse fredag kl. 13. Ordgrensen er 3000 ord.
- I kursets læringsmål innsettes nye punkter om etikk i forvaltningsretten

[Tilbake til saklisten.](#)

Eksterne fagfeller: Bestilling for 2022

Ifølge retningslinjer for eksterne fagfeller ved Universitetet i Bergen skal programstyret gi de eksterne fagfellene en årlig bestilling på hvilke sider ved studietilbudet som ønskes vurdert.² Ved vårt fakultet er det Studieutvalget som er programutvalg. Fagfellenes vurdering inngår i det kontinuerlige og periodiske kvalitetsarbeidet gjennom årlig rapportering til programstyret.

Ved forrige rapport³ undersøkte de eksterne fagfellene om det er god sammenheng mellom læringsmål og prøving på et utvalg emner på vårt studieprogram.

Studiedekan vil foreslå at dette bør videreføres i bestillingen til sensorene for 2022, men med tilføyelse om også å vurdere de studentaktive læringsaktivitetene i emnene:

Er det samsvar mellom emnenes læringsutbyttebeskrivelser, de studentaktive læringsaktivitetene og eksamensoppgavene som blir gitt?

I pedagogisk litteratur blir det understreket at det bør være godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene, læringsaktivitetene og vurderingen i emner og studieprogram. Dette kalles "constructive alignment" eller meningsfylt samsvar (jfr. Biggs, Biggs, J. B. (2011). Teaching for quality learning at university: What the student does. McGraw-hill education, UK). Den grunnleggende tanken er at det bør være en tydelig sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsen på den ene siden, og læringsaktivitetene og vurderingen i emnet på den andre siden. Uten en slik tydelig sammenheng risikerer man at studentene fokuserer på å lære det de forventer å bli prøvd gjennom vurderingen på emnet, uavhengig av hva læringsutbyttebeskrivelsen sier og hvordan læringsaktivitetene er lagt opp. Vurderingen på emnet vil da i praksis fungere som en skjult studieplan (L. S. Wilhelmsen, Juridisk fagdidaktikk s. 124–125).

Vi ber sensorene evaluere studentaktive læringsaktiviteter (f.eks. arbeidsgrupper, storgrupper og seminarundervisning), eksamensoppgaver og sensorveiledninger opp mot det enkelte emnes læringsutbyttebeskrivelse. De må også se hen til om det er deler av læringsutbyttet som blir prøvd og sertifisert gjennom det obligatoriske arbeidet i emnet. Sensorene må da gjennomgå eksamener, sensorveiledninger, oppgaver til bruk i gruppearbeid og tilhørende veiledninger, og ev. annen digital dokumentasjon på Mitt UiB. Fakultetet skaffer til veie alt skriftlig materiale som de eksterne fagfellene trenger for å gjennomføre vurderingen.

I arbeidet kan sensorene selv i samråd med studiedekanen velge ut emner på 1.-4. studieår under forutsetning av at:

- det gjelder utvalg av emner som skal trekke opp brede linjer og sammenhenger på et rettsfelt
- man ser på andre emner enn de som ble gransket sist⁴.
- emnene som vurderes må ha vært gjennomført minst to ganger

² <https://www.uib.no/studiekvalitet/134145/kvalitetssystem-utdanning-ved-uib#vedlegg-1-retningslinjer-eksterne-fagfeller-ved-uib>

³ SU-sak 30/21-2

⁴ Sist ble følgende emner undersøkt: JUS 122 Skadebot (erstatningsrett), JUS 124 Tingsrett, JUS 241 Strafferett og JUS 242 Rettergang

Frist for rapport er 1. desember

^[1] <https://www.uib.no/studiekvalitet/134145/kvalitetssystem-utdanning-ved-uib#vedlegg-1-retningslinjer-eksterne-fagfeller-ved-uib>

^[2] SU-sak 30/21-2

^[3] Sist ble følgende emner undersøkt: JUS 122 Skadebot (erstatningsrett), JUS 124 Tingsrett, JUS 241 Strafferett og JUS 242 Rettergang

[Tilbake til saklisten.](#)

Endring i Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap

I tildelingsbrev 2022 fra Kunnskapsdepartementet (vedlegg 2) ble det vedtatt at Det juridiske fakultet får et kutt på 9 studieplasser, ut fra studieplassene som ble tildelt i revidert nasjonalbudsjett i 2020 med fireårig finansiering.

Dekanen ved Det juridiske fakultet har besluttet at kuttet skal fordeles slik mellom femårig og toårig masterprogram i rettsvitenskap (vedlegg 1):

- Kutt i antall studieplasser på femårig masterprogram i rettsvitenskap: 6
- Kutt i antall studieplasser å toårig masterprogram i rettsvitenskap: 3

På denne bakgrunn fremsettes **forslag til vedtak**:

I Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap § 5 b) endres plassfordelingen for høsten 2022:

- Høgskolen i Innlandet: 21 plasser
- Universitetet i Agder: 12 plasser
- Universitetet i Stavanger: 9 plasser

[Tilbake til saklisten.](#)

Studieavdelingen
Universitetsdirektørens kontor
Økonomiavdelingen

Referanse
2021/2362-CHO

Dato
10.02.2022

Justering i opptaksrammer ved Det juridiske fakultet 2022-2023

Vi viser til Universitetsstyrets vedtak i sak 7/22 Tildelingsbrev for 2022 fra Kunnskapsdepartementet (ephortesak nr. 2020/12028).

Det ble der vedtatt at Det juridiske fakultet får et kutt på 9 studieplasser, ut fra studieplassene som ble tildelt i revidert nasjonalbudsjett i 2020 med fireårig finansiering.

Dekanen ved Det juridiske fakultet har besluttet at kuttet skal fordeles slik mellom femårig og toårig masterprogram i rettsvitenskap:

Kutt i antall studieplasser på femårig masterprogram i rettsvitenskap: 6

Kutt i antall studieplasser på toårig masterprogram i rettsvitenskap: 3

De nye opptaksrammene for Det juridiske fakultet for studieåret 2022-2023 blir dermed som følger:

Studiekode	Studieprogram	Plasser 2021/22	Plasser 2022/23
Grunnstudier			
184 724	Femårig masterprogram i rettsvitenskap	390	384
Master			
184 1100	Toårig masterprogram i rettsvitenskap	45	42
Totalt JURFA		435	426

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Vi ber om at justeringene meldes videre til Samordna Opptak slik at antall studieplasser oppgitt er korrekt.

Vi ber også om at Studieavdelingen oppdaterer UiB sine nettsider med riktig antall studieplasser. Det juridiske fakultet vil oppdatere de nettsidene som ligger under fakultetet.

Vennlig hilsen

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Arkivsaksnr.:
2020/12028Dokumentdato:
25.01.2022Styre:
UniversitetsstyretStyresak:
7/22Møtedato:
02.02.2022

Tildelingsbrev for 2022 fra Kunnskapsdepartementet

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 121/21, [Budsjett for Universitetet i Bergen 2022](#)

Saken gjelder:

Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for Universitetet i Bergen ble oversendt 21. desember 2021. I denne saken gis en omtale av sentrale punkter i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev.

Forslag til vedtak:

1. Styret tar sak om tildelingsbrev for 2022 til orientering og at innspill knyttet til tildelingsbrevet, målstruktur og utviklingsarbeidet følges opp i den videre dialog med departementet.
2. Styret vedtar at enhetenes budsjetttrammer justeres i tråd med endringer gjort i vedtatt statsbudsjett for 2022. Styret vedtar med dette følgende fordeling av tilskuddet fra Kunnskapsdepartementet:

Det humanistiske fakultet	356 264 000
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	783 296 000
Det medisinske fakultet	660 841 000
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	345 249 000
Det juridiske fakultet	163 631 000
Det psykologiske fakultet	263 194 000
Fakultet for kunst, musikk og design	181 942 000
Universitetsmuseet	150 786 000
Universitetsbiblioteket	195 839 000
Felles forskningssentre	43 310 000
Forskningsformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	102 473 000
Forskningsinfrastruktur og teknisk infrastruktur	80 810 000
Utdanningsformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	61 894 000
Fellesformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	262 656 000
Sentraladministrasjonen	300 334 000
Andre spesielle formål	15 001 000
SUM	3 967 520 000

3. Styret vedtar av rektor gis fullmakt til å endre fristen for norskopplæring av utenlandske ansatte fra 3 til 2 år i samsvar med krav i tildelingsbrevet.

Robert Rastad
universitetsdirektør

25.01.2022/Ingar Myking/ Gry Flatabø/ Steinar Vestad

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Tildelingsbrev for 2022 fra Kunnskapsdepartementet

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
7/22

Møtedato:
02.02.2022

Arkivsaksnr.:
2020/12028

Tildelingsbrev for 2022 fra Kunnskapsdepartementet

Bakgrunn

Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets sentrale styringsdokument i forhold til institusjonene og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Brevet gir uttrykk for prioriterte områder for 2022, målstruktur og rapporteringskrav. Tildelingsbrevet er vedlagt saksforelegget.

Regjeringens prioriteringer og forventninger

Basert på visjonen «Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge har Kunnskapsdepartementet tre overordnede mål for sektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet

Tildelingsbrevet beskriver en rekke prioriteringer og forventninger til institusjonene. Blant annet forventer regjeringen at:

- Institusjonene følger opp arbeidslivsrelevansmeldingen
- Universiteter og høyskoler samarbeider med fylkeskommunene og andre relevante aktører for å styrke det desentraliserte tilbudet og møte regionale kompetansebehov.
- Universiteter og høyskoler følger opp digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren i sitt eget omstillings- og utviklingsarbeid
- Universitetene og høyskolene gjør løpende vurderinger av regionale og nasjonale kompetansebehov og ser på hvordan kapasitet og innretning på studieporteføljen kan møte disse behovene. Det understrekes her at framtidig vekst i utdanningskapasitet ikke bare vil kunne finansieres med økte tildelinger, men at også institusjonene selv bidrar ved å gjøre nødvendige omprioriteringer innenfor egen ramme.
- Institusjonene arbeider målrettet med å redusere antall midlertidige stillinger, og at styrene har økt oppmerksomhet på utviklingen i de ulike stillingskategoriene. Målsettingen er at midlertidigheten i UH-sektoren ikke skal være høyere enn i arbeidslivet ellers. Regjeringen vil i den forbindelse vurdere UH-lovens bestemmelser om midlertidighet.
- Institusjonene sørger for norskopplæring av utenlandske tilsatte som trenger det, og sikrer at norskkompetansen hos de tilsatte er tilstrekkelig til å ivareta norsk fagspråk. Det bør som en hovedregel stilles krav om at ansatte behersker norsk språk innen to år.

- Institusjonene innfrir kravene om at begge målformene skal være representert med minst 25 prosent. Det forventes også at alle bachelor- og masteroppgaver og ph.d.-avhandlinger som er skrevet på et annet språk har et sammendrag på norsk.

Regjeringen vil gjennomføre en tillitsreform i universitets- og høyskolesektoren. For å redusere byråkratiet i sektoren skal det gjøres en gjennomgang av oppgaver staten opp gjennom årene har pålagt institusjonene. Regjeringen vil invitere universiteter og høyskoler til å komme med innspill til hvilke krav og føringer som kan forenkles.

Regjeringen vil jobbe for å styrke bredden av utdanningstilbud over hele landet, samtidig som at nasjonen skal ha internasjonalt ledende utdanningsinstitusjoner. Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om profesjonsutdanningene. Samtidig vises det til Stortingets vedtak om å øke opptaket innenfor sykepleieutdanningene med 500 nye studieplasser.

I Hurdalplattformen har kunnskapsinstitusjonene en sentral plass i realiseringen av Regjeringens ambisjoner for å ruste Norge for fremtiden. Her formuleres viktige ambisjoner for norske utdannings- og forskningsinstitusjoner, noe som på flere områder gjenspeiler seg i Regjeringens forventninger til norske læresteder. UiB etterlyser i den sammenheng en tettere kobling mellom Tildelingsbrevet og Hurdalplattformens ambisjoner for norsk forskning. Plattformens viktige mål for forskningen: «Utvide satsinga på framifrå forskings- og utdanningsmiljø og etablere nye forskingsmiljø i internasjonal toppklasse knyttet til næringsklynger.», kunne for eksempel med fordel blitt fremhevet.

Plattformens mål om økningen av basisfinansieringen, ambisjoner om høy internasjonal faglig kvalitet på forskningen og det helt sentrale målet om behov for større mangfold og arbeidsdeling i sektoren, er et annet punkt som kunne fått en større plass i styringsdokumentet. Dette ville gitt institusjonene et tydeligere rom for å kunne svare på regjeringens mål og ambisjoner om internasjonal høy kvalitet og grunnforskningens viktige rolle i å utvikle Norge som internasjonal kunnskapsnasjon.

Breddeuniversitetene huser den største delen av stipend finansiert gjennom det europeiske finansieringsprogrammet ERC, Sentre for fremragende forskning (SFF) og utgjør hovedtyngden av den vitenskapelig publisering med internasjonalt gjennomslag. Norge ligger langt under verdenstoppen målt etter andel FoU-utgifter til grunnforskning (OECD Science & Technology Indicators). UiB skulle i den sammenheng ønsket seg signaler om kraftigere innsats og mer effektive tiltak for å styrke grunnforskningen og tilrettelegging for stabile forskningsmiljøer av internasjonal høy kvalitet, og vil fremme dette synet i dialogen om ny utviklingsavtale.

I Hurdalplattformen står det at: «Vitskap og forskning er under press mange stader i verda, og regjeringa vil hegne om kunnskapens eigenverdi, forskningas integritet og den akademiske fridommen.» Forskningsfriheten, sammen med den institusjonelle autonomien, gir våre statsfinansierte universiteter en grad av uavhengighet fra økonomiske og politiske særinteresser, samtidig som en står ansvarlig overfor samfunnet som helhet. Derfor er det viktig å holde fast på disse perspektivene, også i styringsdokumentene. Grunnforskningen representerer en beredskap og er et redskap for stadig fornyelse. Forvaltning og videreutvikling av en bred vifte av fagdisipliner gir samfunnet et solid fundament for nye ideer og løsninger, og en beredskap for å stå rustet til kommende utfordringer. Det er derfor viktig at regjeringens styringsdokumenter også understøtter akademisk frihet og stabile rammer for forskningen som bidrar til at vi utvikler denne nødvendige kunnskapsbasen.

Universitetetsledelsen har tatt opp disse problemstillingene i eget brev til departementet.

Målstruktur

Målstrukturen fra 2021 opprettholdes for 2022, og de overordnede sektormål er:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
3. God tilgang til utdanning
4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Innenfor de ulike målene er det utarbeidet ulike styringsparametre som UiB skal rapportere på i sin Årsrapport for 2021, som legges fram i styrets marsmøte.

Basert på innspill fra universiteter og høyskoler ønsker Kunnskapsdepartementet å forenkle eksisterende målstruktur. Departementet vil på dette grunnlag styre på overordnede nasjonale sektormål, videreutvikle den dialogbaserte styringen med institusjonsvise mål og styringsparametere og gå bort fra nasjonale styringsparametere. Utviklingsavtalene vil med dette få en mer sentral plass i styringsdialogen, jf. omtale nedenfor. Endringene vil gjelde fra og med statsbudsjettet for 2023.

I brev av 2. desember 2021 foreslår departementet følgende overordnede sektormål fra 2023:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet

Institusjonene hadde frist til å komme med innspill til de nye forslagene innen 21. januar 2022. UiB hadde her følgende merknader:

UiB er positiv til å forenkle målstrukturen, redusere antall mål og gjøre utviklingsavtalen viktigere i arbeidet med å utvikle den enkelte institusjon. Målet med dette arbeidet bør være å styrke autonomien til den enkelte institusjon og legge til rette for en tydeligere arbeidsdeling i sektoren som sikrer at institusjonene samlet ivaretar det brede samfunnsoppdraget. En god arbeidsdeling gir Norge i sum større mangfold, solide forskningsmiljøer, bedre utdanninger, mer innovasjonskraft og bedre utnyttelse av nasjonale og regionale ressurser.

UiB er kritisk til at punkt om mangfold i sektoren er strøket i forslag til nye sektormål. For å sikre stabil tilførsel av grunnleggende forskning, kompetanse og kandidater av høy kvalitet til hele landet kan ikke alle institusjoner bygge opp de samme forskningsområdene og tilby de samme studietilbudene. Sektoren må til sammen dekke landets behov. Begrunnelsen for arbeidsdelingen er at det gir bedre utdanninger, bedre utnyttelse av våre nasjonale ressurser, og styrker vår kapasitet for forskning, utdanning og innovasjon bredt definert.

UiB har sterke røtter på Vestlandet, men er samtidig et internasjonalt forskningsintensivt universitet som utvikler kunnskap og kompetanse som kommer hele landet til gode. Vurderinger av virkemidler for bedre utdannings- og kompetansetilbud må sees i sammenheng med rollen de klassiske norske breddeuniversitetene har i å gi et tilbud ikke bare i egen geografisk region, men for hele landet. De forskningsintensive breddeuniversitetene forvalter og videreutvikler en bred vifte av fagdisipliner og gir samfunnet et solid fundament for nye ideer og løsninger, og en beredskap for å stå rustet til å møte kommende utfordringer. Disse universitetene utgjør ryggmargen i den frie

grunnforskningen som skal gi Norge en kunnskapsberedskap for å løse de store samfunnsutfordringene og også bidra til omstilling og vekst i norsk økonomi.

Mål om god tilgang til forskning og utdanning i hele landet bør ikke stå i motstrid til ønsket om å videreutvikle sterke kunnskapssentrum, med fysiske læresteder lokalisert på en konsentrert campus, laboratorier, museum, bibliotek og infrastruktur for forskning, utdanning, formidling og innovasjon. Norsk nærings- og samfunnsliv trenger godt samspill mellom distrikt og byer. De norske breddeuniversitetene representerer gjennom sin forskningsbaserte utdanning viktige garantier for at arbeidskraften i fremtiden har kompetanse på internasjonalt nivå.

UiB mener at sektormål som ikke ivaretar de sterke og internasjonalt orienterte studiestedene også vil svekke distriktene. Regionalt næringsliv er for eksempel i stor grad eksportorientert, og trenger kandidater som har studert ved universiteter med solide disiplinaryfag og som er internasjonalt orientert. Sektormålene bør legge til rette for å utnytte mangfoldet i sektoren og gjennom arbeidsdeling og slik sikre at vi ivaretar behovene for hele landet.

UiB er innforstått med KD sin argumentasjon om at utviklingsavtalen skal erstatte tidligere sektormål som vektla mangfold. Men utviklingsavtalen skal fungere i et tett samspill med sektormålene. Samtidig mener UiB at når dette ikke lenger er en del av de overordnede sektormålene, og dermed en premiss for alle institusjoner i utarbeidelse av sine utviklingsavtaler, svekkes kravene til mangfold og arbeidsdeling i sektoren.

UiB foreslår på dette grunnlag at sektormål 3 omformuleres fra «*God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet*» til

«*God tilgang til utdanning og kompetanse i hele landet basert på arbeidsdeling og mangfold mellom institusjonene*».

Utviklingsavtaler

Utviklingsavtale er en skriftlig, men ikke-juridisk, avtale mellom UiB og departementet der partene er blitt enige om et sett med mål som skal gjelde over en periode på tre til fire år. Formålet med avtalene er at de skal bidra til å nå målene om høy kvalitet, tydeligere institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. UiBs første utviklingsavtale ble inngått i 2018 og ble revidert i 2020. Dagens avtale utløper i 2022.

Kunnskapsdepartementet ønsker at utviklingsavtalene skal få en mer sentral plass i styringsdialogen med universiteter og høyskoler og legger opp til en prosess i 2022 med sikte på at nye utviklingsavtaler vil inngå i tildelingsbrevene for 2023.

Utviklingsavtalene har som formål å bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. Mer differensiert styring gjennom utviklingsavtalene skal tilrettelegge for at institusjonene kan ivareta sitt samfunnsoppdrag og svare på nasjonale, regionale og lokale behov.

I sitt brev av 2. desember 2021 skisserer departementet et utkast til rammeverk for nye utviklingsavtaler, frist for innspill til rammeverket 21. januar 2022, og til invitasjon til digitalt oppstartsseminar i mars 2022.

Utviklingsavtalens omfang

I departementets utkast til rammeverk vektlegges at avtalene skal være et viktig strategisk verktøy både for institusjonene og for departementet. Institusjonene skal ha mål og styringsparametere på vesentlige områder med behov for strategisk utvikling eller endring, eller på områder som er strategisk viktige og som krever mye innsats.

Målene i avtalen skal følge opp sektormålene og prioriteringene i langtidsplanen, samtidig som de reflekterer styrets prioriteringer for utvikling av institusjonen. Målene anbefales å vise ønsket tilstand eller resultat på områder som institusjonen har en reell mulighet til å påvirke. Målene bør være overordnede og knyttet til ønskede effekter.

Målene og parameterne skal uttrykke ambisjon og retning, fremfor spesifikke måltall. Avtalene skal også kunne fremheve kvalitative aspekter som ikke enkelt lar seg måle kvantitativt. Departementet foreslår at målene og styringsparameterne belyses både gjennom kvantitative og kvalitative data. Målsettingen er å unngå indikatorstyring istedenfor målstyring.

Antall mål og parametere bør ikke være for mange for å kunne være et godt verktøy for strategisk styring. I utkast til rammeverk foreslås et omfang på 2-5 mål (ikke delmål) og omtrent 12 styringsparametere totalt. Det er imidlertid ikke et krav om en-til-en forhold mellom sektormål og utviklingsmål. De institusjonsvise målene kan således bidra til flere av sektormålene, og flere institusjonsmål kan bidra til ett sektormål.

Prosess og framdrift

I departementets tildelingsbrev bes UiB om å foreslå mål som kan inngå i institusjonens nye utviklingsavtale. Forslaget skal begrunnes ut fra institusjonens strategiske fortrinn, utviklingspotensial og utviklingsbehov fremover, og ut fra samfunnets behov for en god utvikling av sektoren regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Det bes samtidig om at det foreslås styringsparametre (kvalitative og kvantitative) som kan vise om utviklingen i avtaleperioden er i samsvar med målene i utviklingsavtalen.

Fristen for å levere forslag til utviklingsavtale er satt til 10. september 2022 og det bes om at institusjonene utarbeider et foreløpige utkast innen 1. mai 2022. Det legges deretter opp til flere ulike møter i løpet av prosessen, inkludert fellesmøter med flere institusjoner. Departementet forventer videre at institusjonene har en åpen prosess internt med medvirkning fra ansatte.

UiBs strategi «Kunnskap som former samfunnet» utløper i 2022 og i styresak 8/22 skisseres en prosess for å utarbeide en ny strategi for perioden 2023 - 2030. Det legges opp til bred involvering fra hel organisasjonen og strategiarbeidet vil bli tema i flere styremøter i 2022. Målsettingen er å legge fram et forslag som kan vedtas av styret februar 2023.

Siden det legges opp til at ny strategi først skal vedtas i februar 2023, vil det være problematisk allerede våren 2022 komme med et utkast til ny utviklingsavtale med departementet, der målformuleringen skal utformes i tråd med universitetets viktigste strategiske prioriteringer. UiB vil derfor gå i dialog med departementet med mål om å få utsette slutføringen av arbeidet med ny utviklingsavtale til våren 2023.

Budsjett for 2022 – Budsjettvedtak kap. 260, post 50

Styret vedtok budsjettfordelingen for 2022 i sitt møte i oktober 2021 (sak123/21).

I styresak 128/21 ble styret orientert om den nye regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet 2022.

Sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag ble det her lagt fram nye kutt på 33,4 mill. kroner for å finne rom til andre prioriteringer. I tillegg ble det foreslått et samlet kutt på 40 mill. kroner i bevilgningen til 20 statlige virksomheter målrettet mot redusert kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen. For UiB utgjorde kuttene henholdsvis 3,4 mill. kroner og 1,1 mill. kroner.

I styresak 128/21 ble det foreslått å fordele kuttet for å finansiere satsinger etter samme modell som ABE- kuttet. «konsulentkuttet» ble foreslått inndeckt over UiBs felles øremerkede poster til studentrekruttering og organisasjonsutvikling.

I forhandlingene om Statsbudsjettet ble det gjort ytterligere innstramminger ved at kutt for endring i reisevaner økte fra 8 mill. kroner til 11,3 mill. kroner, og kuttet knyttet til konsulentbruk økte fra 1,1 mill. kroner til 1,6 mill. kroner. I denne saken foreslås det at økningen i disse kuttene fordeles enhetene etter samme modell som beskrevet i styresak 128/21.

I sluttforhandlingen om statsbudsjettet ble universitetets bevilgning også økt med 4 mill. kroner knyttet til prioriteringen av grønn forskning. Her foreslås at bevilgningen fordeles til Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det humanistiske fakultet, jf. nedenfor.

I styresak 123/21 ble styret orientert om at UiB ble kuttet 35 studieplasser innenfor JUS og økonomisk/ administrative fag. Kuttet er nå fordelt med 9 plasser ved Det juridiske fakultet og 26 plasser ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Samtidig er de 25 nye 2 årige studieplassene innenfor barnevern, som ikke var inkludert i vedtaket i styresak 123/21, fordelt Det psykologiske fakultet.

Oppsummert gir dette følgende budsjettendringer for fakultetene og avdelingene:

- Fakulteter og avdelinger er kuttet til sammen kroner 132.726.000 knyttet til omlegging av ny premiemodell for pensjon.
- Avdelingens ABE kutt er økt med 0,2% (Til sammen 6.500.000 kroner) som følge av kutt for å dekke inn departementets satsinger og økte kutt knyttet til endring i reisevaner.
- UiBs felles avsetninger til organisasjonsutvikling er kuttet med 1.650.000 kroner som følge av kutt i konsulenttjenester.
- Budsjettrammen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er redusert med 932.000 kroner etter en reduksjon på 26 studieplasser i opptaksrammen høsten 2022.
- Budsjettrammen ved Det juridiske fakultet er redusert med 322.000 kroner etter en reduksjon i opptaksrammen på 9 studieplasser høsten 2022.
- Budsjettrammen ved Det psykologiske fakultet er økt med 896.000 kroner etter tildeling av 25 nye toårige masterplasser til barnevern.
- Budsjettrammen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet øker med kroner 1.016.000 knyttet til satsing på grønn forskning.
- Budsjettrammen ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet øker med kroner 2.032.000 knyttet til satsing på grønn forskning.
- Budsjettrammen ved Det humanistiske fakultet øker med kroner 1.016.000 knyttet til satsing på grønn forskning.

- Konsekvenser av endelig husleieberegning er innarbeidet i fakultetenes og avdelingens budsjetttrammer. Fakultetene er orientert om dette i eget brev ((02.12.21 (20021/4311))).

Endringen gir følgende endelig budsjetttramme for enhetene for 2022 som vist i tabell 1.

Tabell 1. Endeling budsjetttramme 2022

Det humanistiske fakultet	356 264 000
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	783 296 000
Det medisinske fakultet	660 841 000
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	345 249 000
Det juridiske fakultet	163 631 000
Det psykologiske fakultet	263 194 000
Fakultet for kunst, musikk og design	181 942 000
Universitetsmuseet	150 786 000
Universitetsbiblioteket	195 839 000
Felles forskningscentre	43 310 000
Forskningsformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	102 473 000
Forskningsinfrastruktur og teknisk infrastruktur	80 810 000
Utdanningsformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	61 894 000
Fellesformål utover tildelt i fakultetenes budsjetter	262 656 000
Sentraladministrasjonen	300 334 000
Andre spesielle formål	15 001 000
SUM	3 967 520 000

Budsjettet for 2022 som UiB skal styre etter vil også inkludere bruk av overførte midler fra 2021. Overførte midler behandles i egen sak i dette møte (Økonomirapport 2021). Fakultetene og avdelingene vil etter dette bli bedt om å planlegge hvor mye av overførte midler som skal brukes i 2022 og hvor mye en planlegger med å overføre til 2023. Samlet budsjetttramme for 2022 vil være justert med dette beløpet når styret mottar økonomirapporter for 2022.

Andre forutsetninger og krav

I tillegg til Regjeringens prioriteringer og forventninger beskrevet i tildelingsbrevets punkt 1, målstruktur og utviklingsavtale er det stilt særskilte krav til institusjonene innenfor følgende områder:

- Effektivisering av konsulentbruken
- Tilsettinger av lærlinger
- Etablering av systemer som sikrer at forskningen skjer i henhold til forskningsetikkloven
- Samfunnssikkerhet og beredskap og sikkerhet etter sikkerhetsloven
 - Håndtering av Covid-19-pandemien (Nytt fra 2021)
- Etablering av rammeverk for nasjonale evalueringer av forskning og høyere utdanning
- Likestilling og mangfold

Rapportering og resultatoppfølging

Årsrapport for 2022 skal sendes Kunnskapsdepartementet innen 15. mars 2023. Utkast til rapport behandles i styrets marsmøte.

Budsjettforslag (satsingsforslag) 2024

Institusjonene kan melde inn behov for større satsinger utenfor gjeldende rammebevilgning. Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren.

Frist for innsending av slike forslag for 2024 1. november 2022. Departementet bruker dette forslaget til å identifisere de viktigste behovene i sektoren som et ledd i budsjettbehandlingen for 2024.

Styringsdialogen i 2022

Dato for etatstyringsmøtet i 2022 er satt til 13. juni 2022 klokken 12.00- 14.00. Møtet er lagt til departementets kontorer i Oslo.

Departementet ber om at strategisk viktige saker og deltakerliste sendes departementet senest to uker før møtedato. Departementet forventer at delegasjonen er bredt sammensatt.

Det oppgis ingen anbefalt størrelse på UiBs delegasjon. Sist UiB hadde ettstyringsmøte (2019) bestå imidlertid delegasjonen av rektor, universitetsdirektør, samt 6 medlemmer fra universitetets styre. Det foreslås samme sammensetning til møtet i 2022.

Universitetsdirektørens merknader

Årets tildelingsbrev beskriver en rekke krav og forventninger til UiB. Etter universitetsledelsens oppfatning hadde det vært ønskelig om tildelingsbrevet i større grad gjenspeile Hurdalsplattformens ambisjoner for norsk forskning. Plattformens viktige mål for forskningen: «Utvide satsinga på framifrå forskings- og utdanningsmiljø og etablere nye forskingsmiljø i internasjonal toppklasse knyttet til næringsklynger.», kunne for eksempel med fordel blitt fremhevet i brevet for i større grad å tydeliggjøre breddeuniversitetenes viktige rolle i norsk kunnskapspolitikk.

Universitetsledelsen er bekymret for at manglende referanser til Hurdalsplattformen kan føre at ambisjonene om utvikling av gode forskningsmiljø og grunnforskning generelt får mindre plass i regjeringens styringsdokumenter. Universitetsledelsen har tatt opp disse problemstillingene i eget brev til departementet.

I tillegg til ny målstruktur og arbeid med nye utviklingsavtaler vil framleggelsen av ny langtidsplan for forskning i oktober 2022 være viktige referanser for universitetets rammebetingelser i årene framover. Det samme gjelder resultatet fra den nasjonale arbeidsgruppen som er satt ned for å vurdere endringer i sektorens finansieringsmodell. Arbeidsgruppen skal legge fram sin innstilling i løpet av våren 2022.

I tildelingsbrevet viser departementet til institusjonenes ansvar for språkopplæring av utenlandske ansatte. Departementet viser til at det som hovedregel bør stilles krav om at ansatte behersker norsk språk innen to år. Tilsvarende frist ved UiB er i dag 3 år. I den sammenheng bes det om at rektor gis fullmakt til å endre fristen for norskopplæring av

utenlandske ansatte fra 3 til 2 år i samsvar med krav i tildelingsbrevet. Universitetsledelsen vil komme tilbake med en egen sak om universitetets språkpolitikk i løpet av våren 2022.

I forhold til forslaget til statsbudsjett presentert i styrets møte i oktober er det gjort noen endringer. I tråd med styrets vedtak i sak 123/21 legges i denne saken fram forslag til endelig budsjettfordeling for 2022.

25.01.2022/Ingar Myking/Gry Flatabø/ Steinar Vestad

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

21/4886-16

21. desember 2021

Tildelingsbrev for 2022 - Universitetet i Bergen

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022, jf. Innst. 12 S (2021-2022), Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Prop. 1 S (2021-2022), sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til institusjonen. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument og skal distribueres til alle medlemmer av institusjonens styre. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2022.

Tildelingsbrevet for 2022 består av følgende deler:

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2 Mål.....	5
3 Tildeling	11
4 Andre forutsetninger og krav	12
5 Rapportering og resultatoppfølging	14

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Linda Johansen
Elmrhari
22 24 74 82

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Forskning, utdanning og innovasjon av høy kvalitet er viktig for at Norge skal hevde seg internasjonalt og nå de ambisiøse bærekraftsmålene. Godt internasjonalt samarbeid er avgjørende for å møte de globale samfunnsutfordringene. Universitetene og høyskolene er, i tett samarbeid med andre sektorer, sentrale i arbeidet med å ruste hele landet for en bærekraftig framtid, og skape morgendagens grønne arbeidsplasser.

Universiteter og høyskoler har en nøkkelrolle i arbeidet med å utvikle det norske samfunnet ved å bidra med den kunnskap og kompetanse som samfunnet trenger. For å lykkes i dette må forskningen også svare ut norske utfordringer og institusjonene må ha dialog med samfunns- og arbeidsliv, og andre forskningsutførende sektorer. Kunnskap, kompetanse og kultur for innovasjons- og kommersialiseringsaktiviteter i universitets- og høyskolesektoren er avgjørende for å lykkes med verdiskaping fra forskningen. Dette må ha oppmerksomhet innenfor alle fag og disipliner.

For at studentene skal bli bedre i stand til å møte et samfunn og arbeidsliv som endrer seg raskt, må høyskolene og universitetene samarbeide mer systematisk med arbeidslivet om hva studentene lærer og hvordan de lærer. Regjeringen forventer at arbeidslivsrelevansmeldingen¹ følges opp. Universitetene og høyskolene må utdanne kandidater som er i stand til å delta i – og selv bidra til å utvikle – framtidens arbeidsliv, gjennom faglig kompetanse, kunnskap om innovasjon og entreprenørskap. Institusjoner som samarbeider godt med arbeidslivet og øvrige samfunnsaktører, vet best hvilken kompetanse som trengs. Samarbeid gjør det lettere å skape attraktive og relevante studietilbud i hele landet.

Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler samarbeider med fylkeskommunene og andre relevante aktører for å styrke det desentraliserte tilbudet og møte regionale kompetansebehov. Universiteter og høyskoler skal prioritere livslang læring og fleksible og desentraliserte tilbud. Dette er en sentral del av institusjonenes samfunnsoppdrag. Digital teknologi og digitale undervisningsmetoder må brukes til å tilpasse studietilbud til regionale kompetansebehov for å gi økt tilgjengelighet.

Den digitale omstillingen i samfunnet driver fram endringer i studievevaner og læringspreferanser som utdanningsinstitusjonene må møte for å være relevante i framtiden. Framtidens utdanninger bør kombinere fysisk tilstedeværelse og digital undervisning på en måte som fremmer studentenes læringsutbytte, læringsmiljø og fleksibilitet i utdanningstilbudet. Den digitale utviklingen gjør det mulig å tilby mer fleksible studietilbud, som gjør at flere vil kunne gjennomføre en utdanning uavhengig av livssituasjon. Kunnskapsdepartementet forventer at universiteter og høyskoler følger opp digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren² i sitt eget omstillings- og utviklingsarbeid.

¹ Meld. St. 16 (2020–2021) Utdanning for omstilling – Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.

² Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren 2021-2025

Profesjonsutdanningene er viktige for å sikre en velfungerende velferdsstat som ivaretar demografiske endringer i hele landet. Utdanningene skal holde høy kvalitet, være forskningsbaserte, praksisnære og rette seg mot arbeidslivets behov. Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om profesjonsutdanningene.

Styringsmeldingen³ slo fast at målene for dimensjonering av utdanningskapasiteten er å dekke studentenes etterspørsel etter utdanning og arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft. Institusjonene har ansvar for å dimensjonere i tråd med begge målene. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene gjør løpende vurderinger av regionale og nasjonale kompetansebehov og ser på hvordan kapasitet og innretning på studieporteføljen kan møte disse behovene. Regjeringen understreker at framtidig vekst i utdanningskapasitet innenfor prioriterte områder ikke bare vil kunne finansieres med økte tildelinger. Det forventes også at institusjonene selv bidrar ved å gjøre nødvendige omprioriteringer innenfor egen ramme. Regjeringen vil gjennom styringsdialogen og utviklingsavtalene følge opp den enkelte institusjonens ansvar for utdanningskapasiteten.

Regjeringen viser til at det er behov for å øke antall kandidater med helse- og sosialfaglig kompetanse. Med forbehold om Stortingets vedtak foreslår regjeringen å øke opptaket i sykepleierutdanning med 500 plasser fra og med høsten 2022. Kunnskapsdepartementet ber om at institusjonene øker opptaket med 200 plasser innenfor uendret bevilgning, se omtale i del 3 for de institusjonene det gjelder. Regjeringen vil i januar foreslå for Stortinget at det bevilges midler til 300 nye plasser i sykepleierutdanning fra høsten 2022. Med forbehold om Stortingets tilslutning vil Kunnskapsdepartementet komme tilbake med fordeling av disse i supplerende tildelingsbrev, og vil prioritere videreutdanninger i sykepleierutdanning i den grad det er mulig.

Regjeringen vil jobbe for å styrke bredden av utdanningstilbud over hele landet, samtidig som at vi skal ha internasjonalt ledende utdanningsinstitusjoner. Norges utdannings- og forskningssamarbeid med Europa og prioriterte partnerland utenfor EU skal videreføres og utvikles. Aktiv deltakelse i de europeiske programmene er av stor betydning, jf. strategiene for norsk deltakelse i Horisont Europa⁴ og Erasmus⁵. Utdannings- og forskningssamarbeidet bør sees i sammenheng for å gjensidig styrke hverandre. Universitetene og høyskolene har ansvar for å utforme studieprogrammer som fremmer mobilitet og internasjonalt utdanningssamarbeid, jf. mobilitetsmeldingen⁶.

Det er for mange ansatte i midlertidige stillinger i universitets- og høgskolesektoren (UH-sektoren). Høy midlertidighet skaper økte forskjeller og utrygghet for den enkelte, og institusjonene kan miste verdifull kompetanse når ansatte søker seg til faste stillinger utenfor sektoren. Regjeringen forventer at institusjonene arbeider målrettet med å redusere antall midlertidige stillinger, og at styrene har økt oppmerksomhet på utviklingen i de ulike stillingskategoriene. Midlertidigheten i UH-sektoren skal ikke være høyere enn i arbeidslivet ellers, og med utgangspunkt i institusjonenes rapportering vil dette følges opp i

³ Meld. St. 19 (2020-2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler

⁴ Strategi for norsk deltakelse i Horisont Europa og Det europeiske forskningsområdet 2021-2027

⁵ Strategi for norsk deltakelse i Erasmus+ og Det europeiske utdanningsområdet 2021-2027

⁶ Meld. St. 7 (2020-2021) En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning.

styringsdialogen framover. Regjeringen vil vurdere UH-lovens bestemmelser om midlertidighet.

Det er avgjørende å rekruttere, beholde og videreutvikle forskertalentene for å få mest mulig ut av ressursene vi investerer i høyere utdanning og forskning. Det må finnes forutsigbare rammer som gir gode muligheter for videre karriereutvikling. Regjeringen forventer at institusjonene arbeider målrettet for å sikre at prinsippene for karriereveiledning⁷ følges opp lokalt, at hele stillingsstrukturen benyttes ved tilsetning, og at postdoktorstillingen brukes i henhold til formålet.

Internasjonal rekruttering til norsk forskning og høyere utdanning er viktig, men rekrutteringsmønstrene viser at det må arbeides for å oppnå bedre kjønnsbalanse og øke interessen for en forskerkarriere blant studenter ved norske institusjoner.

Når institusjonene ansetter utenlandske forskere og undervisere, skal det stilles krav til opplæring i norsk språk. Regjeringen forventer at institusjonene sørger for norskopplæring av tilsatte som trenger det, og sikrer at norskkompetansen hos de tilsatte er tilstrekkelig til å ivareta norsk fagspråk. Det bør som en hovedregel stilles krav om at ansatte behersker norsk språk innen to år. For stillinger hvor kompetanse i norsk er viktig bør det i større grad stilles krav om norskkompetanse ved utlysning.

Norskspråklig undervisning, formidling og vitenskapelig publisering henger tett sammen med forskningens samfunnsrelevans, og at studentene skal forberedes på et norskspråklig arbeidsliv. Universitets- og høyskoleloven § 1-7 slår fast at institusjonene har et ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk fagspråk. Institusjonene er videre pålagt å ha egne språkstrategier som skal være tydelig forankret i overordnede strategier. Regjeringen forventer at institusjonene følger godt med på språksituasjonen i både forskning og undervisning, og setter inn tiltak dersom det er nødvendig. Arbeidet i perioden skal omtales i årsrapporten. Det forventes også at alle bachelor- og masteroppgaver og ph.d.-avhandlinger som er skrevet på et annet språk har et sammendrag på norsk.

Den nye språkloven trer i kraft 1.1.2022. Universiteter og høyskoler er pålagt å følge språkloven. Språkrådet har i flere år pekt på at et flertall av UH-institusjonene ikke innfrir kravene om at begge målformene skal være representert med minst 25 prosent. Regjeringen forventer at institusjonene følger opp dette og setter inn nødvendige tiltak.

Regjeringen vil gjennomføre en tillitsreform i universitets- og høyskolesektoren. For å redusere byråkratiet i sektoren skal det gjøres en gjennomgang av oppgaver staten opp gjennom årene har pålagt institusjonene. Regjeringen vil invitere universiteter og høyskoler til å komme med innspill til hvilke krav og føringer som kan forenkles.

For budsjettprioriteringer for 2022 vises det til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Prop. 1 S (2021–2022): kap. 4 om programkategori 07.60 Høyere utdanning og forskning og kap. 5 om oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende visjon som er presentert i Prop. 1 S (2021–2022):

⁷ Strategi for forskerrekruttering og karriereutvikling

- Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge.

Visjonen danner grunnlaget for tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv.
- Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger.
- Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet.

Målene ligger til grunn for kunnskapspolitikken. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å realisere visjonen og nå målene. Det fordrer også godt samspill mellom virksomhetene og at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2 Mål

2.1 Om målstrukturen

Universiteter og høyskoler har tidligere gitt sine synspunkter på hvordan målstrukturen kan gjøres enklere og bedre. Kunnskapsdepartementet vil forenkle målstrukturen for universiteter og høyskoler. Departementet vil styre på overordnede nasjonale sektormål, og videreutvikle den dialogbaserte styringen med institusjonsvise mål og styringsparametere og gå bort fra nasjonale styringsparametere. Utviklingsavtalene vil med dette få en mer sentral plass i styringsdialogen. Endringene vil gjelde fra og med statsbudsjettet for 2023. For 2022 gjelder følgende fire overordnede og langsiktige mål for høyere utdanning og forskning:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
3. God tilgang til utdanning
4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

I tillegg til målene har departementet fastsatt styringsparametere for høyere utdanning og forskning, jf. tabellen nedenfor. Departementet forventer at institusjonen vurderer egne resultater og ambisjoner ut fra de nasjonale styringsparameterne.

Tabell 1: Overordnede mål og nasjonale styringsparametere

Mål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning	Mål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	Mål 3: God tilgang til utdanning
• andelen studenter på bachelor-utdanning som gjennomfører på normert tid • andelen studenter på master-utdanning som gjennomfører på normert tid • andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år • skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten • faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter • antall publikasjonspoeng per faglig årsverk • verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk • andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	• andel mastergrads-kandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning • bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk • andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk • andel forskningsinnsats i MNT-fag	• kandidattall på helse- og lærerutdanningene⁸
Mål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem		
• antall studiepoeng per faglig årsverk⁹ • andel kvinner i dosent- og professorstillinger • andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger • andel av samlingene og objektene ved universitetsmuseene som er tilstrekkelig sikret og bevart		

Dataspesifikasjon er tilgjengelig på nettsiden til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

Kunnskapsdepartementet har i samarbeid med institusjonene definert samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekter i sektoren. Aktuelle institusjoner må ta hensyn til disse målene i planer og i styringen av virksomheten.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt måltall per institusjon for enkelte utdanninger, jf. *Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*, kap 2.3. Det er viktig å nå kandidatmåltallene for å sikre arbeidslivet tilstrekkelig kompetanse på utvalgte fagområder.

⁸ Kandidatmåltall fremgår av *Orientering om statsbudsjettet 2021 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*

⁹ Sammen med de andre styringsparametrene under mål 1 og 2 gir denne styringsparameteren indikasjoner på utviklingen i effektiviteten ved den enkelte institusjonen.

2.2 Om utviklingsavtaler

Kunnskapsdepartementet legger opp til at utviklingsavtalene skal få en mer sentral plass i styringsdialogen med universiteter og høyskoler, se også omtale i *Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høyskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*.

Utviklingsavtalene skal bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling. Alle gjeldende utviklingsavtaler utløper 31.12.2022. Endelig rapport om måloppnåelse skal dermed inngå i Årsrapport for 2022.

Departementet legger opp til en prosess i 2022 med sikte på at nye utviklingsavtaler vil inngå i tildelingsbrevene for 2023. Vi viser til brev av 2. desember 2021 med utkast til rammeverk for utviklingsavtaler for universiteter og høyskoler, frist for innspill til rammeverket 21. januar 2022, og til invitasjon til digitalt oppstartsseminar i mars 2022.

Departementet ber med dette UiB om å foreslå mål som kan inngå i utviklingsavtalen. Forslaget skal begrunnes ut fra institusjonens strategiske fortrinn, utviklingspotensial og utviklingsbehov fremover, og ut fra samfunnets behov for en god utvikling av sektoren regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Institusjonen bes også foreslå styringsparametere (kvalitative og kvantitative) som kan vise om utviklingen i avtaleperioden er i samsvar med målene i utviklingsavtalen.

Fristen for å levere forslag til utviklingsavtale er 10. september 2022. Vi vil be institusjonene om å dele foreløpige utkast innen 1. mai 2022. Departementet vil invitere styreleder, rektor og direktør til dialogmøter om innholdet i avtalene.

2.3 Utviklingsavtale med UiB

Universitetets reviderte strategi 2019-2022 «Kunnskap som former samfunnet» vil være førende for målene i utviklingsavtalen.

Utviklingsmål 1. UiB skal utvikle flere ledende forskningsmiljø. Alle fakultetene skal ha forskningsmiljø i verdensklasse og flere fagmiljø av høy internasjonal standard.

Universitetet i Bergen er et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Ambisiøse kvalitetskrav kan ikke begrenses til særskilte forskningssatsinger, men må rettes inn mot hele forsknings- og utdanningsvirksomheten. Ivaretagelse av den store viften av forskningsfag fordrer en aktiv og målrettet fornyelse av fagene, i takt med den internasjonale kunnskapsutviklingen og ut ifra universitetets fortrinn.

Vurdering av måloppnåelse

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall innenfor følgende områder:

- Økt antall Det europeiske forskningsrådet (ERC)-tildelinger fra Horisont Europa og i grunnforskningsprogrammene i Forskningsrådet

- Måloppnåelse vurderes gjennom regnskapstall og søknadsaktivitet
- Økt søknad og gjennomslag i de tematiske programmene i høyere utdanning.
 - Måloppnåelse vurderes gjennom regnskapstall og søknadsaktivitet
- Styrke publiseringskvaliteten
 - Måloppnåelse vurderes ut fra anerkjente bibliometriske metoder

Utviklingsmål 2 UiB skal ha en internasjonalt ledende posisjon innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer

Universitetets tradisjoner og fortrinn innenfor marin forskning, klima og energiomstilling, og globale samfunnsutfordringer skal videreutvikles og styrkes. Slik kan UiB best fremstå som et offensivt og samfunnsengasjert universitet. UiB skal frambringe kunnskap og innsikt gjennom nyskapende forskning av høy kvalitet og internasjonalt format.

Kvalitet i forskning synliggjøres blant annet gjennom forskningsmiljøenes evne til å konkurrere om ekstern finansiering. Det skal legges til rette for at våre fagmiljø skal konkurrere om slike midler.

Vurdering av måloppnåelse

Måloppnåelsen innenfor satsingsområdene vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall innenfor følgende områder:

- Økt finansiering innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer, med særlig fokus på Horisont Europa, Norges forskningsråd og andre eksterne kilder.
 - Måloppnåelse vurderes gjennom søknadsaktivitet og tildelinger
- Økt antall siteringer innenfor universitetets strategiske forskningsfelt marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer
 - Måloppnåelse vurderes gjennom antall siteringer slik de framkommer i internasjonale rangeringer.
- Økt samfunnsrelevans og samfunnsbidrag, knyttet spesielt til FNs bærekraftsmål.
 - Måloppnåelse vurderes gjennom bredde og volum av samfunnsmessig engasjement og policyrelevant vitenskapelig rådgivning på nasjonale og globale arenaer.
- Videreutvikling av studieprogrammer innenfor universitetets strategiske satsingsområder marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer og opprette studieprogram med relevans for bærekraft
 - Måloppnåelse vurderes ut fra etablering og videreutvikling av emner

Utviklingsmål 3. UiB skal styrke utdanningskvaliteten

Meld. St. 16 - Kultur for kvalitet i høyere utdanning gir en tydelig retning for arbeidet med å heve kvaliteten på norsk høyere utdanning. Universitetet i Bergen har som hovedmål for utdanningen å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Satsingen på utdanningsledelse, arbeidet med oppretting av nye og revisjon av eksisterende studier, utviklingen av underviserkompetanse og insentivtiltak er alle med på å styrke læringsmiljøet og bidra til studentenes læring. Det samme gjelder fagmiljøenes tilrettelegging for faglige arenaer der studenter og undervisere møtes og drøfter faglige, gjerne tverrfaglige, spørsmål, forskningstema og prosjekter. Slike arenaer er også viktige sosiale arenaer med betydning for studentenes trivsel og dermed læring

Vurdering av måloppnåelse

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall:

- Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad
 - Måloppnåelse vurderes ut fra andel kandidater som har hatt utvekslingsopphold som del av sin grad

- Økt gjennomstrømming i studieprogrammene
 - Måloppnåelse vurderes ut fra antall kandidater som gjennomfører på normert tid på bachelor og masternivå.

- UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet
 - Måloppnåelse vurderes ut søknadsaktivitet og gjennomslag i nasjonale utlysninger

- Økt antall uteksaminerte kandidater i lektorutdanningene

- Styrking av samarbeid om lærer/lektorutdanning på Vestlandet ved å:
 - Tilby fag til hverandre der institusjonene har komplementær kompetanse
 - Samarbeid om opplæring av praksisveiledere
 - Samarbeid om forskning og utviklingsarbeid (FoU) og videreutdanningstilbud
 - Måloppnåelse vurderes ut fra framdriftsrapporter fra etablerte samarbeidsorgan mellom UiB og Høgskulen på Vestlandet

Utviklingsmål 4. UiB skal være en pådriver for innovasjon, næringsutvikling og omstilling i offentlig sektor

Regjeringen vil styrke konkurransekraften i næringslivet og har en ambisjon om at Norge skal bli et av de mest innovative landene i Europa. Langtidsplanen for forskning skal legge grunnlaget for et mer kunnskapsintensivt næringsliv med stor evne til omstilling og verdiskaping. I tråd med langtidsplanens ambisjoner skal UiB være en viktig pådriver for innovasjon, næringsutvikling og omstilling i offentlig sektor.

Med utgangspunkt i geografisk nærhet mellom ulike samarbeidspartnere, forsknings- og utdanningsaktører, fysisk samlokalisering og muligheter til å skape fremragende utdanning, forskning og innovasjon fortsetter arbeidet med å etablere kunnskapsklyngene. Klyngene baseres på tverrfaglig samarbeid for å løse komplekse tema og etableres på områder hvor UiB allerede har høy internasjonal faglig kvalitet, men også der hvor det er muligheter for omfattende samarbeid mellom fagmiljøer internt ved UiB og eksterne partnere i forskningsinstitusjoner, næringsliv, forvaltning og kultur- og samfunnsliv.

Vurdering av måloppnåelse

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall:

- Innen 2030 skal følgende klynger være i driftsfase, Alrek helseklynge, Middelalderklyngen, Klimaklyngen og Energiomstillingsklyngen
 - Måloppnåelse vurderes ut fra:
 - Framdrift i prosessene for etablering og drift av klyngene
- Øke innovasjon og tilrettelegge for entreprenørskap innen alle UiBs fagområder gjennom å styrke kultur, utdanning og prosesser som bidrar til å ta forskningsresultater i bruk
 - Måloppnåelse vurderes ut fra:
 - Søknadsaktivitet og tildelinger i nasjonale og internasjonale innovasjonsprogrammer.
 - Etablering og videreutvikling av læringsarenaer for studentinnovasjon og – entreprenørskap
 - Økt bredde og kapasitet i verifikasjon, inkubasjon og Technology Transfer Offices (TTO)-relaterte tjenester
- Øke etter og videreutdanningstilbudet
 - Måloppnåelse vurderes ut fra omsetning og antall tilbud.
 - Forenkle muligheter til å avlegge eksamener i enkeltemner
 - Utvikle flere tilbud i samarbeid med næringslivet

2.4 Om campusutviklingsplaner

En campusutviklingsplan er en helhetlig og langsiktig plan for god bruk og utvikling av bygg, uteområder og annen infrastruktur som støtter opp om institusjonens faglige og strategiske mål. Universiteter og høyskoler skal ha campusutviklingsplaner som legger grunnlag for prioritering av oppgraderings- og byggeprosjekter på den enkelte institusjon.

Flercampusinstitusjoner bør ha en overordnet campusstrategi i tillegg til campusutviklingsplaner for de ulike studiestedene. Departementet forutsetter at planene styrebehandles. Departementet tar sikte på en ekstern evaluering av institusjonenes campusutviklingsplaner i løpet av 2022, ref. Meld. St. 4 (2018–2019) – Langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

3 Tildeling

3.1 Tildeling for 2022

Tildeling over kap. 260, post 50

Stortinget har bevilget 39,4 mrd. kroner over kap. 260, post 50 til universiteter og statlige høyskoler. Det ligger til grunn en prisjustering på 2,6 pst. og et kutt som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen på 0,5 pst. fra 2021 til 2022.

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **3 967 520 000 kroner** til Universitetet i Bergen. Tabellen nedenfor viser rammebevilgningen for 2021, endringen fra 2021 til 2022 og rammebevilgningen for 2022.

	Beløp i kroner
Rammebevilgning for 2021	3 943 397 000
Endring	24 123 000
Rammebevilgning for 2022	3 967 520 000

For en forklaring av endringene viser vi til *Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høyskular etter vedtak i Stortinget 20. desember 2021*.

Bevilgningen er økt med 4 064 000 kroner til grønn forskning.

Regjeringen omprioriterer midler til 300 studieplasser til barnevernsfaglige masterutdanninger. Bevilgningen til UiB er økt med 1 193 000 kroner til 25 studieplasser i barnevernsfaglig masterutdanning. Plassene tildeles i kategori D og vil trappes opp over to år. Studieplassene skal benyttes på de studietilbudene som institusjonene har foreslått i sine tilbakemeldinger til Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet er opptatt av at det skal tilbys et tilstrekkelig antall studieplasser i både master i barnevern og master barnevernsarbeid. Studiesteder som ønsket begge studieretninger, men ikke har fått tilstrekkelig antall studieplasser til å starte opp begge, skal derfor prioritere å starte opp master i barnevern.

Tildeling over kap. 275, post 21

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **600 000 kroner** til Universitetet i Bergen til utvikling og drift av partnerskap i lærerutdanningene. I statsbudsjettet for 2022 er tildelingen til partnerskapssamarbeid 65,8 mill. kroner totalt. Vi viser til ytterligere omtale i supplerende tildelingsbrev, datert 20. april 2020.

Tildeling over kap. 201, post 21

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **5 900 000 kroner** til Universitetet i Bergen (UiB) til drift og utvikling av Centre for the Science of Learning and Technology (SLATE). Kunnskapsdepartementet opprettet SLATE ved UiB i 2015, i utgangspunktet med støtte i fem

år (2015-2019). Etter en evaluering i 2019-20 ble det besluttet å videreføre støtten i ytterligere fem år (2020-2024), jf. departementets brev av 25. august 2020. De årlige tildelingene er avhengige av Stortingets behandling av statsbudsjettet. Midlene skal benyttes i samsvar med vedtektene for senteret.

3.2 Utbetaling

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 260, post 50 i tre rater, hhv. i januar, mai og september.

Midlene over kap. 275, post 21 utbetales i én rate.

3.3 Fullmakter

Stortinget har gitt de statlige universitetene og høyskolene fullmakter som fornyes for ett år av gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert en rekke administrative fullmakter til institusjonene. En fullstendig oversikt over delegerte fullmakter finnes vedlagt.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

4.1.1 Effektivisere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departementet og virksomhet, og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. I 2022 skal institusjonene arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Institusjonene skal rapportere om konsulentbruken i årsrapporten for 2022.

4.1.2 Lærlinger

Statlige virksomheter skal ha lærlinger tilknyttet seg, der antallet lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. UiB skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor.

I årsrapporten for 2022 skal UiB rapportere følgende:

Antall lærlinger, om det er vurdert å øke antall lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og for hva de har gjort for å oppfylle kravene.

4.2 Andre krav til universiteter og høyskoler

4.2.1 Forskningsetikk

Kunnskapsdepartementet viser til [Dokument 1 \(2021–2022\)](#) der Riksrevisjonen peker på at de statlige universitetene og høyskolene ikke har etablert systemer som legger til rette for at alle ansatte som arbeider med forskning, får tilstrekkelig opplæring, og at institusjonene ikke har gode nok systemer for å sikre at mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer blir oppdaget, behandlet og rapportert. Departementet understreker institusjonenes ansvar for å sikre at forskningen ved institusjonen skjer etter anerkjente forskningsetiske normer i henhold til [forskningsetikkløven](#) og forventer at institusjonene eventuelt raskt etablerer systemene som er fastsatt i loven. Se også rapporteringskrav 4.2.1.

4.2.2 Samfunnssikkerhet og beredskap (SOB) og sikkerhet etter sikkerhetsloven

Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet i Kunnskapsdepartementets sektor (revidert i 2021) skal ligge til grunn for arbeidet med sikkerhet, herunder samfunnssikkerhet, nasjonal sikkerhet og informasjonssikkerhet og personvern. Med et skjerpet digitalt risikobilde forutsettes det at institusjonene holder seg oppdatert om risiko- og trusselvurderinger fra de nasjonale etterretnings- og sikkerhetstjenestene.

Policy for informasjonssikkerhet og personvern skal ligge til grunn for UiBs arbeid innen disse forvaltningsområdene. HK-dir har ansvaret for å følge opp etterlevelsen av policyen. UiB skal følge opp de anbefalinger som HK-dir gir for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. Departementet har gitt HK-dir tilbakemelding om at vi ser alvorlig på at mange virksomheter fortsatt ikke har tilfredsstillende kontinuitets- og beredskapsplaner for å håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser, og har bedt direktoratet følge opp dette.

Institusjonene skal i årsrapporten for 2022 rapportere om følgende:

1. Når reviderte institusjonen sist sin ROS-analyse? Hvilke områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?
2. Når reviderte institusjonen sist sitt krise- og beredskapsplanverk? Beskriv kort hva planverket omfatter.
3. Når gjennomførte institusjonen sist kriseøvelse? Beskriv kort de viktigste læringspunktene fra evalueringen av øvelsen.

Med hensyn til nasjonal sikkerhet rapporterer virksomhetene årlig på status for sikkerhetstilstanden til Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

Håndtering av covid-19-pandemien

Institusjonene bør fortsette å evaluere egen håndtering av covid-19-pandemien og påse at læringspunkter fra evalueringen følges opp. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin mal for evaluering av covid-19 kan gi inspirasjon til arbeidet. Institusjonene skal i årsrapporten for 2022 orientere kort om hvordan evalueringen ble gjennomført og de viktigste læringspunktene.

4.2.3 Rammeverk for nasjonale evalueringer av forskning og høyere utdanning

Det skal etableres et rammeverk for nasjonale evalueringer av forskning og høyere utdanning¹⁰ for å bidra til at evalueringsprosessene blir mer forutsigbare. Forskningsrådets og NOKUTs ansvar for henholdsvis forsknings- og utdanningsevalueringer skal videreføres, men rammeverket skal bidra til tettere samordning.

4.2.4 Likestilling og mangfold

Kunnskapsdepartementet forventer at virksomhetene arbeider aktivt for å fremme like karrieremuligheter for kvinner og menn i norsk academia og tilrettelegger for et større etnisk mangfold. Funnene i en kartlegging¹¹ gjennomført av Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (Kif)¹² tyder på at det er behov for en styrking av dette arbeidet.

Kunnskapsdepartementet understreker viktigheten av at dette gis ressurser og prioriteres i et langtidsperspektiv. Det vises også til Strategi for forskerrekuttering og karriereutvikling.

Departementet ber om at virksomhetene fortsetter å følge med på hvordan koronapandemien har påvirket menns og kvinners forskerkarrierer og at arbeidet mot trakassering og seksuell trakassering må ha fortsatt fokus og videreføres. Departementet gjør også oppmerksom på at EU-kommisjonen har innført krav om at mottakere av forskningsmidler fra Horizon Europe må ha en handlingsplan for likestilling.

Departementet minner om endringer i likestillings- og diskrimineringsloven mv. (universell utforming av IKT-løsninger) og innlemmelse av direktiv (EU) 2016/2102 om tilgjengeligheten av offentlige organers nettsted og mobilapplikasjoner (WAD-direktivet)¹³. Endringene trer i kraft 1. januar 2022, og pliktsubjektene vil få 1 år på å etterleve kravene, dvs. fra 1. januar 2023. Departementet vil samarbeide med HK-dir for å utrede hvordan WAD-direktivet best kan gjennomføres i UH-sektoren.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater

Departementet minner om at universiteter og høyskoler skal sende årsrapport for 2021 innen 15. mars 2022 til postmottak@kd.dep.no, med kopi til Riksrevisjonen og Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Nærmere krav til denne årsrapporten fremgår av dokumentet *Rapporteringskrav for årsrapport 2021* som var vedlagt fjorårets tildelingsbrev. Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten for 2021 skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai 2022.

Årsrapport for 2022 skal sendes inn innen 15. mars 2023 og for midlene tildelt over kap. 201, post 21 skal UiB sende egen årsrapport innen 15. mars 2023. Rapporteringskravene følger

¹⁰ [Forslag til nytt rammeverk \(regjeringen.no\)](#)

¹¹ [Rapport - Fra visjon til praksis \(kifinfo.no\)](#)

¹² Kif-komiteen har i sitt mandat å bistå sektoren i sitt arbeid med kjønnsbalanse og mangfold. Komiteen drifter en [ressursside](#) og sekretariatet kan kontaktes for rådgivning.

¹³ [Prop. 141 LS \(2020–2021\) \(regjeringen.no\)](#)

av vedlagte dokument *Rapporteringskrav for årsrapport 2022*. Dokumentet er også tilgjengelig i DBH. Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*.

Universiteter og høyskoler skal rapportere data til HK-dir ved DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider:

[Database for statistikk om høyere utdanning - DBH \(hkdir.no\)](https://hkdir.no)

Institusjonen skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap for 2022. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for delårsregnskapene og årsregnskapet. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv R-10/2021 når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2022.

En oversikt over hovedtrekkene i styringsdialogen mellom departementet og institusjonene er vedlagt.

5.2 Satsingsforslag for 2024

Institusjonene kan melde inn behov for større satsinger utenfor gjeldende rammebevilgning. Departementet bruker satsingsforslagene til å identifisere de viktigste behovene i universitets- og høyskolesektoren. Institusjonene må utarbeide eventuelle satsingsforslag i tråd med vedlagte veiledning.

Frist for innsendelse av satsingsforslag for 2024 er 1. november 2022. Forslagene sendes til postmottak@kd.dep.no. Se vedlegget *Veiledning for fremstilling av satsingsforslag for 2024*.

5.3 Styringsdialogen i 2022

Etatsstyringsmøtene skal være en strategisk dialog mellom departementet og institusjonens styre om institusjonens utvikling. Sentralt i møtet er utviklingsavtalen mellom departementet og institusjonen, regjeringens prioriteringer, særskilte føringer og institusjonens utfordringer.

Departementet inviterer med dette styret og institusjonens ledelse til etatsstyringsmøte i 2022. Etatsstyringsmøtet er berammet til 13. juni 2022 kl.12.00-14.00. Møtet vil finne sted i Kunnskapsdepartementets kontorer i Oslo, forutsatt at smittesituasjonen tillater det. Vi ber om at strategisk viktige saker og deltakerliste sendes departementet senest to uker før møtedato. Til hver innmeldt sak skal det gis bakgrunnsinformasjon på inntil en halv side. Departementet forventer at delegasjonen er bredt sammensatt.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f)
ekspedisjonssjef

Sidsel Aarnæs Arbo
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg oppgitt nedenfor finnes på [Kunnskapsdepartementets nettside](#):

- Orientering om statsbudsjettet 2022 for universitet og høgskular
- Fullmakter
- Hovedtrekk styringsdialogen
- Rapporteringskrav for årsrapport 2022
- Veiledning for fremstilling av satsingsforslag for 2024

Kopi

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Riksrevisjonen
Statsforvaltaren i Vestland
Studentsamskipnaden på Vestlandet

Til studieutvalget

Fra studieseksjonen

Faste ordgrenser på 1. – 4. studieår

I forbindelse med fastsettelse av ordgrense på et av vårens emner kom spørsmålet om faste ordgrenser for det enkelte studieår opp. Det finnes per i dag ikke en etablert og vedtatt ordgrense for obligatoriske oppgaver, og dagens praksis er at den emneansvarlige avgjør ordgrensen for det enkelte emne, som gjør at den studieårsansvarlige må innhente informasjon om det hver gang emnet går.

Standardinformasjonen i emnebeskrivelsene for obligatoriske emner er som følger

«I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme og ordgrense angis i kurset. Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.»

Ordgrensen for førsteårsemner⁵ settes normalt til 2500 – 3500 ord, og det samme gjelder 2. og 3. året. På 4. året kan ordgrensen variere fra 2 500 til 4000 ord. Studentene blir informert om ordgrensen for den aktuelle obligatoriske oppgaven på oppgavens forside, og noen ganger i informasjonen som publiseres i Mitt UiB i forkant.

Når det gjelder eksamen finnes det etablerte ordgrenser for de fleste emner, men ikke alle. Ordgrensen for hvert enkelt emne formidles normalt via emnebeskrivelsene som til enhver tid er tilgjengelige på UiBs nettsider, samt på eksamensoppgavens forside.

Instruks for oppgåvegjeving og sensur

Eksamensoppgaver

I [Instruks for oppgåvegjeving og sensur](#) (senest revidert 12.3.2019) er utformingen av eksamensoppgaver behandlet under 1. *Fastsetjing av oppgåver*. Ordgrense nevnes i punkt c under 2. *Nivå på eksamensoppgåver*, men er ikke mer inngående behandlet enn som følger:

(...) c) Det skal takast omsyn til

- a. den tida studentane har til rådvelde for å svare på oppgåva og eventuell ordgrense for oppgåvesvaret*

Obligatoriske oppgaver

Obligatoriske oppgaver er knapt nevnt i Instruks for oppgåvegjeving og sensur, annet enn helt kort under punkt 1.3. *Krav til utforming av oppgåver*, og det settes ikke der noen rammer for antall ord for denne oppgavetypen. Slik instruksjonen står i dag, er rammene og retningslinjene for obligatoriske oppgaver relativt beskjedne i både omfang og informasjonsverdi, og kunne med fordel vært mer detaljerte.

Hensynet til sensorene

Etter en henvendelse fra et antall sensorer om forholdet mellom honorar og arbeidsbelastning i forbindelse med sensur og oppgaveretting ble sensorhonorarene vedtatt oppjustert av [fakultetsstyret i 2020](#) (sak 5/20, se også SU-

⁵ Et unntak her er ordgrensen for første versjon av semesteroppgaven (obligatorisk oppgave) i JUS215 Juridisk metode II, som er 4000 ord.

sak [95/19-6](#)). I henvendelsen fra sensorene henvises det blant annet til at digitaliseringen av eksamen har ført til at oppgavene har blitt langt mer ordrike og omfattende, og dermed innebærer en større arbeidsbelastning for sensorene enn tidligere.

I samme sak står følgende:

Studieutvalget bør på sitt neste møte ta stilling til om det bør innføres en maksimums øvre ordgrense for alle obligatoriske oppgaver, om det kan gis visse retningslinjer for hva som kan forventes av de eksterne kommentering og om det skal gis retningslinjer eller anbefalinger for innholdet i retteveiledningene.

Saken har ikke blitt fulgt opp i SU, men behovet for avklaringer her er fortsatt til stede.

Endringsforslag

Det vil være hensiktsmessig med vedtatte (øvre) ordgrenser for eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver, både for emneansvarlige, studenter, sensorer og administrativt ansatte. Det er viktig å sikre at sensorenes arbeidsbelastning ikke blir uforholdsmessig stor, og harmonerer med de vedtatte honorarsatsene.

Opplysninger om ordgrenser i de respektive emnebeskrivelsene (slik det i dag er praksis for arbeidsgruppeoppgaver) vil føre til mindre usikkerhet for studentene, og i tillegg begrense henvendelser knyttet til dette fra enkeltstudenter til undervisere og administrasjon.

Det foreslås dermed følgende endringer:

- 1) **Det etableres faste ordgrenser for hvert studieår for obligatoriske oppgaver og eksamensbesvarelser.** Det vil i særskilte tilfeller, etter søknad til studieutvalget, være mulig å fastsette andre ordgrenser. Studieadministrasjonen utarbeider en standardtekst som brukes i emnebeskrivelsene. Grensene som foreslås er som følger:

1. Obligatoriske oppgaver
 - 3000 ord for 1. studieår
 - 4000 ord for 2.-4. studieår
2. Eksamensbesvarelser

Eksamensform	Absolutt ordgrense
4 timers skoleeksamen, Bestått/Ikke bestått	3000
6 timers skoleeksamen, Bestått/Ikke bestått	4000
4 timers skoleeksamen, karakter A-F	3000
6 timers skoleeksamen, 1.-3. studieår, karakter A-F	4000

6 timers skoleeksamen, 4. studieår, karakter A-F ⁶	4500
2-5 dagers hjemmeeksamen, karakter A-F ⁷	5000

Ordgrenser for eksamener med mappevurdering (deksamener)⁸ som vurderingsform eller eksamener med kortere/lengre eksamenstid må vurderes for det enkelte emne.

2) **Instruks om oppgavegjeving og sensur revideres med særskilt fokus på utforming av**

1. eksamensoppgaver
2. obligatoriske oppgaver
3. arbeidsoppgaver

⁶ Sensur av 6 timers skoleeksamen med ordgrense over 4000 ord honoreres med faktor 1,42.

⁷ Sensur av hjemmeeksamen honoreres med faktor 1,5.

⁸ For eksempel JUS212 Avtalerett